

ORTAÖÖRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SOSYAL FAALİYETİMİ SEVİYORUM!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu A3 kâğıdına basılarak sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, okulumuz bir eğitim öğretim yuvasıdır. Okulumuzdaki akademik dersler (matematik, fizik, tarih) öğretim ayağımızı güçlendirirken ders dışı eğitsel ve sosyal etkinliklerde bizim eğitim ayağımızı güçlendirmektedir."</i> 2. Uygulayıcı tarafından <i>"Bugün sizlerle, okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişiminize ne tür katkılar sağladığını değerlendireceğimiz bir etkinlik yapacağız."</i> şeklinde etkinliğin amacı açıklanır. 3. Öğrencilere; <i>"Sizce eğitsel ve sosyal etkinlik ne demektir?"</i> sorusu yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. 4. <i>"Eğitsel ve sosyal etkinlikler Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğine göre şöyle tanımlanıyor; öğretim programlarının yanında ile bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmaları ile bu kapsamdaki diğer etkinliklere 'sosyal etkinlik' denir."</i> 5. Daha sonra öğrencilere, <i>"Okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinlik deyince aklınıza hangi etkinlikler geliyor? Aklınıza gelen sosyal ve eğitsel etkinlikleri bir kâğıda ya da defterinize not edin lütfen."</i> denir ve sınıf içi etkileşim sürdürülür. 6. Yazdıkları etkinliklere ilişkin cevapların alınmasının ardından uygulayıcı tarafından <i>"Sizlerin de belirttiği gibi okul içinde ve dışında katılabileceğiniz pek çok eğitsel ve sosyal etkinlik bulunmaktadır. Şimdi lütfen tahtaya astığım 'Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler Listesini' inceleyin ve kendi yazdığınız</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

etkinliklerle karşılaştırın.” denir, liste tahtaya asılır ve öğrencilerin incelemesi için süre verilir.

7. Öğrencilerin listeyi incelemesinin ardından uygulayıcı tarafından *“Şimdi ise sizlerle küçük bir hikâye paylaşmak istiyorum.”* denir ve aşağıdaki hikâye okunur:

“Yiğit, derslerinde oldukça başarılı bir 10. sınıf öğrencisiydi. Notlarının oldukça yüksek olmasına rağmen okulda yapılan her türlü etkinlikten hep geri durmayı tercih ederdi. Verilen görevi yerine getiremeyeceğini, eline yüzüne buluşturacağını düşünürdü. Bu tür etkinliklere katılanları hep gıpta ile izler, kendisinin neden yapamadığını sorgular. Oysa Yiğit’in çeşitli şiirler yazdığı bir defteri vardı. Oturdıkları sitenin bahçesinde akşamları kimse olmadığında sık sık basketbol oynardı, derslere çalışırken aklına pek çok proje gelir ama bunu hiçbir öğretmeni ile paylaşmazdı. Ona en sevdiği özelliğinin ne olduğunu sorsalar şüphesiz çok yardımsever biri olduğunu söyleyebilirdi.”

8. Uygulayıcı tarafından hikâye sonlandırıldıktan sonra; *“Şimdi hep birlikte biraz düşünelim.”* denir ve öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur:

- *Sizce Yiğit okuldaki hangi tür eğitsel ve sosyal etkinliklere katılabilir?*
- *Peki, Yiğit bu tür eğitsel ve sosyal etkinliklere katıldığında kendisine ne tür katkılar sağlayabilir?*
- *Yiğit birden fazla sosyal etkinliğe katılabilir mi? Sosyal etkinliklere katılım gösterdiğinde ne hisseder?*
- *Sizler de lütfen daha önce katıldığınız eğitsel ve sosyal etkinlikleri düşünün bu etkinlikler nelerdi?*
- *Okul içinde ve dışında katıldığınız eğitsel ve sosyal etkinlikler yaşantınızda ve gelişiminizde sizlere ne tür katkılar sağladı?*

9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bu etkinliğimizde de farkına vardığımız gibi aslında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmak kişisel gelişimimize pek çok katkı sağlamaktadır. Bu katkıları; yeni beceriler kazanma, yetenekli olduğumuz alanı belirleme, kendimizi ifade edebilme, bağımsız iş yapabilme, sorumluluk alabilme, grup çalışmalarına katılım sağlayabilme, toplumla etkileşim kurabilme, girişimci olabilme, zamanı planlayabilme, öz güven sağlama, arkadaşlık ilişkilerini güçlendirme, stresle baş edebilme şeklinde sıralayabiliriz. Sizler de çeşitli eğitsel ve sosyal etkinliklere katılım göstererek, eğitim hayatınız boyunca pek çok deneyim yaşayarak kişisel gelişiminize katkı sağlayabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, gelecek derse kadar, okul içinde ve dışında katılmayı çok istedikleri bir eğitsel ve sosyal etkinliği belirlemeleri ve bunun kendi gelişimlerine sağlayabileceği katkıları yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu, A3 kâğıdına basılma fırsatı bulunamamış ise tüm öğrencilerin göreceği şekilde tahtaya yazılabilir.
2. Sınıf içerisinde Yiğit isimli bir öğrenci bulunuyor ise farklı bir isim kullanılabilir.
3. Öğrencilerin eğitsel ve sosyal etkinliklerden bahsederken olumlu ve katkı sağlayan sonuçlarına odaklanmaları ön planda tutulmalı, olumsuz yaşantılara yer verilmemesine dikkat edilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Akran eşleşmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Eğitsel ve sosyal etkinlikler listesi öğrencilerle paylaşılarak listede yer alan etkinliklerle ilgili öğrencilere ek bilgi sunulabilir.
3. Öğrencilerin eğitsel ve sosyal etkinliklerden ilgisini çeken etkinliklere ilişkin kendisini gözlemesi sağlanarak öğretmen desteği sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bahar ÜNAL AĞAÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

(Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler Listesi)

STEM

SATRANÇ

ROBOTİK
KODLAMA

ORİGAMİ

SERĞİ KERMES

DRAMA

TİYATRO

PROJE
ÇALIŞMALARI

GEZİLER

AKIL OYUNLARI

BİLİM
OLİMPİYATLARI

YARIŞMALAR

SPORTİF
FAALİYETLER

TARİHİ KÜLTÜREL
GEZİLER

HALK OYUNLARI

KONFERANS
SEMİNERLER

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAHAR ŞENLİĞİNDE STANDIM VAR!

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Okul içinde veya dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerini dikkate alır./2. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu önceden okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından tahtaya büyük harfler ile "İLGİ" ve "YETENEK" kelimeleri yazılır. - Daha sonra uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle okul içinde ve dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerimizi dikkate almamız gerektiği ile ilgili bir etkinlik yapacağız." şeklinde etkinliğin amacını açıklanır. - Uygulayıcı tarafından öğrencilere, aşağıdaki sorular yöneltilir ve sınıf içi etkileşim başlatılır: "Şimdi tahtaya yazdığım bu iki kelimeye dikkatle bakın, bu iki kelime size ne anlam ifade ediyor? - İlgi nedir? - Yetenek nedir? - İlgi ve yetenek arasındaki farklar nelerdir? - İlgi duyduğumuz alanda yetenekli olabilir miyiz? Yoksa sadece ilgili miyiz?" - Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu okunur. - Etkinlik Bilgi Notu okunduktan sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. "Sizlere vermiş olduğum bu çalışma yapraklarında ilgi ve yetenek kavramlarının tanımları bulunuyor. Ayrıca kendi ilgi ve yeteneklerinizi

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yazmanız içinde ilgi sütunu ve yetenek sütunu bulunmakta. Şimdi biraz düşünün ve bu sütunlara kendi ilgi ve yeteneklerinizi yazın. Çalışma yaprağını doldurmanız için sizlere 5 dakika süre vereceğim, süre bitiminde kâğıtları sizden toplayacağım ve isminizi belirtmeden yazdıklarınızı sınıfımızla paylaşacağım.” denir ve öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için 5 dakika süre verilir.

7. Süre bitiminin sonunda, kâğıtlar toplanır ve rastgele seçilen kâğıtlar uygulayıcı tarafından öğrencilerin isimlerini belirtmeden sınıftaki diğer öğrencilere okunur.

8. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek bir tartışma süreci başlatılır:

- Okuduğum bu “ilgilere” sahip arkadaşınız sizce okuldaki hangi eğitsel ve sosyal etkinliklere katılır?
- Okuduğum bu “yeteneklere” sahip arkadaşınız sizce okuldaki hangi eğitsel ve sosyal etkinliklere katılır?
- Bu yetenek listesi sizce okuldaki hangi çalışmalara karşılık gelebilir?
- Bu ilgi listesi sizce okuldaki hangi çalışmalara karşılık gelebilir?

9. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır:

“Sizlerin de gördüğü gibi aslında hepimizin ilgi ve yetenekleri farklı. Kimimiz müzik alanında bir beste yapacak kadar yetenekliyken kimimiz de güzel şarkılar dinleyerek müziğe ilgili olabiliriz. İlgi ve yeteneklerimiz zaman zaman örtüşürken bazen de birbirinden bağımsız olabilmektedir.”

10. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve sonra şu yönerge ile devam edilir:

“Şimdi sizlerden düşünmenizi istediğim bir şey var; okulumuz bahçesinde bir “Bahar Şenliği” düzenlenecek ve bahçemizin her köşesine çeşitli stantlar kurulacak. Sizlerden de bu şenlikte ilgi ve yetenekleriniz doğrultusunda bir stant açarak şenliğe katkı sağlamanız isteniyor.

- Şenliğe hangi standı açarak katkı sağladınız?
- Standınızda ilgi ve yeteneklerinize uygun, sizi temsil eden, nelere yer verirdiniz?
- Sizi diğer stantlardan ayıran ne olurdu?

Sizlere dağıtacağım çalışma yapraklarına standınızın özelliklerini yazabilir ya da resmini çizebilirsiniz.”

11. Öğrencilere stantlarını tamamlamaları için süre verilir. Süre bitimi sonunda aşağıdaki sorular uygulayıcı tarafından öğrencilere yöneltilir:

- Standını bizlerle paylaşmak isteyen arkadaşımız var mı?
- Kendi seçtiğiniz, kendi tasarladığınız bir standı sergilemek sizde ne tür duygular uyandırdı?
- Standınızda ilgi ve yeteneklerinizi sergileyebildiğini görmek, bu ilgi ve yeteneklerinizin gelişimine sizce ne tür bir katkı sağlayabilir?
- İlgi ve yeteneklerimize uygun etkinlikleri sergilemek neden önemlidir?

12. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Bugün sizlerle okul içinde ve dışında sosyal etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerinizi dikkate almanız gerektiği ile ilgili bir etkinlik yaptık. Her birinizin ilgi ve yetenekleri birbirinden farklılık gösterir. Aslında ders dışı etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerinizi dikkate alarak katıldığınızda, daha çok mutlu olabileceğiniz, daha çok kendinizi ait hissedebileceğiniz ve daha çok sahipleneceğiniz ortamlar bularak, üretkenliğinizi artırabilirsiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi ilgi ve yeteneklerine uygun okul içi ve dışında katıldıkları etkinlikleri düşünmeleri, bu etkinliklere yönelik var ise resim ve videoları sınıfta arkadaşları ile paylaşmaları; bu dokümanları evde odalarına ya da çalışma masalarına asmaları, etkinliğe yönelik duygu ve düşüncelerini içeren bir günce yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenciler eğitsel ve sosyal etkinliklere katılırken ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçim yaptıklarında, o etkinliği daha çok sahiplenirler. Etkinlik sırasında daha üretken olduklarının farkına varır, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçim yapmanın önemini fark ederler.
  2. Çalışma yapraklarını çoğaltma imkânı yok ise öğrencilerden herhangi bir kâğıda çalışmalarını yapmaları istenebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
  2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bahar ÜNAL AĞAÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEK NEDİR?

Yetenek; herhangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilme gücüdür. Yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar kapasitesini kullanarak geliştirdiği zihinsel, duyuşsal ya da psikomotor beceri olup daha sonra kişinin göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza yardımcı ipuçları sayılabilir. Bir kişinin yeteneği, o kişi bir eğitim programına alınacağı zaman gündeme gelen bir özelliğidir.

İLGİ NEDİR?

İlgi, bir kimsenin bir kişiye, bir nesneye veya faaliyete karşı gösterdiği hoşlanma, hoşlanmama ya da kayıtsız kalma şeklindeki tepki olarak tanımlanmıştır.

İlgi belli etkinliklere isteyerek yönelme, bu etkinlikleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka etkinliklere tercih etme ve bu etkinlikleri yaparken yorgunluk yerine coşku, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir.

YETENEK TÜRLERİ

- 1. Sözel Yetenek:** Sözcüklerle ifade edilmiş kavramları öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder.
- 2. Sayısal Yetenek:** Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü gösterir.
- 3. Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği:** Şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cisim üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder.
- 4. Mekanik Yetenek:** Bir alet veya makinenin işleyişini anlayabilme, alet ve makineleri şemasına bakarak kurabilme, işletebilme ve onarabilme gücü olup bütün teknik mesleklerde başarı için gereklidir.
- 5. Müzik Yeteneği:** Sesleri ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk öğrenebilme, bir müzik aleti çalabilme, besteler yapabilme gücünü ifade eder.
- 6. Güzel Sanatlar Yeteneği:** Resim, karikatür, heykel el işleri gibi saat ürünlerini üretebilme gücünü ifade eder.
- 7. Tiyatro Yeteneği:** Bir olayı sahnede canlandırma, olaydaki kişileri canlandırma gücünü ifade eder.
- 8. Bedensel Yetenekler:** Kas koordinasyonuna sahip olmak, çeşitli spor dallarında dans, bale gibi etkinliklerde başarılı olma gücünü ifade eder.

İLGİ TÜRLERİ

- 1. Temel Bilim:** Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan insanlar Tıp, Veterinerlik, Mühendislik gibi uygulamalı alanlarda da çalışmalarını doyum sağlayabilir.
- 2. Sosyal Bilim:** Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan kişiler Hukuk, Siyaset Bilimi, Sosyoloji, Tarih, Psikoloji, İlahiyat gibi alanlarda çalışmaktan mutlu olabilirler.
- 3. Canlı Varlık:** Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir. Bu ilgiye sahip insanlar açık havada çalışmaktan hoşlanırlar. Veterinerlik, Ziraat ve Orman Mühendisliği, Su Ürünleri, Bahçe ve Tarla Bitkileri, Balıkçılık, Hayvancılık ve benzeri işlerle uğraşmak onlara zevk verir.
- 4. Mekanik İlgi:** Bu ilgisi yüksek olan kişiler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır. Makine, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Gemi İnşaatı, Uçak Mühendisliği, Tekstil Mühendisliği, Teknik Eğitim Fakültesi gibi teknik alanlarda başarı ve doyum için gereklidir.
- 5. İkna:** Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır. Bu ilgi alanı ile ilgili meslekler arasında Yazarlık, Gazetecilik, Diplomati, Yöneticilik, İşletmecilik, Din Görevlisi, Öğretmenlik, Avukatlık, Halkla İlişkiler, Sigortacılık, Sinema-TV gibi meslekler gelmektedir.
- 6. Ticaret:** Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kâr elde etme, bir malı müşteriye tanıtmak ve satma gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi Pazarlama ve Reklamcılık ile yakından ilgilidir. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekte olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.
- 7. İş Ayrıntıları:** Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren bu ilgi alanı Muhasebe, Sekreterlik, İşletme, İktisat, Maliye, İstatistik, Mimarlık, Tasarım ve Çizim, Haritacılık, Kütüphanecilik, Arşiv ve benzeri kendini gösterir.
- 8. Edebiyat:** Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır. Edebiyat, Diller (Filoloji), Basın-Yayın, Gazetecilik, Yazarlık, Şairlik ve benzeri.
- 9. Güzel Sanatlar:** Bu ilgi alanı daha çok Resim, Heykel ve El sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymakla ifadesini bulur. Güzel Sanatlar Fakültesi en uygun eğitim programıdır.
- 10. Müzik:** Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir. Konservatuvarlar en uygun eğitim alanıdır.
- 11. Sosyal Yardım:** Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur. Tıp, Psikoloji, Sosyal Hizmetler, Hemşirelik, Psikolojik Danışmanlık, Özel Eğitim Öğretmenliği gibi mesleklerde kendini gösterir.

KAYNAK:

- Kuzgun, Y. (2011). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara

Çalışma Yaprağı 1

YETENEK NEDİR?

Yetenek; herhangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilme gücüdür. Yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar kapasitesini kullanarak geliştirdiği zihinsel, duyuşsal ya da psikomotor beceri olup daha sonra kişinin göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza yardımcı ipuçları sayılabilir. Bir kişinin yeteneği, o kişi bir eğitim programına alınacağı zaman gündeme gelen bir özelliğidir.

İLGİ NEDİR?

İlgi, bir kimsenin bir kişiye, bir nesneye veya faaliyete karşı gösterdiği hoşlanma, hoşlanmama ya da kayıtsız kalma şeklindeki tepki olarak tanımlanmıştır.

İlgi belli etkinliklere isteyerek yönelme, bu etkinlikleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka etkinliklere tercih etme ve bu etkinlikleri yaparken yorgunluk yerine coşku, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir.

KAYNAK: Kuzgun, Y. (2011). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara

➤ İLGİLERİM	➤ YETENEKLERİM

Öğrencinin Adı Soyadı:

Çalışma Yaprığı 2

BAHAR ŞENLİĞİ STANDIM!

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞRU SEÇİM, DOĞRU MESLEK, MUTLU KARIYER

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate alır./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Lise Türüne Göre Alan/bölüm/dal/ders Çizelgesi 4. Alan/bölüm/dal/ders Seçim Dilekçesi Örneği 5. Akıllı Tahta, Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir hafta önceden uygulayıcı tarafından sınıf panosuna asılır. Ayrıca dijital ortamlarda öğrencilerle paylaşılır. 2. Öğrencilerden Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi hakkında bilgi edinilmesi ve kendimizi tanıyalım bölümündeki yeteneklerim, ilgilerim ve mesleki değerlerim ölçeklerinin uygulanarak sonuçlarının sınıfa getirilmesi istenir. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 4. Etkinlik öncesinde lise türüne göre alan/bölüm/dal/ders seçim çizelgesi ve Alan/bölüm/dal/ders Seçim Dilekçesi Örneği derse getirilmek üzere hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe giriş yapılır: <i>"Bu dersimizde kariyer gelişim alanından alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate almak konulu bir etkinlik yapacağız. Kariyerinizi oluşturacak mesleğinize yönelik seçim yapmanız gereken önemli aşamalardan birindesiniz. Yapacağınız bu seçimle meslek hayatınıza yön vermiş olacaksınız o yüzden seçim yaparken çok dikkatli olmanız, bazı özelliklerinizi dikkate almanız gerekmektedir. Sizin için hazırlanan etkinlik bilgi notunda bu özelliklerden yetenek, ilgi ve mesleki değerler hakkında kısaca bilgi verilmiştir."</i> 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak yapmaları gereken anlatılır: <i>"Size dağıtılan çalışma yaprağında ilgili alanlara yeteneklerinizi, ilgilerinizi, mesleki değerlerinizi ve başarılı olduğunuz dersleri yazmanızı istiyorum. Bunun için 10 dakika süreniz var, değerlendirme kısmını şimdilik doldurmuyoruz." denerek öğrencilere gerekli süre verilir. Süre sonunda</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Şimdi sizden Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminden aldığınız sonuçları tekrar gözden geçirmenizi ve yazdığınız yetenek, ilgi, mesleki değerler, başarılı olduğunuz derslerle kıyaslayarak değerlendirme kısmına uyumlu olup olmadığını ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersin hangisi olduğunu yazmanızı istiyorum." denilerek 10 dakika süre verilir.

3. Etkinlik süreci aşağıdaki tartışma sorularıyla sürdürülür:

- Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi yetenek ve değerlerin dikkate alınması neden önemlidir?
- Kendinizde olduğunu düşündüğünüz yetenek, ilgi, mesleki değerlerde Ulusal Mesleki Bilgi Sistemindeki ölçekleri doldurup sonucu aldıktan sonra bir değişiklik oldu mu? Eğer değişiklik olduysa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile yetenek, ilgi ve mesleki değerleriniz örtüşüyor mu? Örtüşmüyorsa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile başarılı olduğunuz dersler örtüşüyor mu? Örtüşmüyorsa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile yetenek, ilgi, mesleki değer, başarılı olduğunuz dersler örtüşmüyor ise ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bu konuda yardım alabileceğiniz kişiler kimlerdir?

4. Öğrencilerden sorulara cevaplar alınarak gerekli değerlendirmeler sınıf ortamında yapılır.

5. Akıllı tahtaya Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği yansıtılarak gerekli bilgilendirmeler yapılır ve varsa öğrencilerin soruları cevaplandırılır.

6. Son olarak aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Hayatınızın kariyer anlamında önemli dönüm noktalarından birindesiniz. Burada yapacağınız doğru seçimler sizi doğru mesleğe götürme yolunda atılmış büyük adımlardır. Doğru meslek ise sizin mutlu bir kariyer geçirmenizi dolayısıyla mutlu bir hayat geçirmenizi sağlayacaktır. Bu nedenle alan bölüm ders seçiminde ilgi yetenek ve değerlerimizi dikkate almak çok önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin doğru ve güvenilir kaynaklardan faydalanarak yetenek, ilgi ve mesleki değerlerini daha gerçekçi tanımları sağlanarak bu bilgiler ışığında doğru alan/bölüm/dal/ders seçimi yapmalarının önemini kavramaları sağlanmıştır. Öğrenciler bu bilgileri saklayarak meslek seçimi ve tercih dönemlerinde kullanabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve mesleki değerlerini tanıma konusunda eksik ya da yanlış bilgileri olabileceği düşünülerek Ulusal Mesleki Bilgi Sistemindeki ölçekleri mutlaka doldurmaları ve etkinlik bilgi notunu okumaları gerekmektedir.
  2. Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği panoya asılarak öğrencilerde merak duygusunun oluşması sağlanabilir.
  3. Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği için okul idaresi ve okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden destek alınabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir.
  2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
  3. Öğrencilerden performanslarına göre çalışma yaprağının bir kısmını yapmaları istenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yusuf DERGEÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEK

Yetenek, öğrenme gücü, belli bir eğitimden yararlanabilme gücü olarak tanımlanabilir. Yetenek, kalıtımla getirilen gizilgücün, eğitim ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. Böylece bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği becerilere bakarak onun yeni bir eğitimden ne kadar yararlanabileceği kestirilebilir. Bir kişi bir alandaki yeteneğini yani öğrenme gücünü tanımak için o güne kadar o alanda yaptığı çalışmalardan elde ettiği başarılarına bakabilir.

Yetenek Türleri

Sözel Yetenek

Sözel Akıcılık: Zengin bir sözcük dağarcığına ve çağrışım gücüne sahip olma, duygu ve düşünceleri, değişik sözcükler kullanarak etkileyici bir biçimde ifade edebilme, akıcı bir üslupla konuşabilme ve yazabilme, orijinal ve sanat değeri olan kompozisyonlar yazabilme.

Sözel Akıl Yürütme: Sözcükler ve/veya ifadeler arasındaki benzerlik ve farkları görebilme, okuduğunu anlayabilme, düşünceleri açık ve anlaşılır bir biçimde aktarabilme.

Genel Yetenek

Bir problemin kaynağını görebilme ve problem çözüm yolları bulabilme gücüdür.

Genel Akademik Yetenek

Soyut kavramları öğrenebilme, sembollerle akıl yürütebilme gücüdür.

Sayısal Yetenek

Hesaplama: Sayılarla dört işleme dayalı hesapları çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme, bir işlemdeki hatayı çabucak bulabilme.

Sayısal Akıl Yürütme: Matematik ilke ve kavramları kullanarak problemleri çözebilme, sayılar arasındaki ilişkileri görebilme.

Şekil-Uzay Yeteneği

Şekil algısı: Nesnelerin, resimlerin veya geometrik şekillerin detaylarını algılama, nesnelere, resimler veya şekiller arasında gölge, genişlik, boy vb. özellikler yönünden farkları görebilme.

Uzay İlişkilerini Görebilme: Bir şeklin düzlem üzerinde ya da bir cismin uzayda döndürülmesi ile alacağı biçimi göz önünde canlandırabilme, açınımı verilmiş bir cismin kapalı halini görebilme veya tersini yapabilme.

Renk Algısı: Renkleri tanıma, renklerdeki benzerlikleri ve farkları algılama, aynı renkteki iki cisimde ton farkını görebilme.

Bellek: Sözcükleri, sayıları, sembolleri çabucak belleme ve uzun zaman hatırdta tutma.

Ayrıntıyı Algılama: Çevredeki uyarıcıları ve aralarındaki farkları çabucak ve doğru bir şekilde algılayabilme.

Mekanik Yetenek

Bir alet veya makinenin çeşitli parçaları arasındaki ilişkiyi, bir aletin işleyişindeki temel ilkeyi görebilme, bir aleti işletebilme, onarabilme, bir şemaya göre bir aleti kurabilme.

El Becerisi: Elleri ve kolları kolaylıkla ve ustalıkla hareket ettirebilme, nesnelere kaldırma, döndürme ve yerleştirme hareketini çabuk ve düzgün bir biçimde yapabilme.

Parmak Becerisi: Parmakları doğru ve hızlı bir biçimde kullanarak küçük objeler üzerinde çalışma, çok ince işleri yapabilme.

El-Göz İş birliği: Eli ve gözü birbiriyle uyum halinde ve hızlı bir biçimde kullanabilme, ipliği iğne deliğinden geçirme gibi işleri çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme.

İLGI

İlgi, bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödül sözü verilmediği halde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu alandır. İnsan ancak yetenekli olduğu alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Bir kimsenin, giriştiği bir iş ya da bir çalışma alanında başarılı olması kişiye doyum sağlar. Böylece kişi aynı alanda tekrar çalışma isteği duyar. Buna karşılık kişinin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanırsa istekleri kırılır ve o işi tekrar yapmak isteği duymaz olur.

İlgi Türleri

Temel Bilim: Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Sosyal Bilim: Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Canlı Varlık: Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir.

Mekanik İlgi: Bu ilgisi yüksek olan kişiler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır.

İkna: Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren ilgi alanıdır.

Ticaret: Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kâr elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerle ilgili alandır. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekten olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.

İş Ayrıntıları: Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Edebiyat: Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Güzel Sanatlar: Bu ilgi alanı daha çok resim, heykel ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymaya ilgili alandır.

Müzik: Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir.

Sosyal Yardım: Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltmaya gibi davranışlarla ilgili alandır.

MESLEKİ DEĞER

Meslek faaliyetlerinin sonunda beklenen doyum genellikle meslek değeri olarak adlandırılır. İlgilerin de belli faaliyetlerin yapılması sırasında yaşanan mutluluğu ifade eden bir kavram olduğuna değinilmişti ancak ilgi, faaliyetin özünden duyulan doyum, değer ise o faaliyetin yapıldığı ortamdaki ve getirdiği toplumsal ödüllerden kaynaklanan doyumları içerir.

İlgiler daha çok meslek alanlarından birine yönelişimizde rol oynayan kişilik özelliğimizdir. Değerler ise genelde belli bir meslek alanında iş ya da pozisyon tercihinde etkili olmaktadır. Bilindiği gibi belli bir meslek alanında çok değişik iş ve pozisyonlar vardır. Bunlar bireylerin değişik ihtiyaçlarına farklı düzeyde cevap verebilmektedirler. Değerleri yakından tanıyan bir kimse, bunlara uygun iş ve pozisyonlarına kolaylıkla bulabileceği mesleklere yönelebilir ve eğitimi sırasında kendini o pozisyonların gereklerine göre hazırlar.

Yeteneği kullanma ve geliştirme: Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme.

Yaratıcılık: Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.

İlgileri geliştirme: Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma.

İşlerin çeşitli olması: İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.

Kazanç: Çok para kazanma.

Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme: İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.

Sosyal güvence: İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma.

İlerleme: Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.

Ün ve şöhret sahibi olma: Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.

Risk alma: Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabilme.

Liderlik: Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.

Bağımsızlık: Kendi işinin sahibi olabilme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.

İş birliği: Başkalarına danışarak, sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme.

Toplumsal saygınlık: Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma.

Yarışma: Başkaları ile yarışarak, başkalarına üstün olduğunu kanıtlama:

Bağımsızlık: Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı olmadan istediği gibi yapabilme.

Özel yaşam: İşin, kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanınması.

İkna: İşin başkalarını ikna edip, onları etkileyerek belli eylemlere yöneltme olanağı tanınmasıdır.

Çalışma Yaprağı 1

Aşağıdaki tabloya alan /bölüm/dal/ders seçiminde dikkat etmeniz gereken özelliklerinizi ve başarılı olduğunuz dersleri yazmanızı istiyorum. Size daha sonra vereceğim sürede ise Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminden aldığınız sonuçları tekrar gözden geçirmenizi ve yazdığınız yetenek, ilgi, mesleki değerler, başarılı olduğunuz derslerle kıyaslayarak değerlendirme kısmına uyumlu olup olmadığını ve seçmeyi düşündüğünüz alanın/bölümün/dalın/dersin hangisi olduğunu yazmanızı istiyorum.

YETENEKLERİM	
İLGİLERİM	
MESLEKİ DEĞERLERİM	
BAŞARILI OLDUĞUM DERSLER	
DEĞERLENDİRME	

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARIMDA NELER ETKİLİ?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamındaki karar verme sürecini etkileyen faktörleri açıklar./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Karar verme becerisi küçük yaşlarımızdan itibaren kullandığımız hayatımızın yönünü belirleyen önemli bir beceridir. Aldığımız kararlar hayatımızın nasıl devam edeceğini belirler. Bu kararlar alınırken bizi etkileyen, dikkate aldığımız bazı faktörler vardır. Bu etkinliğimizde kişiden kişiye değişkenlik gösteren bu faktörleri açıklamaya çalışacağız."</i> - Etkinlik Bilgi Notu sınıfa sesli olarak okunur. - Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak açıklama yapılır: <i>"Sizden dağıtılan çalışma yaprağına hayatınızı etkileyen önemli kararlardan bir tanesini yazmanızı istiyorum. Bu kararın son zamanlarda aldığınız kararlardan biri olması hatırlamanızı kolaylaştıracaktır. Daha sonra aşağıdaki tabloya bu kararı alırken sizi etkileyen kişisel, ailesel ve çevresel faktörleri listelemenizi istiyorum. Şimdi size bunun için 10 dakika veriyorum."</i> - Öğrenciler çalışma yaprağını doldurduğunda, öğrencilerden mümkün olduğunca fazla paylaşım yapmaları istenir. - Aşağıdaki sorularla etkinliğe devam edilir: - Karar verme sürecinde hangi faktörlerin daha etkili olduğunu fark ettiniz? Sizce bunun sebebi nedir? - Aldığımız kararların önem derecesi etkileyen faktörleri değiştirir mi? Sizce bunun sebebi nedir? - Aldığımız kararları etkileyen faktörleri bilmenin bize ne katkısı olur?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan sonra diyerek etkinlik sonlandırılır:

"Aldığımız kararların hayatımızı nasıl etkilediğini hep beraber gördük. Her gün hepimiz büyük ya da küçük onlarca karar alıyoruz. Bu kararları alırken etkilendiğimiz faktörleri beraberce konuştuk. Belki de hiç farkında olmadan etkilendiğimiz bir faktörün farkına vardık. Karar alma sürecimizi etkileyen faktörleri bilmek verdiğimiz kararın etkili olup olmadığını, aldığımız kararın bize ve diğer insanlara olan etkilerini fark etmemizi sağlar bazen de hangi kişisel özelliklerimi değiştirmem ya da geliştirmem gerektiği konusunda farkındalık sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden en az bir hafta boyunca, gün içinde aldığı kararlardan 3 tanesini yazıp bu kararları almasında etkili olan faktörleri düşünmesi ve not alması istenir. Bir hafta sonunda karar alma sürecinde etkili olan faktörleri gözden geçirmesi ve değerlendirmesi istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek ve yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da yazılara dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma Yaprağı doldurulurken bireysel desteğe gereksinimi olan öğrenciler için geri bildirim verilebilir.
3. Öğrencilerden performanslarına göre çalışma yaprağının bir kısmını doldurmaları istenebilir.
4. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yusuf DERGEÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar verme süreci zor ve emek isteyen bir süreçtir. Karar verme sürecinde birçok faktör devreye girmekte ve bu faktörler kararlarımız üzerinde etkili olmaktadır. Bu faktörlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Kişisel Özellikler: Karakter, değerler, geçmiş deneyimler, fiziksel özellikler, mizaç, kararın algılanma tarzı, karar vericinin riske karşı tutumu, ön yargılar, yanlış genellemeler, ihtiyaçlar ve beklentiler vb. özellikler.

Aile: Aile ile olan ilişki, ailenin eğitim düzeyi, sosyoekonomik durum, aile yapısı vb. özellikler.

Çevre: Yaşanan ülke, dünyanın sosyoekonomik durumu, politik faktörler, çevresel faktörler, tarihsel faktörler vb. özellikler.

Çalışma Yaprağı 1

Hayatınızı etkileyen önemli kararlardan hatırladığınız bir tanesini (en yakın zamandaki) kısaca buraya özetlemenizi istiyorum.

Bu kararı alırken sizi etkileyen faktörleri aşağıdaki tabloya listeleyiniz:

KİŞİSEL FAKTÖRLER

ÇEVRESEL FAKTÖRLER

AİLESEL FAKTÖRLER

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AŞAMA AŞAMA KARARLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Karar verme basamaklarını kullanır./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Yazı tahtası 2. Tahta kalem 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 öğrenci mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından tahtaya büyük harflerle 'etkili karar verebilmek' yazılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama ve sorular yöneltilir: <i>"Bugün, 'Birlikte etkili karar vermek nedir, etkili karar vermek neden önemlidir ve etkili karar vermek neden önemlidir?' sorularının cevaplarını beraber öğreneceğiz. Karar vermek deyince aklınıza neler geliyor? Verilen her karar etkili midir? Etkili karar vermek için nelere dikkat etmeliyiz?"</i> - Gönüllü katılımcılardan cevaplar alınır. - Etkinlik Bilgi Notunda bulunan etkili karar verme basamakları ve örnekleri uygulayıcı tarafından öğrencilere okunur. Daha sonra parantez içindeki örnek de madde madde yorumlanarak okunur ve öğrencilerin de fikir belirtmesi için söz hakkı tanınır. - Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Bir konuda birçok farklı, etkili karar verebiliriz. Bu basamaklara dikkat edildiği sürece etkili kararlar, herkes için farklı olabilir."</i> - Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: <i>"Bu etkinliği herkes bireysel yapacak ve etkinlik bitince gönüllü öğrencilerden karar verme aşamalarını ve sonucu sınıfla paylaşmasını isteyeceğiz."</i> - Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. - Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. - Bugüne kadar vermiş olduğunuz bir kararı düşünün, bu kararınızı verirken bugün ele alınan karar verme basamaklarını kullandınız mı?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

Bu süreci paylaşıyor musunuz?

- Bu karar verme basamaklarında en çok hangisinde/hangilerinde zorlanıyorsunuz? Neden?
  - Karar verme basamaklarını kullanmak neden önemlidir?
  - Karar verme basamaklarını kullanmanın sizin karar verme süreçlerinize nasıl etkileri olacağını düşünüyorsunuz?
8. Günlük hayatta her karar aşamasında etkili karar verme basamakları kullanıldığında sağlıklı karar vermenin kolaylaşacağı uygulayıcı tarafından hatırlatılarak etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Bugün sizlerle karar verme basamaklarının neler olduğunu örnekler üzerinden ele aldık. Karar verme basamakları kullanıldığı sürece kişilere göre farklı kararlar alınsa dahi hepsinin etkili olacağını öğrendik. Karar vermeniz gereken her durumda karar verme basamaklarını kullanmak karar sürecini kolaylaştırır ve karar sürecinizi daha iyi yöneterek karar vermenizi sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin bu basamakları göz önüne alarak yakın zamanda karar vermeleri gereken bir durumu düşünüp karar verme basamaklarını kullanarak karar verme sürecini yapılandırılmaları ve bu süreci görselleştirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gönüllü öğrencinin çıkmama ihtimaline karşı, çalışma yaprağını uygulayıcı da doldurmalı ve cesaretlendirmek adına kendi hazırladığı çalışma yaprağını gerekirse sınıfla paylaşmalıdır.
2. Sınıfta etkileşimli tahta ya da projeksiyon aleti varsa öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu, dağıtılmadan tahtaya yansıtılarak tanıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprığı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlanabilir.
2. Çalışma Yaprığı-1'de yer alan tüm görevlerin tek seferde yapılmasının istenmesi yerine her birinin sırayla doldurulup arkasından tartışılması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir.
3. Çalışma Yaprığı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir.
4. Çalışma Yaprığı-1 ile çalışılırken öğretmen, bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Elife OĞUZ

Çalışma Yaprağı 1

Sizler için bir ekinlik hazırladık. Sizden etkili karar verme basamaklarına uyarak bir karara varmanız beklenmektedir:

Ezgi ve Kubilay 18 yaşında ikiz kardeşlerdir. Liseyi bitirinceye kadar asla birbirlerinden ayrılmamışlardır. Ezgi doktor, Kubilay ise pilot olmak istemektedir. Birbirinden ayrılmak istemeyen kardeşler farklı okullarda ve şehirlerde mi yoksa aynı şehirde aynı bölümde mi okumaları gerektiğine beraber karar vermeye çalışırlar. Hayal ettikleri meslek için farklı okullarda ya da şehirlerde mi yoksa birlikte herhangi bir bölümde mi okumalıdır? Farklı bir seçenek olabilir mi diye düşünürler. Onlara seçenekler ve karar için yardımcı olur musunuz? Unutmayın kararlar insanın hayatını belirler. Ezgi ve Kubilay'a seçeneklerini fark etmeleri ve etkili bir şekilde karar verebilmeleri için yardımcı olalım.

KARAR VERME BASAMAKLARI:

1. VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN.

.....

2. KARARDAN BEKLEDİĞİNİZ SONUÇ NEDİR?

.....

3. SEÇENEKLER NEDİR? BİLGİ TOPLAYIN.

.....

4. SEÇENEKLERİN ARTI VE EKSİSİNİ BULUN.

.....

	1. SEÇENEK	2. SEÇENEK	3. SEÇENEK
SEÇENEĞİN ARTILARI			
SEÇENEĞİN EKSİLERİ			

5. KIYASLA VE KARAR VER:

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Etkili karar verebilmek için belli basamaklar vardır. Bu basamaklara uyulduğunda verilen karar etkili olur ve daha sonra pişmanlık oluşturmaz. Bu adımları sizler için sıraladık ve parantez içinde örnekler verdik.

1. Verilecek kararı tanımlayın. (Bilgisayar satın almak.)
2. Karardan beklediğiniz sonucu tanımlayın. (Bütçeme uygun, kapasitesi yüksek ve rengi uygun bir bilgisayar almak.)
3. Seçeneklere dair bilgi toplayın. (X, Y ve Z markalı bilgisayarların fiyatları, kapasiteleri ve renkleri incelenir.)
4. Seçeneklerin artıları ve eksileri bulunur. (X bilgisayarının fiyatı ve kapasitesi uygun, Y bilgisayarının rengi ve fiyatı uygun ama kapasitesi uygun değil. Z bilgisayarının sadece rengi uygun, fiyatı yüksek ve kapasitesi düşük.)
5. Artı ve eksileri kıyaslayıp karar verin. (Öncelikler fiyat ve kapasite olmalıdır, bilgisayar renk seçenekleri zaten kısıtlı olduğundan X marka bilgisayarı satın almak uygun bulunmuştur.)

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

VERİMLİ ÇALIŞMAK > ÇOK ÇALIŞMAK

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere öğrenmek ve verimli çalışmak için ne gibi stratejiler kullandıkları, neler bildikleri sorulur; gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. 2. Öğrenmek ve verimli çalışmak için farklı stratejiler olduğu, bu stratejilerden bazılarının "Çalışma Yaprağı -1"de yer aldığı söylenir. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilerin burada yer alan soruları cevaplamaları istenir. 3. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra her bir öğrenme ve verimli çalışma stratejisi için öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. 4. Öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları sorulur ve cevapları alınır: • Örnek yazarken zorlandığınız bir strateji oldu mu, olduysa sizce sebebi ne olabilir? • En çok ve en az kullandığınız stratejiler nedir? • Bundan sonra daha fazla kullanmak istediğiniz, faydalı olabileceğini düşündüğünüz bir strateji var mı, varsa nedir? 5. Öğrencilere etkinlikte tekrar stratejileri, anlamlandırmayı artıran stratejiler, yürütücü biliş stratejileri, duyuşsal stratejiler üzerine çalıştıkları hatırlatılır; etkinlik özetlenir, öğrencilere bir sonraki hafta bu konuda çalışılmaya devam edileceği söylenir ve süreç sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca ders çalışırken Çalışma Yaprağı-1'de yer alan stratejileri denemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma yaprağının çoğaltılması mümkün değilse çalışma yaprağı projeksiyonla yansıtılabilir ya da okunarak öğrencilerin sorulara söz isteyerek cevap vermeleri sağlanabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1, yazılarının puntosu büyütülerek ve dokunsal özellikler eklenerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
2. Öğrencilerin akranları ile grup oluşturmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa NAZİLE YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

1. **Tekrar Stratejisi:** Bu strateji sayesinde öğrendiklerimiz kısa süreli hafızadan uzun süreli hafızaya transfer edilebilir.

Öğrendiklerinizi tekrar edebilmeniz için kullanabileceğiniz yöntemlere örnek veriniz:

.....

.....

2. **Anlamlandırmayı Artıran Stratejiler:** Bu stratejiler öğrenilen bilginin anlamlandırılmasını sağlar. Bu stratejiler hem bilgilerin uzun süreli hafızaya transferini kolaylaştırır hem de uzun süreli bilgilerin zihinde “organize edilmesini” sağlar. Uzun süreli hafızanın bir bilgi yığınından ziyade anlamlı, düzenli, kullanılabilir olmasını sağlar. Bilginin sadece “hafızaya alınmış” olarak kalmamasını, kullanılabilmesi sağlanır. Öğrenilen şeylerin daha önceki öğrenilenlerle ilişkilendirilmesi, önceki öğrenilenlerle arasında bağ kurulması, açıklanması, öğrenilenlerin kategorize edilmesi, sınıflandırması, örgütlemesi anlamlandırma stratejisine örnektir.

Kullanabileceğiniz anlamlandırma stratejilerine örnek veriniz:

.....

.....

3. **Yürütücü Biliş Stratejileri:** Birçok öğrenme stratejisi vardır bunların bazıları bazı kişilere daha uygunken bazıları daha az uygun olabilir. Ayrıca bazı stratejiler bazı konuların öğrenilmesine daha uygunken bazıları daha az uygundur. Yürütücü biliş stratejileri kişinin hangi strateji ile daha iyi öğrendiğinin farkında olabilmesi, nasıl daha iyi öğrendiğini bilmesi; bu stratejileri kullanması ve hatta geliştirmesi; ayrıca öğrenilecek konuya uygun stratejileri seçebilme becerisidir.

Size daha çok uyan öğrenme stratejileri nelerdir?

.....

.....

4. **Duyuşsal Stratejiler:** Yukarıdaki zihinle ilgili tüm stratejiler kullanıldığında bile bazen verimli çalışmak mümkün olmayabilir. Duyuşsal stratejiler bu stratejilerin kullanılabilmesi için engelleri kaldıran ve kişiyi motive eden stratejilerdir. Örneğin zor bir konu karşısında “anlayamıyorum, yapamayacağım” diyen iç sesle başa çıkılması, motivasyonun sağlanması, odaklanmanın sürdürülebilmesi bu stratejilere örnektir. Kabaca verimli çalışmak için duyguların düzenlenmesi olarak değerlendirilebilir.

Kullandığınız duyuşsal stratejiler nelerdir? Hangi durumlarda bu stratejileri kullanıyorsunuz?

.....

.....

KAYNAK:

Şubaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. Milli Eğitim Dergisi, (146). Erişim adresi: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

PISA'DA BAŞARILI OLMAK İSTER MİSİNİZ?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan öğrenme ve verimli çalışma stratejileri ve tanımları kesilerek ayrılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere bu hafta bir önceki haftaki gibi öğrenme ve verimli çalışma stratejileri hakkında çalışmaya devam edileceği söylenir. 2. Bir önceki haftadan hatırladıkları, kullandıkları, denedikleri stratejilerin neler olduğu, bu konuda neler paylaşmak istedikleri sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevap alınır. 3. Öğrencilere PISA sınavını bilip bilmedikleri sorulur ve bu sınav hakkında bildiklerini paylaşmaları istenir. 4. Bu etkinlikte PISA gibi uluslararası öğrenci değerlendirmelerinde yer alan öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini öğrenecekleri söylenir. 5. Öğrencilerin yarısına kesilen stratejilerinin isimleri, yarısına ise stratejilerinin tanımları verilir. Öğrencilerden sınıfta dolaşıp, karşılaştıkları kişilerle konuşarak sahip oldukları tanım veya stratejilerin isimlerini eşleştirmeleri istenir. Örneğin A öğrencisinde "ezberleme" stratejisinin ismi yazılı olan kâğıt varsa karşılaştığı kişilere onlarda hangi kâğıt olduğunu sorarak "ezberleme"nin tanımına sahip olan öğrenciyi bulmaya çalışacaktır. Eşleştiren öğrenciler yan yana hareketsiz durur ve eşleşmenin bitmesini beklerler. Eşleşme bittikten sonra uygulayıcı doğru cevapları okur ve eşler cevaplarını kontrol ederler. 6. Her bir strateji ve tanımı tüm sınıfla birlikte okunur. Ardından her stratejiyle ilgili aşağıdaki sorularla tartışma süreci başlatılır, gönüllü öğrencilerden cevapları alınır: - Sizce bu strateji nerede kullanılır? - Bu stratejinin avantaj ve dezavantajları neler olabilir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

7. Öğrencilere etkinlikte anlama ve hatırlama stratejisi, ezberleme stratejisi, kontrol stratejisi, keşfetme stratejisi ve özetleme stratejisi üzerine çalıştıkları hatırlatılır, etkinlik özetlenir ve süreç sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca öğrendikleri stratejileri denemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Eğer sınıf tüm öğrencilerin hareket etmesi için uygun değilse etkinlik, tanım yazılı kâğıtlara sahip olan öğrencilerin oturup isim yazan öğrencilerin dolaşması şeklinde yapılabilir.
2. Eğer sınıf kimsenin hareket etmesi için uygun değilse Etkinlik Bilgi Notundaki isimler ve tanımlar ayrılır ve her kâğıdın arkasına 1'den 10'a kadar rastgele sayılar yazılır. Tüm kâğıtlar ters bir şekilde masaya yerleştirilir. Öğrencilerden iki sayı söylemeleri istenir. Söylenen sayıların arkasında ne yazdığı uygulayıcı tarafından okunur ve tekrar arkaları çevrilerek masaya kapatılır. Öğrenciler tekrar iki sayı söyler ve uygulayıcı söylenen numaraların arkasında ne yazdığını okuyarak kapatır. Öğrenciler bu şekilde sayılar söyleyerek tanım ve ismi eşleştirmeye çalışır. Eşleştirilen kâğıtlar oyundan çıkarılır. Tüm eşleşme tamamlanana kadar oyun devam eder.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Eşleşerek açıklamaları bulma sürecinde öğrencilere rehberlik edilebilir.
2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
3. Etkinlik Bilgi Notuna açıklamalara uygun görsel ve semboller eklenerek hatırlatıcı olarak kullanılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Anlama ve Hatırlama Stratejisi

İçeriğin ne anlattığını, ne anlama geldiğini anlayabilmeyi, anlamlandırabilmeyi ve gerektiğinde uzun süreli bellekten çağırabilmeyi, hatırlayabilmeyi sağlar.

Ezberleme Stratejisi

Tekrar tekrar okuyarak, gözden geçirerek içeriğin hafızaya alınmasıdır. Burada anlamlandırma olmak zorunda değildir. Sadece gerektiğinde bilginin hatırlanmasını sağlar.

Kontrol Stratejisi

Kontrol stratejileri, üst bilişsel stratejilerdir. Öğrenme sırasında yapılan planlamalar, öğrenmenin değerlendirilmesi, anlaşılıp anlaşılmadığının, verimin değerlendirilmesi gibi faaliyetleri içerir.

Keşfetme Stratejisi:

Öğrenilen yeni bilginin eski bilgilerle ilişkilendirilmesidir. Bu sayede bilgi daha derinlemesine anlaşılabilir, verimli kullanılabilir, uygulamada kullanılabilir, daha kolay hatırlanabilir.

Özetleme Stratejisi

Öğrenilen bilginin önemli kısımlarının anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde derlenmesidir.

KAYNAK:

- Uyar, Ş, Doğan, N. (2014). PISA 2009 Türkiye Örneğinde Öğrenme Stratejileri Modelinin Farklı Gruplarda Ölçme Değişmezliğinin İncelenmesi. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014 (3), 30-43.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

HATIRLAYAMIYORUM!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörleri açıklar./8.hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kese kâğıdı veya kâğıtların sığabileceği boyutta bir kutu.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörler ile ilgili derse girmeden önce bilgi edinilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısının yarısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 ikiye bölünür.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından sınıftaki öğrencilere, "Bazen hatırlamak istediğimiz önemli bilgileri, anıları, ders notlarını vb. durumları hatırlayamayız. Bunu 'unuttum, hatırlayamadım' gibi kavramlarla ifade ederiz. Bu durum istisnasız hepimizin başına gelmiştir. Sizler de bu durumlara örnek vermek ister misiniz?" denir ve bir etkileşim başlatılır. Görüş belirtmek isteyen öğrencilerle paylaşım yapılarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere bu hafta "Hatırlayamıyorum" isimli etkinliği uygulayacaklarını ve bu etkinliğin başarıya engel bir durum olan "unutmanın" farkına varmamızı sağlayacağı belirtilir. 3. Öğrencilere ikiye bölünen çalışma yaprakları dağıtılır ve uygulayıcı tarafından "Bazı durumlarda çalıştığımız dersleri veya bildiğimiz bilgileri hatırlamakta zorlanıyoruz." denir ve çalışma kâğıdına her öğrencinin hatırlamada zorlandığı durumları maddeler hâlinde yazması istenir. 4. Öğrencilere zaman verilir ve herkes yazmayı tamamladığında öğretmen, kâğıtları kese kâğıdı veya kutuya atar, karıştırdıktan sonra sıra ile öğrencilerin çekmesi sağlanır. İşlem tamamlandıktan sonra, herkesin aynı anda kâğıtları açması istenir ve gönüllü olan öğrenciler tahtaya kalkarak kâğıtta yazan hatırlamakta zorlandıkları yaşantıyı okur ve bunun çözümü için neler yapılması gerektiğine dair fikirlerini tüm öğrencilerin önünde belirtir. 5. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak etkinlik sürdürülür:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Belirtilen örnek yaşantılarda en çok ilginizi çeken hangisi oldu? Neden?
  - Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörlerden size göre hangileri önemlidir?
  - Belirtilen çözüm önerilerinden hangisini ya da hangilerini uygulamak istersiniz? Neden?
6. Gönüllü öğrenciler fikirlerini belirttikten sonra uygulayıcı tarafından etkinliğin özeti yapılır ve unutmaya neden olan faktörlerin ortadan kaldırılması için gerekli davranışlara son kez değinilerek öğrencilerde farkındalık oluşturulur.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörlere yönelik araştırma yapmaları ve bu nedenleri ortadan kaldırmak için yapabileceklerini düşünmeleri istenir.
2. Öğrencilerin arkadaşlarının kâğıdını okurken, kendisini onun yerine koyup, çözüm düşünürken aynı zamanda empati becerisi de gelişecektir.

Uygulayıcıya Not:

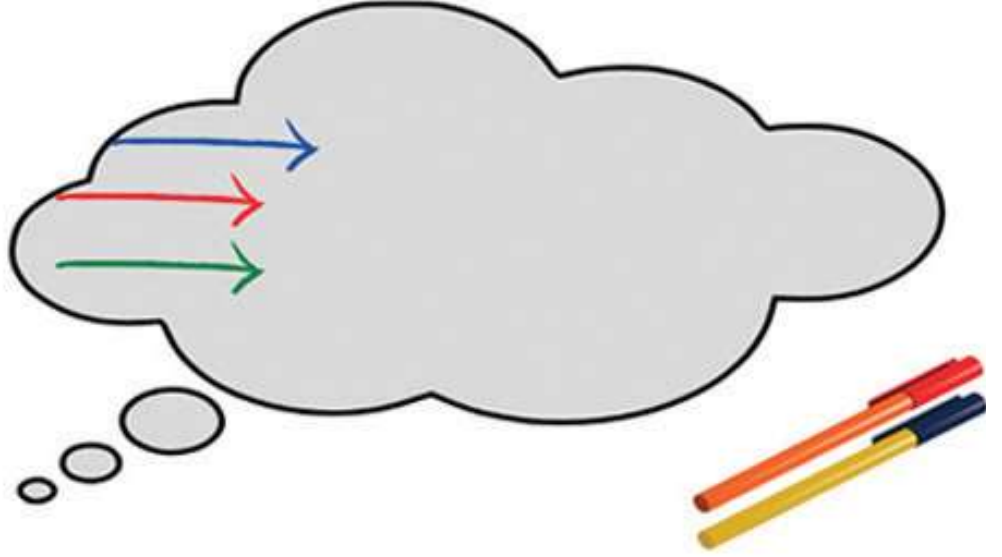
1. Öğrenci isimleri, kâğıtlara gizliliğini sağlamak amacıyla yazılmamalıdır.
  2. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere EBA platformu veya Zoom uygulaması üzerinden uygulanması durumunda Çalışma Yaprağı-1 ekrana yansıtılarak etkinlik uygulanabilir.
  3. Çekiliş usulü yapılamayacak durumda öğretmen el kaldırırlardan kendi düşüncelerini paylaşmak isteyenlere söz hakkı vererek bir tartışma ortamı oluşturabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağı, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ve yazılarının puntosu büyütülerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
  2. Akran eşlemesi yapılarak öğrencilerin akranlarından destek alması sağlanabilir.
  3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

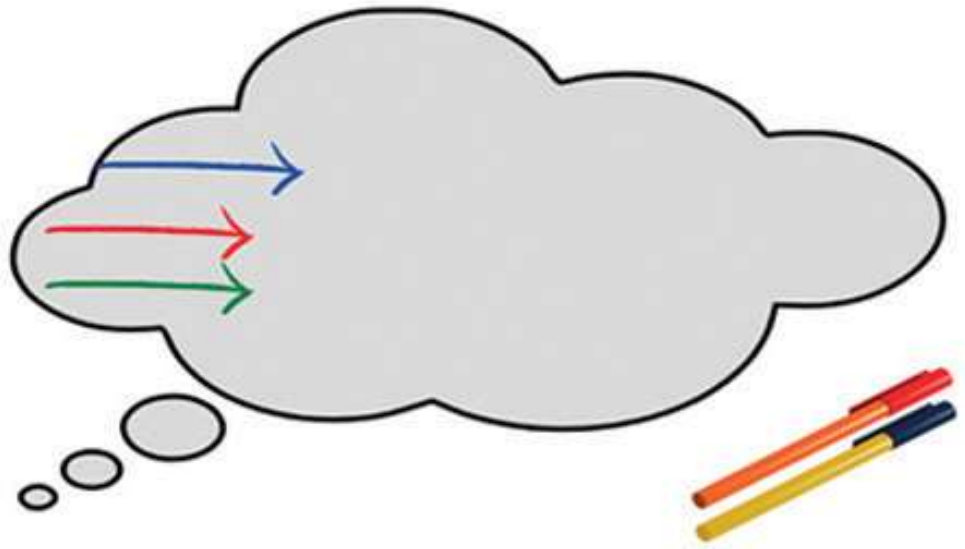
Hakan ÖZDEMİR, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprığı 1

Hangi Durumlarda Unutuyorum?

Hangi Durumlarda Unutuyorum?

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

STRATEJİK DAVRANIYORUM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendisini değerlendirir./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının öğrencinin, öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendisini değerlendirmesi olduğu açıklanarak etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerden altıncı ve yedinci haftadaki rehberlik etkinliklerinde ele alınan ve açıklanan öğrenme ve verimli ders çalışma stratejilerinden (tekrar stratejileri, anlamlandırmayı artıran stratejiler, yürütücü biliş stratejileri, duyuşsal stratejiler, anlama, hatırlama, ezberleme, kontrol, keşfetme, özetleme) hatırladıklarını belirtmeleri ve açıklamaları istenir. Öğrencilerin hatırladığı ve belirttiği stratejiler tahtaya yazılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden ihtiyaç duydukları öğrenme ve verimli çalışma stratejilerinden beş tanesini ilgili sütuna yazmaları ve bu stratejileri kullanım durumuna göre 0: kullanmıyorum, 1: kısmen kullanıyorum, 2: kullanıyorum şeklinde işaretlemeleri istenir. 4. Tüm öğrencilerden kendi puanlarını toplamaları istenir. 0-10 arasında olacak puanlarla ilgili şöyle bir yol izlenir: Öğrenci aldığı puan kadar damalı bayrağa giden yoldaki parçaları karalar. Örneğin, 4 puan almışsa damalı bayrağa giden yolda 4 parçayı karalar. 5. Gönüllü öğrencilerden kaç puan aldıklarını açıklamaları istenir. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak değerlendirme yapmaları sağlanır: a) Aldığın puanı düşündüğünde verimli çalışma stratejilerini kullanmada kendini ne kadar başarılı hissediyorsun? b) Hangi stratejileri daha çok kullanıyorsun? c) Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanırken güçlü ve zayıf yönlerin neler?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- d) Verimli çalışma stratejilerini kullanırken neler hissediyorsun?
e) Stratejileri kullanmada ne yaparsan daha iyi puanlar alabilirsin?

6. Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

- Gerçekleştirdiğimiz bu etkinlikle ilgili düşünceleriniz neler?
- Bu etkinlikle ilgili neleri fark ettiniz?
- Bu etkinlikten sonra neleri değiştirmek istersiniz?
- Arkadaşlarınızla gerçekleştirdiğiniz bu etkinlikte keşfettiğiniz ortak ve farklı yönler neler oldu?
- Bu etkinlikte öğrendiklerin ile ilgili bu hafta neler yapmayı planlıyorsunuz?

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, öğrenme ve verimli ders çalışma stratejilerini öğrenmeniz ve bu stratejileri olumlu ve anlamlı akademik amaçlarımız ve çalışmalarımız için sabırla kullanmanız çalışmalarınızı önemli ölçüde verimli kılacak ve sizleri başarıya götürecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de yazdıkları öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini bir ay boyunca kullanmalarını istenir. Elde ettikleri sonuçlarını sınıfla paylaşmaları sağlanır.

Uygulayıcıya Not:

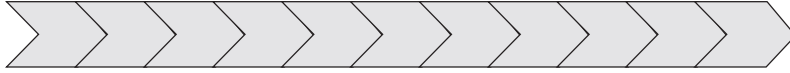
1. Çalışma Yaprağı-1 çevrim içi derste uygulayıcı tarafından ekrana yansıtılır. Özel gereksinimli öğrenciler için;
  1. Öğrencilerin akranları ile grup çalışması yapmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
  2. Çalışma yaprağının nasıl yapılacağı öğrencilere aşama aşama anlatılarak model olunabilir.
  3. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya çalışma yaprağına dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Safa BİNGÖL, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

SIRA NO:	Öğrenme ve Verimli Ders Çalışma Stratejileri	KULLANMIYORUM (0 PUAN)	KISMEN KULLANIYORUM (1 PUAN)	KULLANIYORUM (2 PUAN)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
TOPLAM PUAN				

Bayrağa giden yol

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER HEDEFİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkileşimli Tahta ya da Projeksiyon 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından tahtaya "Hedefi olmayan gemiye, hiçbir rüzgâr yardım edemez. (Montaigne)" yazılır ve şu açıklama yapılır: <i>"Tahtaya yazmış olduğum ve çoğunuzun bugüne kadar duymuş olduğunu varsaydığım bu söz, bize hedef belirlemenin önemini anlatmaktadır. Hedef belirleme ise kariyer planlamanın temel bir amacıdır. Kariyer planlama, her şeyden önce bireyin çalışma yaşamında gerçekleştirmek istediği şeylere ulaşmaya yönelik gerçekleştirdiği bir faaliyettir. Bugün de kariyer planımızı yaparken kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemek üzerine bir çalışma yapacağız."</i> - Öğrencilere amaçlarının ne olduğunu sorulur. Gelen cevaplar tahtaya yazılır. Ardından öğrencilere "Tahtadaki bu amaçları ulaşılma süreleri açısından incelediğinizde, aralarında nasıl bir fark var?" sorusu yöneltilerek kısa ve uzun dönem amaçların arasındaki farkın ne olduğu konusuna değinilir. - Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Süre bitiminde öğrenciler sınıf listesindeki sıraya göre, bir baştan bir sondan olacak şekilde, ikiye bölünmüş olarak eşleştirilir ve eşleşen öğrencilerin yazdıkları hakkında birbirleri ile konuşmaları için 5 dakika süre verilir. - Süreç aşağıdaki tartışma soruları kapsamında devam eder: - Amaç belirlememiz neden önemlidir? - Kariyer hedefinizi yazarken neler hissettiniz? - Kısa vadeli hedeflerinize yazdıklarınızı paylaşmak ister misiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kısa vadeli hedeflerinizi yerine getirebilmek için yapacaklarınız gerçekçi mi?
  - Kısa vadeli hedeflerinizi yerine getirebilmek için yapacaklarınız ulaşılabilir mi?
  - Kısa ve uzun vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir?
5. Etkinlik Bilgi Notu etkileşimli tahta ya da projeksiyon aracılığı ile yansıtılır ve öğrencilerin okuması için süre verilir. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:

“Kariyerinizi planlarken bir ömür boyu gerçekleştirmek için peşinden koşacağınız ana hedefinizi belirlemek, öncelikli olmalıdır. Daha sonra ana hedefinizi ve vizyonunuzu en kolay şekilde gerçekleştirebilmenizi sağlayacak kısa vadeli hedeflerinizi belirleyebilirsiniz. Kariyer hedefinizin sizi fikirsel ve duygusal açıdan en yüksek derecede tatmin edecek, ekonomik ve sosyal açıdan sizi doyuma ulaştıracak bir hedef olmasına dikkat etmelisiniz. Hedeflerinizi belirlemenin yanında bunları nasıl başaracağınızı, hangi zaman diliminde gerçekleştireceğinizi ve başarılı olmak için nasıl bir yol izleyeceğinizi planlamak da kariyer amaçlarınızı oluşturmak için oldukça önemlidir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin oluşturdukları kısa hedeflerden en az biri ile ilgili bir sonraki rehberlik dersine kadar bir adım atmaları istenir.

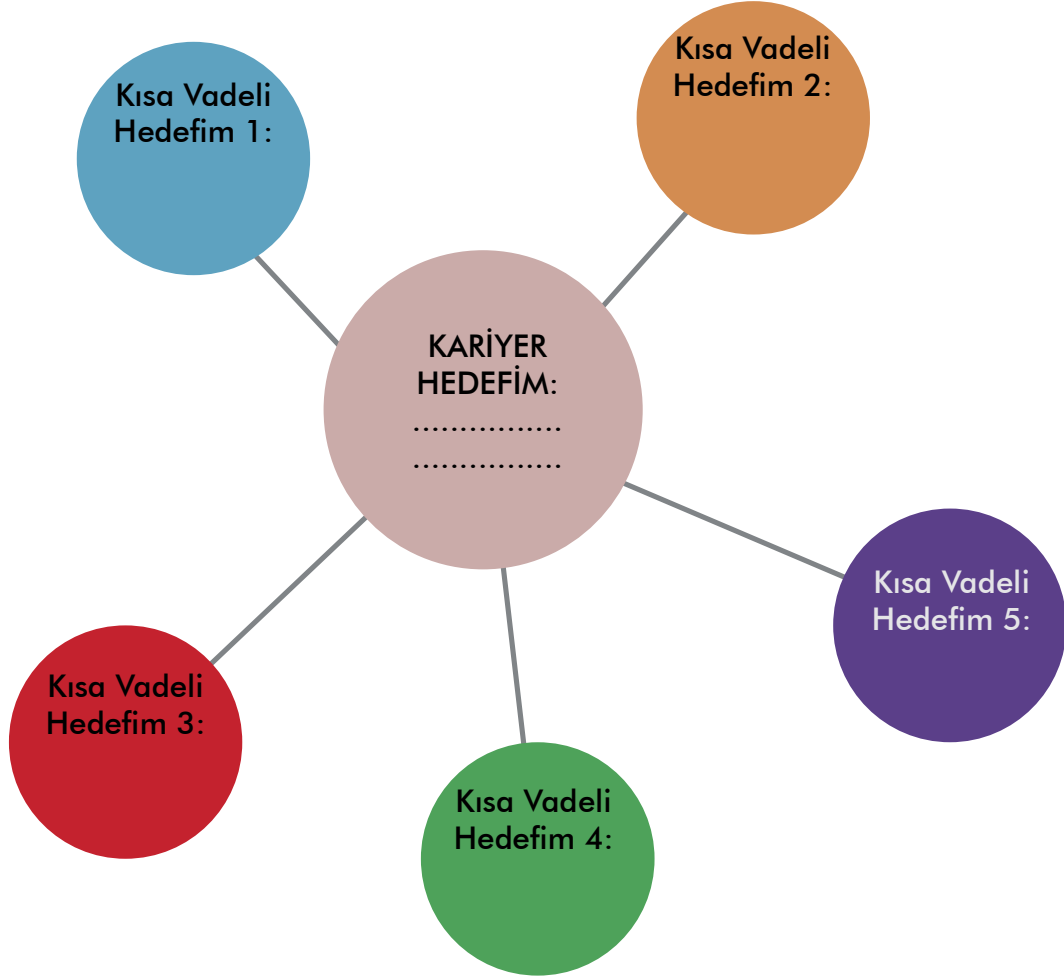
Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf rehber öğretmeni, ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmenden destek alabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
  2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gülizar YILDIZ

KARİYER HEDEFİM

Belirlediğim kısa vadeli hedeflerime ulaşmak için yapacaklarım:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Kariyer Amacı ve Kısa ve Uzun Dönemli Amaçlar¹

Kariyer amacı belirlemenin en önemli basamağı kişinin kendini objektif olarak değerlendirmesi ve bu yönde yapması gereken çalışmaları belirlemesidir. Kişinin güçlü yönlerini bilmesi ve bu yönler üzerinde artırıcı şekilde çalışması, zayıf yönlerini belirleyerek zayıflıklarını da azaltma yönünde çalışması gerekmektedir. Kendini tanıma sürecini tamamlayan kişi kariyer hedeflerine bir adım daha yaklaşmış olacaktır. Planlama sürecinde en önemli konu ise kişinin kendini ve yapmak istediklerini çok iyi şekilde belirlemesidir. Tüm bu aşamaları adım adım, sağlıklı bir şekilde ve mümkün olduğunca kısa sürede geçtikten sonra uygulama için harekete geçmek kariyer amacının işe yaramasını sağlayacaktır. Seçeneklerinizi birkaç taneye indirdikten sonra derinlemesine bir araştırma yapıp, o alanda çalışan kişilerle görüşmeler yapmakta kariyer amacı belirlemede yapılması gereken basamaklardır.

Mesleki gelişim sürecinde amaç belirlemek ve plan yapmak çok önemlidir. Mesleki gelişimimizi planlarken kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlememiz amaçlarımıza ulaşmamızı kolaylaştıracaktır.

• Kısa vadeli hedefler:

Ders başarısını artırmaya yönelik çalışmalar yapmak

Seçimi düşünülen mesleğe temel olabilecek ders dışı ve sosyal etkinliklere katılma

Yabancı dil öğrenilebilecek kaynakları araştırma

• Orta vadeli hedefler:

Seçmeyi düşündüğü mesleğin gerektirdiği özellikleri araştırma

Yapmaktan hoşlandığı etkinlikler, yetenekli olduğu alanlar konusunda kendini daha iyi değerlendirmeye çalışma

Kendi özellikleri ve beklentileri ile seçmeyi düşündüğü meslek arasında bağlantı kurmaya çalışma

Seçmeyi düşündüğü mesleğe temel olabilecek ders dışı etkinliklere, sosyal etkinliklere katılma

Bilgisayar mühendisi olmak için hangi alan/dalı seçmesi gerektiğini ve üniversitelerdeki bilgisayar mühendisliği bölümlerinin puanlarını araştırma

Yabancı dil öğrenmeye başlama ve kendini geliştirebileceği etkinliklere katılma

Üniversite sınavına hazırlanma

• Uzun vadeli hedefler:

İş arama becerilerini (öz geçmiş hazırlama, mülakat tekniklerini öğrenme vb.) geliştirme

İşe başvuruda kullanılmakta olan yabancı dil sınavlarını geçme

Mesleğe ilişkin iş fırsatlarını araştırma

Mesleği ile ilgili yüksek lisans seçeneklerini araştırma

¹ <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/kariyer-akademi/kariyer> Erişim tarihi: 17/02/2021

Amaç Belirlemede Ölçütler²

1. Amaç **anlaşılır** olmalıdır. Kişi amacın ne olduğunu anlayabilmeli ve bu amaca ulaşabilmek için atılacak ilk adımları belirleyebilmelidir.
2. Amaç **inandırıcı** olmalıdır. Kişi bu amaca ulaşabileceğine inanabilmelidir.
3. Amaç ulaşılabilir olmalıdır. Kişi sahip olduğu yetenek ve güçlerle amaca ulaşabilmelidir. Örneğin 10 yaşında bir çocuğun gelecek yıl 100 kilogramlık bir ağırlığı kaldırmayı amaçlaması ulaşılacak bir amaç değildir.
4. Amaç **kontrol edilebilir** olmalıdır. Amaç kişinin kendi çabasıyla kontrol edebileceği biçimde ifade edilmelidir. Örneğin, ünlü bir film yıldızıyla mutlu bir evlilik yapmak, kontrol edilebilir bir amaç değildir. Çünkü evlilik sadece bir kişinin davranışlarına bağlı değil, iki kişinin anlaşması ile gerçekleşebilecektir.
5. Amaç **zaman ve nicelik açısından ölçülebilir** olmalıdır. Genel ifadeler amaca ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmede güçlük yaratacaktır. Örneğin temiz bir evim olsun istiyorum yerine, pazar gününe kadar çalışma masasını temizlemek istiyorum demek daha uygun olacaktır.
6. Amaç **arzu edilir** olmalıdır. Amaç kişinin ne yapması gerektiğini değil, gerçekten ne istediğini yansıtmalı.
7. Amaç **alternatifsiz** olarak ifade edilmelidir. Araştırmalar amacın şunu ya da bunu yapabilirim, biçiminde ifade edildiğinde her ikisine de ulaşamadığını göstermektedir. Bu, amaçlar oluşturmada esnekliğin olmaması anlamına gelmez. Eğer kişi amacını değiştirmek isterse yeni bir amaç oluşturulabilir, ancak bunu yine alternatifsiz olarak yapmalı ve tek bir amaç belirlemelidir.
8. Amaç **yapıcı ve geliştirici** olmalıdır, amaç kişiye çevresine ve topluma zarar verici nitelikte olmamalıdır. Örneğin; cumartesi günü 10 tane arabanın lastiklerini patlatmak yukarıdaki ölçütlerin birçoğunu karşılar, ancak yapıcı değil yıkıcı olduğundan uygun bir amaç olmayacaktır.

² <https://www.kisiselgelisim.com/hedef-belirleme-ve-hedefler-icin-planlar-yapma/> Erişim tarihi: 04/01/2021

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇ PİRAMİDİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Geçen hafta yapılan çalışma kısaca hatırlatılarak etkinliğe başlanır. Bu hafta da kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemek üzerine bir ekinlik yapacakları belirtilir. - Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. Aşağıdaki tartışma soruları yöneltilerek öğrenciler, duygu ve düşüncelerini paylaşmaları için cesaretlendirilir: - Uzun vadeli amaç nasıl belirlenir? - Uzun vadeli amacı belirlerken kendimizi tanımak gerekir mi? - Kariyer amacımızı belirlerken bir eylem planı olmalı mı? Nasıl olmalı? - Kariyer amacınız gerçekçi mi? - Kariyer amacınız ulaşılabilir mi? - Zaman zaman kısa ve uzun vadeli amaçlarınızı güncellemek ya da düzenlemek gerekir mi? Neden? - Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Kariyer amacını belirlemeleri için çalışma yaprağında bulunan soruları gerçekçi olarak cevaplamaları istenir. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. Aşağıdaki sorularla tartışma başlatılır? - Kısa vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir? - Orta vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir? - Uzun vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kısa ve uzun vadeli kariyer amacı belirlemek mesleğimi seçmemde neden önemlidir?

4. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Yaşamında her alanda başarıya ulaşmış insanların hepsi kendilerine bir amaç koymuşlardır. Amaç belirlemek sizlere uzun vadede vizyon ve kısa vadede motivasyon sağlar. Amaçlar hayatınızı en iyi şekilde yaşayabilmeniz için sizi ilgili bilgileri kazanmaya odaklar, zamanınızı ve kaynaklarınızı düzenlemenize yardımcı olur. Net ve açık bir şekilde tanımlanmış olan kariyer amaçları, bu hedeflere ulaşma başarısını ölçülebilir hâle getirir. Açık ve net şekilde adım adım amacınızı belirlemeniz hedefe ne kadar yaklaştığınızı gösterecektir. Unutmayın ki hiçbir başarı tesadüf değildir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin hazırladıkları amaç piramidini odalarına ya da ders çalışırken görebilecekleri bir yere asmalarını istenebilir. Bir hafta sonunda, bir ay sonunda ve bir dönem sonunda periyodik olarak öğrencilerden piramidlerindeki durumlarını değerlendirmeleri istenebilir. Bu noktada öğrenciler ile bire bir iletişim kurularak öğrenciler desteklenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden destek alabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

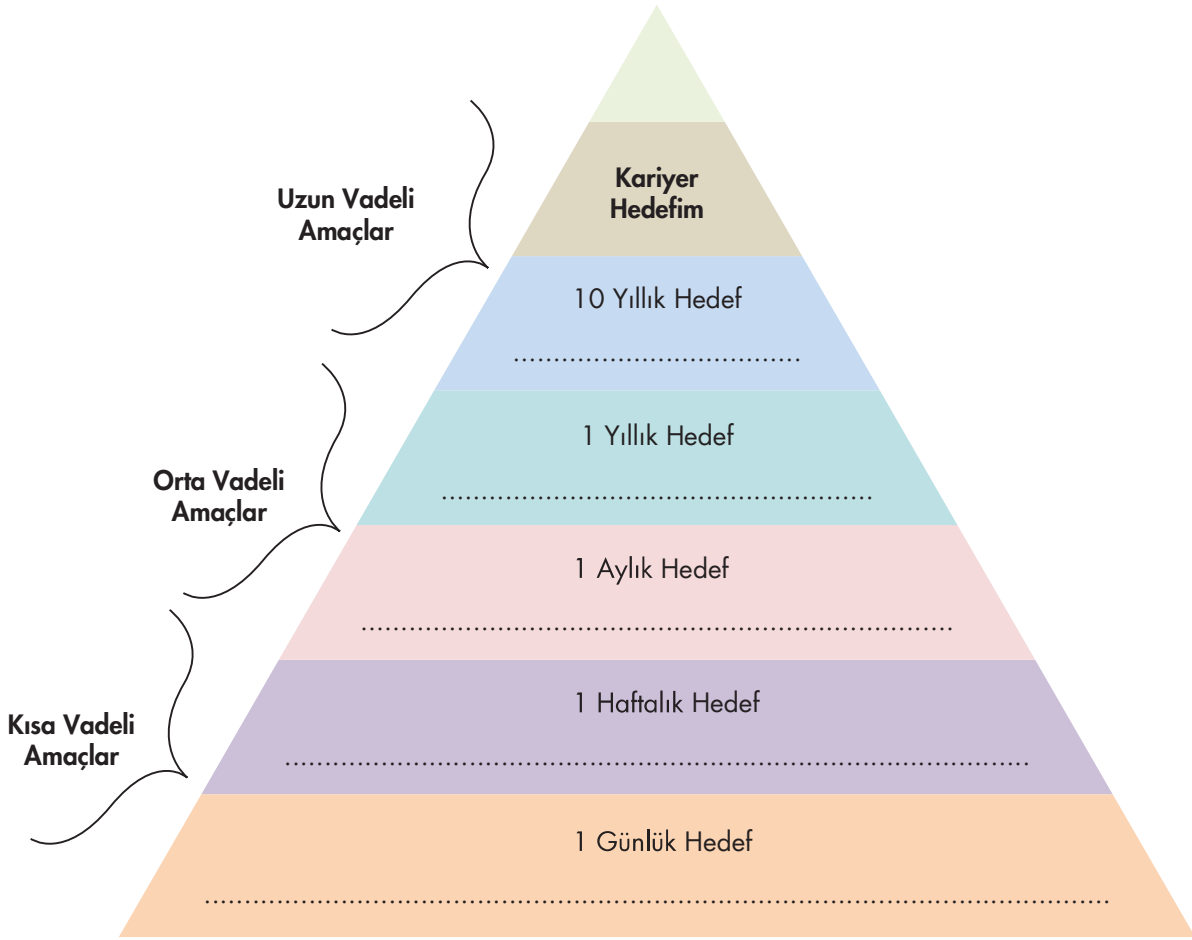
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntuyla yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan doldurulması gereken alanların sayısı öğrencilerin performanslarına göre azaltılabilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

AMAÇ PİRAMİDİM

Çalışma Yaprağı 2

Kariyer Amacı Belirleme

1. Kısa vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....
.....
.....

2. Orta vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....
.....
.....

3. Uzun vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....
.....
.....

4. Bu amaçlara ulaşmak için engellerim nelerdir?

.....
.....
.....

5. Bu amaçlara ulaşmak için yapabileceklerim nelerdir?

.....
.....
.....

6. Kariyer amacım bir istek mi yoksa amacım mı?

.....
.....
.....

7. Kariyer amacım değişikliklere açık ve esnek mi yoksa sabit bir yapıya mı sahip?

.....
.....
.....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYERİM İÇİN YAPMAM GEREKENLER

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarıyla seçmek istediği kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurar./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Akademik amaçlar ile kariyer hedefleriyle ilgili akademik koşulları gösteren örnekleri içeren Etkinlik Bilgi Notu incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır ve gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve uygun olan bir tanesi tahtaya yazılır: <i>"Sevgili öğrenciler, geçtiğimiz hafta kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirledik şimdi de bu amaçlarla gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kuracağız. Öncelikle kariyer hedeflerini paylaşmak isteyen var mı?"</i> - Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Siz de biliyorsunuz ki kariyer hedeflerimize ulaşmak için söz konusu kariyerin gerektirdiği bazı koşullar var ve o koşulları iyi analiz edip akademik amaçlarımızı belirleyebilirsek hedeflerimize giden yol daha sağlıklı ve kazançlı olur. Örneğin, doktor olmak istiyoruz, özellikle biyoloji ve kimya dersleri gibi tıpla iç içe olan derslerimizde başarılı olmalıyız. Bu açıdan bakarsak sizce tahtaya yazdığımız hedef için gerekli koşullar neler olabilir?"</i> - Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve benzer olmayan birkaç ifade tahtada yazılan hedefin altına yazılır. - Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Arkadaşlar hedefimiz belli, bu hedef için gerekli koşullar belli; peki hedefini ve koşulları kapsayan akademik amaçlarımız, hamlelerimiz ve çalışmalarımız neler olmalı?"</i> - Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve benzer olmayan birkaç ifade tahtada yazılan koşulların altına yazılır. - Her öğrenciye "Çalışma Yaprağı-1" dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için 15 dakika süre verilir: <i>"Sevgili çocuklar, çalışma yaprağında tahtada yaptığımız çalışmanın boş</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

olarak tablo hâline getirildiğini görüyorsunuz. Siz de hedeflediğiniz kariyerle ilgili olarak amaç ve koşulları doldurunuz.”

7. Öğrenciler çalışma yaprağını doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları sağlanır. Tüm gönüllü öğrencilere söz hakkı verilmeye çalışılır. Hedef ve koşullarıyla örtüşmeyen amaçlar öğrencilere uygun şekilde ifade edilerek düzeltilir.
8. Aşağıdaki sorularla etkinlik süreci değerlendirilir:
  - Bu etkinlikte neleri fark ettiniz?
  - Hedeflerinizi içeren koşullar ile akademik amaçlarınız arasında bağ kurabildiniz mi?
  - Akademik amaçlar ile seçmek istediğimiz kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurmak neden önemlidir?
  - Sizi kariyer hedeflerinize ulaştıracak yapmanız gerekenler hakkında farkındalık kazanabildiniz mi?
9. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, kariyerimiz ile ilgili birçoğumuzun hedefleri vardır. Ama bu hedeflere ulaşmak için bilmemiz ve yapmamız gereken de bazı durum ve davranışlar vardır. Bunların farkında olmak da çok avantajlı bir durumdur. Akademik amaçlarımızla seçmek istediğimiz kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurarsak daha mutlu bir geleceğe adım atmış olabiliriz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler öğrendikleri bilgiler doğrultusunda akademik amaçlarıyla seçmek istediği kariyerlerin gerektirdiği akademik koşulları örneklendirebilir.
2. Öğrencilerden seçmek istedikleri kariyerin gerektirdiği akademik koşulları listeleyip evde duvarlarına, panolarına asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğretmen süreçteki çalışma yaprağı faaliyetine geçmeden Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak örnekleri çoğaltabilir. Her bir alana ekleme yapabilir.
2. Öğrenciler (gönüllü öğrenciler hariç) 3 hedef belirlemek zorunda değiller. Bir tane hedef de yeterli olabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet KILINÇ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER HEDEFLERİM	KARİYER KOŞULLARI	AKADEMİK KOŞULLAR
1.	- - - -	- - - -
2.	- - - -	- - - -
3.	- - - -	- - - -

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARİYER HEDEFLERİM	KARİYER KOŞULLARI	AKADEMİK KOŞULLAR
1. DOKTOR OLMAK	- Tıp eğitimi almak - Akademik yetenek (Eğitimi alabilmek için sınavda sayısal alandan en azından ilk 20 bin öğrenci arasına girmek) - Disiplinli çalışmak - Özellikle biyoloji olmak üzere kimya ve fizik gibi sayısal derslere karşı ilgi ve yetenek - Sabırlı olmak ve insanlara karşı sevgi ve hoşgörülü bir biçimde iletişim becerilerine sahip olmak	- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak - Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve belirli bir sıralama yapmak - Yeteneklerine uygun seçmeli dersleri seçmek - Sayısal derslerin notlarını artırmak ve o dersleri öğrenme yöntemlerini zenginleştirmek - İletişim becerileri konusunda kendini geliştirmek
2. HÂKİM YA DA SAVCI OLMAK	- Hukuk eğitimi almak - Disiplinli çalışma - Akademik yetenek (Özellikle Türkçe, matematik, mantık, felsefe, sosyoloji derslerinde beceri) - İkna becerilerine sahip olmak - Hızlı okuma, okuduğunu anlama ve ezber yeteneğinin olması - Çalışma disiplini sahip olmak	- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak - Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve çalışma disiplinine sahip olmak - Yeteneklerine uygun seçmeli dersleri seçmek - Eşit-ağırlık derslerinin (TM) notlarını arttırmak ve o dersleri öğrenme yöntemlerini zenginleştirmek - İkna becerilerini geliştirmek
3. PROFESÖR OLMAK	- Akademik kariyer yapmak - Herhangi bir bölümde lisans, yüksek lisans ve doktora derecesinde eğitimleri tamamlamak - Araştırmaya, öğrenmeye ve öğretmeye meraklı, sürekli okuyan ve kendini geliştiren bir çaba - Yabancı dil bilme - Sıkı bir çalışma disiplinine sahip olma	- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak - Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve çalışma disiplinine sahip olmak - Yabancı dil öğrenme - Araştırmaya bilime merak yeteneklerinin geliştirilmesi

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM AĞACIM BENİM KARARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Beden imgesini etkileyen faktörler açısından kendini değerlendirir./13.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Saat 5. Projeksiyon 6. Renkli yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 etkinlikten önce öğrenci sayısınca çoğaltılır. 2. Uygulayıcının etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı kullanma imkânı olmadığı durumlarda Uygulayıcıya Not: kısmında alternatif olarak belirtilen seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile çalışmaya başlangıç yapılır: <i>"Sevgili gençler, bugün sizlerle beden imgemizi etkileyen faktörler üzerine bir çalışma yapacağız. Önce gelin beden imgesi ne demekmiş tanımına bir bakalım."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan cümleler okunur ve son soru cümlesi öğrencilere yöneltilir. (Sorulara cevaplar verilirken de ekranda Çalışma Yaprağı-1 yansıtılmaya devam edilmelidir.) 3. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. 4. Uygulayıcı tarafından cevaplardan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir. • Gelin sizinle hayal dünyamıza kısa bir yolculuk yapalım. Eğer siz bir ağaç olsaydınız, nasıl bir ağaç olurdu? • Hayalinizdeki ağacı nasıl tarif edersiniz? • Sizce bu ağaç, yetişmek için hangi koşullara ihtiyaç duyar? 5. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak oradaki bilgiler öğrencilerle paylaşılır. 6. Sonrasında Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge

Süreç (Uygulama Basamakları):

öğrencilerle paylaşılır:

“Şimdi çalışmamızın son kısmında kendimize odaklanalım ve şu soruyu soralım kendimize. Edindiğiniz bu bilgilerden yola çıkarak kendi beden imgenizde hangi faktörlerin sizi daha fazla etkilediğini düşünüyorsunuz? Cevaplarınızı yapışkanlı kâğıtlara yazmanızı ve size dağıtılan Çalışma Yaprağı-2’deki hangi başlığı ilgilendiriyorsa o başlığa yapıştırmanızı istiyorum.”

7. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla süreç devam ettirilir:

- Beden imgesi neden önemlidir?
- Beden imgemizi oluşturan faktörleri ve bu faktörlerin etkisini bilmek bize nasıl bir katkı sağlar?
- Beden imgesini etkileyen faktörleri kendi beden imgenizle ilişkilendirirseniz neler söyleyebilirsiniz?
- Beden imgenize yönelik fark ettiğiniz/öğrendiğiniz neler oldu?
- Beden imgesiyle çalışıyor olmak sizde ne hissettirdi?

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Bu etkinliğimizde beden imgemizi etkileyen birçok faktör olduğunu ve bu faktörlerin her birimizi farklı düzeylerde etkilediğini fark ettik. Beden imgemizi etkileyen faktörlerin farkında olmak kimlik gelişimimizi, yaşama ve bedenimize ilişkin vereceğimiz kararlarımızı, daha sağlıklı bir yaşam sürdürmemizi sağlayacaktır.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi ağaçlarını çizerek onların ağaçlarının gelişimindeki su, rüzgâr, güneş, toprak, zaman faktörlerini düşünmeleri ve buradan hareketle kendi beden imgelerinde bu faktörlerin etkilerinin ve rollerinin ne olduğunu değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir:
  - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
  - Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.
  - Etkinlik öncesinde A3 boyutunda bir poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu çıktı alınacaksa puntolarının büyük olmasına ya da Braille yazı eklenmesine dikkat edilerek, projeksiyondan yansıtılacak ise de yazıların kolay okunacak şekilde net ve büyük olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2’nin puntolarının büyük olmasına ya da Braille yazı eklenmesine dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.
3. Öğrencilere beden imgeleri hakkındaki görüşlerini yazmaları ve uygun yere yapıştırmaları konusunda bireysel rehberlik edilerek destek sunulabilir.
4. Öğrencilere gerekirse ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe Rümeyza KÜRTÜNLÜ

Çalışma Yaprığı 1¹

BEDEN İMGESİ
Kendi bedenimizi nasıl gördüğümüze yönelik kişisel resimlerimiz.

Aynaya baktığımızda ne görüyoruz?

Gördüklerimizi etkileyen faktörler neler olabilir?

1. Görseller Canva tasarım uygulamasından, kişisel eğitim üyeliğimle görsellerden yararlanılarak hazırlanmıştır. İçerik Bedene Yolculuk-Anı Yay.'ndan faydalanılmıştır.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

“Güneş, su, zaman, rüzgâr, toprak gibi faktörler ağaçların büyüüp gelişmelerinde etkili faktörlerdendir. Her ağaç bu faktörleri belli oranda aldığında sağlıklı bir gelişim göstermektedir. Aksi takdirde çok su aldığında, çok fazla gün ışığına maruz kaldığında ya da toprağı kendisine uygun özellikleri barındırmadığında ağaç kendisini ortaya çıkaramamaktadır. Aynı ağaçlar gibi biz de kendi beden imgemizi oluştururken bazı faktörlerin etkisi altında kalıyoruz. Bu faktörlerle bağlantı kuracak olursak:

Güneş: Ailemizi ifade eder. Ailemizin beden imgesine yönelik tutumları (nasıl bir bedene sahip olunması gerektiği) ya da kendi bedenleriyle ilgili cümleler duymuş olabiliriz. Biz farkında olmasak da ailemiz kendi resmimizi çizerken oluşturacağımız düşünce kalıplarında etkili.

Toprak: Kişisel özelliklerimiz. Nasıl ki her bitki kendi toprağında büyürse bizler de kendi toprağımızda büyürüz. Özgüvenimiz, kendimize olan inancımız, saygımız bizim olumlu beden imgesine yönelik oluşturacağımız pozitif inançlarda önemli faktörlerdendir.

Zaman: Bir ağaç nasıl ki zamanla büyüyorsa, bizler de fiziksel değişimler göstererek büyüyüyoruz. İçinde bulunduğumuz dönemi de dikkate alırsak yaşadığımız fiziksel değişimlerin beden imgemizi etkilediğini ifade edebiliriz.

Rüzgâr: Bir bitki rüzgârlar aracılığıyla tohumlarını daha geniş alana yayar. Bizlerin de akranlarımızı hem etkileyebilme hem de onlardan etkilenebilme potansiyelimiz vardır.

Su: Bir bitki için kendisine uygun miktarda su onun kendisi olabilmesi için büyük bir yardımcı olabilirken fazlası da onun kendisi olma yolculuğunu engelleyebilir. Medya da bizim benlik imgemizi oluşturmamızda etkili bir faktör. Televizyon dizileriyle insanlara sunulan karakterlerle izleyicilere mesajlar vermekte. Herkesin aynı şekilde görünmesi gerektiğini hissine kapılmaktadır bireyler. Medyayı; kendi beden imgemizi oluştururken aynı bitkinin uygun miktarda suyu alması gibi, bizler de medyanın sunduğu beden algısını değil, kendimizi daha fazla tanımak ve bizim için sağlıklı olan egzersizler-yemek alışkanlığı-içinde bulunduğumuz gelişim dönemiyle ilgili uzmanlardan bilgi alarak bu kaynağı kendimize en uygun şekilde kullanabiliriz.

Gördüğümüz gibi ekrandaki görselin merkezinde bir ağaç var, çevresinde ise ağacı ağaç yapan koşullar. Yani merkezde biz varız, bu incelediğimiz faktörler ise bizim kendi bedenimizi tanımlarken etkili olan faktörler. Her birinizi etkileyen faktörler değişim gösterebilir. Ailemiz, akranlarımız ya da medya bizim görüşlerimizi etkilerken en fazla etkilediğimiz faktör değişebilir.

Çalışma Yaprağı 2

Bedensel imgemizi etkileyen faktörler

Bireysel faktörler;

- Fiziksel değişimler
- Kişilik özellikleri
- Beslenme alışkanlıkları

Sosyokültürel faktörler;

- Aile
- Medya
- Akranlar

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGULARIM DENİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmaları arasında bağ kurar./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 bir adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmalar arasında bağ kurmak olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle duygularınızda gün içerisinde fark ettiğiniz ani değişimler üzerinde duracağız. Gün içerisinde çok sayıda duygu hissederiz. Bazen yaşadığınız bu duygular hızlı bir şekilde değişiklik gösterebilir. Özellikle içinde bulunduğunuz gelişim dönemi duygularınızda zaman zaman dalgalanmalar olmasına kaynaklık edebilmektedir."</i> 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak grup paylaşımı yapılır: • Gün içerisinde hangi duyguları yaşıyorsunuz? • Bu duyguların hangilerini daha yoğun yaşıyorsunuz? • Yaşadığınız duygular sıklıkla değişim gösteriyor mu? • Gün içerisinde duygularınızda dalgalanmalar oluyor mu? 5. Aşağıdaki açıklama yapılarak Çalışma Yaprağı-2'de bulunan örnek olaylar okunur: <i>"Şimdi sizlere bazı örnek olaylar okuyacağım. Ben okurken kendi yaşantınızda benzer durumlar yaşayıp yaşamadığınızı düşünmenizi ve soracağım sorulara yanıt vermenizi istiyorum."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Gönüllü öğrencilerden örnek olaylar dışında duygu dalgalanması yaşadığı olayları paylaşmaları istenir. Aşağıdaki sorular sorularak grup tartışması yapılır:

- Duyularınızdaki bu ani değişimlere sizce neler sebep oluyor?
- İçinde bulunduğunuz gelişim dönemini duyguların değişimi yönünden nasıl yorumlarsınız?
- Bu ani duygusal değişimler sizi nasıl etkiliyor, bu durumla nasıl başa çıkıyorsunuz?

7. Tartışma sorularının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Ergenlik dönemi beraberinde birçok değişimi getirir. Bunlardan biri de hormonal düzeydeki değişimlerdir. Bu değişimle birlikte duyguların ani değişimleri de olasıdır. Bu nedenle bu hafta yoğunlukla duygularınız ve duygularınızdaki değişimler üzerinde durduk. Yaşantınızdaki bu duygu dalgalanmalarına içinde bulunduğunuz gelişim döneminin de etkisi olduğunu konuştuk.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden “Bir senarist olsanız içinde bulunduğunuz dönemdeki duygu dünyanızı yansıtan nasıl bir senaryo yazardınız?” sorusunu düşünmeleri ve bu soru için cevap yazmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kâğıtlara pasta grafiği çizmeleri ve yaşadığı duygulara göre bu grafiği bölmeleri istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Çalışma yaprağının tamamlanması için öğrenciye ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

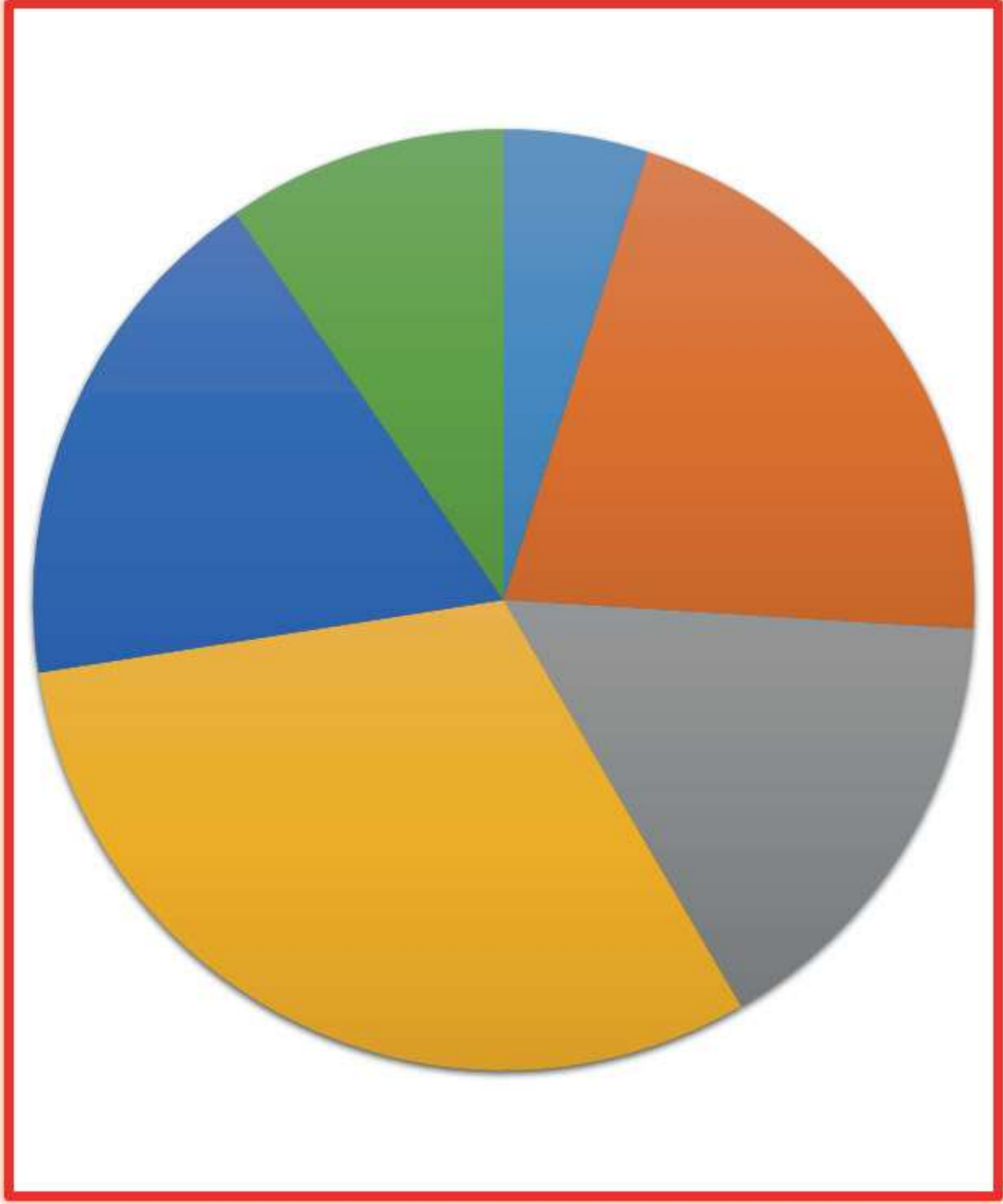
Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Aşağıdaki grafiğe gün içerisinde yaşadığınız duyguları yazınız. Daha yoğun yaşadığınız duyguları geniş dilimlere, daha az yaşadığınız duyguları dar dilimlere yazabilirsiniz.

Gün içerisinde yaşadığınız duygular daha fazla ise grafikteki dilimleri daha küçük parçalara bölebilirsiniz.

Çalışma Yaprağı 2

Aşağıdaki örnek olaylar öğrencilere sırayla okunur. Her örnek olaydan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır.

1. Bu olaydaki karakter hangi duyguları hissetmiştir?
  2. Yaşantınızda benzer bir olay ve duygu değişimi yaşadınız mı?
- Deniz, sabah uyandığında çok enerjik hissediyordu. Yatağından kalktı en sevdiği şarkıyı mırıldanarak banyoya gitti. Aynada yüzünde çıkan sivilceyi görünce tüm enerjisi gitti ve çok üzüldü.
  - Ayşe, ders arasında okul bahçesinde en sevdiği arkadaşını başka biriyle konuşurken gördü. Canı sıkıldı, öfkeleni. Arkadaşı teneffüs bitiminde yanına geldiğinde birlikte kahkahalar atmaya başladılar.
  - Derin'in okuldaki günü oldukça güzel geçti. Eve gidince annesi okulunun nasıl geçtiğini ve neler yaptığını sordu. Derin annesine aniden sert bir tepki verdi.
  - Abisiyle kavga eden Çınar, kapıyı çarparak odasına geçti. Kendini kötü hissediyordu. Yatağına uzandı. Daha sonra odasındaki radyoyu açtı ve en sevdiği müziği duyunca gülümsedi.
  - Hayatta kimsenin kendisini anlamadığını düşünen Şebnem mutfakta bir parça çikolata buldu. Bulduğu çikolatayı ağızına attı ve dans etmeye başladı.
  - Ali, güne çok enerjik başlamıştı. Ancak servise bindiği anda çok bunalmış ve enerjisi bitmiş hissediyordu.
  - Yarınki sınav nedeniyle kaygılı olan Ece, sevdiği bir arkadaşından aldığı bir mesaj ile havalara uçtu.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER AMACIMI BELİRLİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır./15.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta/projeksiyon 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısına çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarının karşılaştırması olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından "Kendinizle ilgili ne gibi hayalleriniz var?" sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 3. Cevaplar alındıktan sonra "Peki bu hayalleri gerçekleştirmek için neler yapmanız gerekir?" sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 4. Uygulayıcı tarafından "Önceki haftalarda kariyer amacı belirleme konusunu görmüştük. Amaç nedir, hatırlayan var mı?" sorusu sorularak gelen cevaplara dönütler verilir ve aşağıdaki gibi kariyer amacının tanımı yapılır. <i>"Amaç; bir şeyde ulaşılacak istenen sonuçtur. Kariyer amacı ise mesleki anlamda ulaşmak istediğimiz sonuç olarak tanımlanabilir."</i> 5. Daha sonra "Amaç belirlerken nelere dikkat ederiz?" sorusu sorularak gelen cevaplar tahtaya yazılır. Amaç yazımı ile ilgili eksiklikler var ise açıklama yapılarak öğrencinin nasıl amaç yazılacağını kavramasına yardımcı olunur. 6. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Amaç; ulaşmak istediğimiz sonuçtur, üniversite sınavını kazanmak gibi. Hedef ise amaca ulaşmak için yapılacak somut, ölçülebilir, zaman içeren, eyleme dönük ve gerçekçi olmalıdır. Hedef ifadesi olarak örneğin üniversitede bilgisayar mühendisliği bölümünü kazanmak için 6 ay içinde TYT matematik konularını bitirip en az 30 net yapacağım."</i> 7. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları için 10 dakika

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

süre verilir. Gönüllü öğrencilerden çalışmalarını okuması istenir. Etkileşim aşağıdaki sorularla devam eder:

- Amaç belirlerken hangi duyguları yaşadınız?
- Amaç belirlemede zorlandınız mı, Neden?
- Amaca ulaşmak için hedeflerinizi kolay belirleyebildiniz mi?
- Bir amaca sahip olmak sizce neden önemlidir?

8. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Herkesin gelecekte ne yapacağı, ne işle uğraşacağı, nasıl yaşayacağı ile ilgili hayalleri vardır. İnsanlar bu hayallere ulaşmak için neler yapması gerektiği ile ilgili bilgiler toplar, hedefler koyar ve hedeflerin hayallerine ulaşmada yeterli olup olmadığını değerlendirir. Bu süreç bizim meslek edinme sürecimiz olarak açıklanabilir. Hayal ettiğimiz şeylere ulaşmak için önce amaçlar belirleriz. Amaçlara ulaşmak için de neler yapılması gerektiği ile ilgili bir araştırma yaparak planlama ve hedefler oluştururuz. Bu bizim amacımıza daha planlı ve kolay ulaşmamıza katkı sunar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Her öğrenciden kendi kariyer amacını ve hedeflerini belirlemesi ve bunları yazdığı kâğıdı odasına asmaya istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1 bir sonraki hafta için yanlarında bulundurmaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için ek süre verilebilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER AMACIMI BELİRLİYORUM

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Hayalim:

Kariyer Amacım:

Hedeflerim: (Amaca ulaşmak için nelere ihtiyacım var, neler yapmam gerekiyor.)

1.

2.

3.

4.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMACIM-BEKLENTİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uzun ve kısa vadeli kariyer amaçları belirleme etkinliği ve bir önceki hafta yapılan etkinlik gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. Çoğaltma imkânı yok ise tahtaya yansıtılır ve öğrencilerden bir kâğıda doldurmaları istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırmak olduğu ifade edilir. 2. Uygulayıcı tarafından "Kariyer beklentisi deyince aklınıza neler geliyor?" sorusu öğrencilere yöneltilir ve öğrencilerin cevapları tahtaya yazılır. Eksik olanlar aşağıdaki listeden eklenir. - Promosyon - Yükselme imkânı - Yeni deneyimler kazanma - Kendi projesini üretme - Yeterince dinlenebilme zamanı olması - Tatile gidebilme - Seyahat edebilme - İyi bir ücret kazanma - Yeni fikirler üretme - Çalışma hayatı ve diğer yaşam alanı arasında denge sağlama - Takım lideri olabilme - Esnek çalışma vb.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Öğrencilere "Geçen hafta kariyer amaçları ile ilgili bir çalışma yaptık. Kariyer amacı ve amaçla ilgili hedefleri belirlemiştik. Amaç ve hedeflerini söylemek isteyen var mı?" diye sorularak gönüllü olanlardan cevaplar alınır ve sonrasında "Bugün kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştıracamız." şeklinde açıklama yapılır.
4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve 5-10 dakika süre verilir. Süre bitiminde öğrencilerden gönüllü olanlar sınıfta yazdıklarını paylaşır.
5. Süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir:
  - Kariyer beklentilerinizle kariyer amacınızı karşılaştırırken neler hissettiniz?
  - Amacınız veya beklentinizi değiştirmeyi düşündünüz mü? Neden?
  - Kariyerinizle ilgili karşılaştırma yaparken neleri fark ettiniz?
  - Kariyer amaçları ile beklentileri hiç uyuşmayan var mı? Böyle bir durumda ne yapardınız?
  - Kariyer beklentilerimizle kariyer amaçlarımızı karşılaştırmak neden önemlidir?
6. Tüm soruların cevapları sınıftan alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Kariyer amacımız ile kariyer beklentimizin uyuşması amaca ulaşmamızda bize güç verir. Beklentilerimiz ileride yapacağımız meslekle ilgili motivasyonumuzu, yeni şeyler üretme isteğimizi, yükselme ve eğitim imkânlarımızı, çalışma alışkanlıklarımızı, hatta yapacağımız işe giderken ki duygularımızı bile etkilemektedir. Bu yüzden beklentilerimiz ve isteklerimiz doğrultusunda bir amaç edinmek o amaca ulaşmak, sahip olmak ve sonrasında başarılı olmak için önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin kariyer amacı ile kariyer beklentilerini aile üyeleriyle tartışmaları ve bu ikisini karşılaştırmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma yaprağının nasıl doldurulacağı öğrencilere anlatılarak onlara model olunabilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

AMACIM-BEKLENTİM

ADI-SOYADI:

SINIFI:

NUMARASI:

Kariyer Amacım

.....

.....

.....

.....

Kariyer Beklentilerim

.....

.....

.....

.....

- 1- Kariyer beklentilerinizden en çok hangileri kariyer amacınız ile uyumaktadır?
- 2- Kariyer amacınızla uyumayan kariyer beklentileriniz hangileridir?
- 3- Kariyer amacınızla kariyer beklentilerinizi karşılaştırdığınızda değiştirmek istediğiniz veya eklemek istediğiniz bir şey var mı?
- 4- Kariyer beklentileriniz açısından kariyer amacınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKİ KARAR DÖNGÜM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kariyer karar verme süreçlerinde kendi görüşleri ile aile ve yakın çevresinin görüşlerini karşılaştırır./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Uygulayıcı meslek seçiminin karar verme sürecinde ilgi, yetenek, değerler ile kendi görüşünü ve aile görüşlerini ele alarak karar vermenin önemi konusunda sunum hazırlayabilir ya da bu konuyla ilgili bilgilendirme yazısı okuyabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, size verdiğim formu kendi düşüncelerinize göre doldurunuz. Doldurduğunuz formdaki bilgileri dürüst bir şekilde doldurursanız kendinize mesleki yönden sağlıklı bir şekilde yardımcı olabilirsiniz."</i> - Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için 10-15 dakika verilir. - Öğrenciler formu doldurduktan sonra gönüllü olanlardan formda yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Verilen bilgilere göre tahtaya 'ebeveynlerin çocuklarına uygun gördükleri meslek grupları ile çocukların seçmek istedikleri meslek grupları' karşılıklı yazılır. İki seçenekte de benzer meslekler varsa öğrencilere bu mesleğin iki grup tarafından da neden seçildiği sorulur. Benzer olmayan meslekler için de bu mesleklerin neden seçilmiş olduklarını tahmin etmeleri istenir. - Daha sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir: - Meslek seçimimizi kimler etkiler? - Meslek seçimimize kim karar vermelidir? - Meslek seçim sürecimizi nasıl etkiliyoruz? - Meslek seçimimizi ebeveynlerimiz nasıl etkiler? - Meslek seçimimizi yakın çevremiz nasıl etkiler? - Meslek seçimine kararı verme sürecinde kendi görüşlerimiz ile aile ve yakın çevremizin görüşlerini karşılaştırmak neden önemlidir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Uygulayıcı çocukların düşüncelerini öğrendikten sonra etkinlik aşağıdakine benzer bir açıklamayla bitirilir:

“Meslek seçimi hayatımızı şekillendiren en önemli kararlardan biridir. Mesleğimiz ilerdeki eş seçimimizi, okuduğumuz kitabı, hobilerimizi, çocuk yetiştirme şeklimizi, hayat standartlarımızı vb. birçok şeyi etkilemektedir. Meslek seçerken o mesleği sevmek ve isteyerek yapabilmek önemlidir. Bunun için meslek seçimi kişinin kendisine bırakılmalıdır. Kişi bu kararları alırken ailesinden yardım alabilir ve karar alma sürecinde destek isteyebilir. Kişi ailesinden aldığı destekle ve kendi verdiği kararlarla sevebileceği bir meslek seçmelidir. İstemediği bir mesleği yapan kişinin hayattaki verimliliği azalacaktır. Onun için değerli öğrencilerim, kendi sevebileceğiniz ve yapabileceğiniz meslekleri seçmek sizi doğru yönlendirecek ve mesleğinizdeki işlevselliğinizi artıracaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere doldurdıkları “Mesleki Karar Döngüsü” çalışma yaprağı verilir. Bu formdaki konuları ve bilgileri eve gittiklerinde aileleriyle tekrar konuşup gözden geçirmeleri istenir. Bu konuşmadan sonra öğrencilerin meslek seçimine karar verme süreçlerini tekrar gözden geçirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çocuklar ergenlik çağında oldukları için etkinliği uygulayan psikolojik danışmana/rehber öğretmene ‘kararımızı biz kendimiz veririz mesajını verebilmek için’ formu doğru doldurmayabilirler. Bunun için öğrencilere formu doldururken kaygılarının olmaması gerektiği, ailelerinin ve kendilerinin düşünceleri ne ise onu yazmaları gerektiği söylenmelidir. Bunun bir etkinlik olduğu, hedefinizin en doğru cevaba ulaşmak değil onların neler düşündüğünü anlamak olduğu söylenmelidir. Bu etkinliğin amacının onlara mesleki karar vermekte yardım etmek olduğu söylenmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

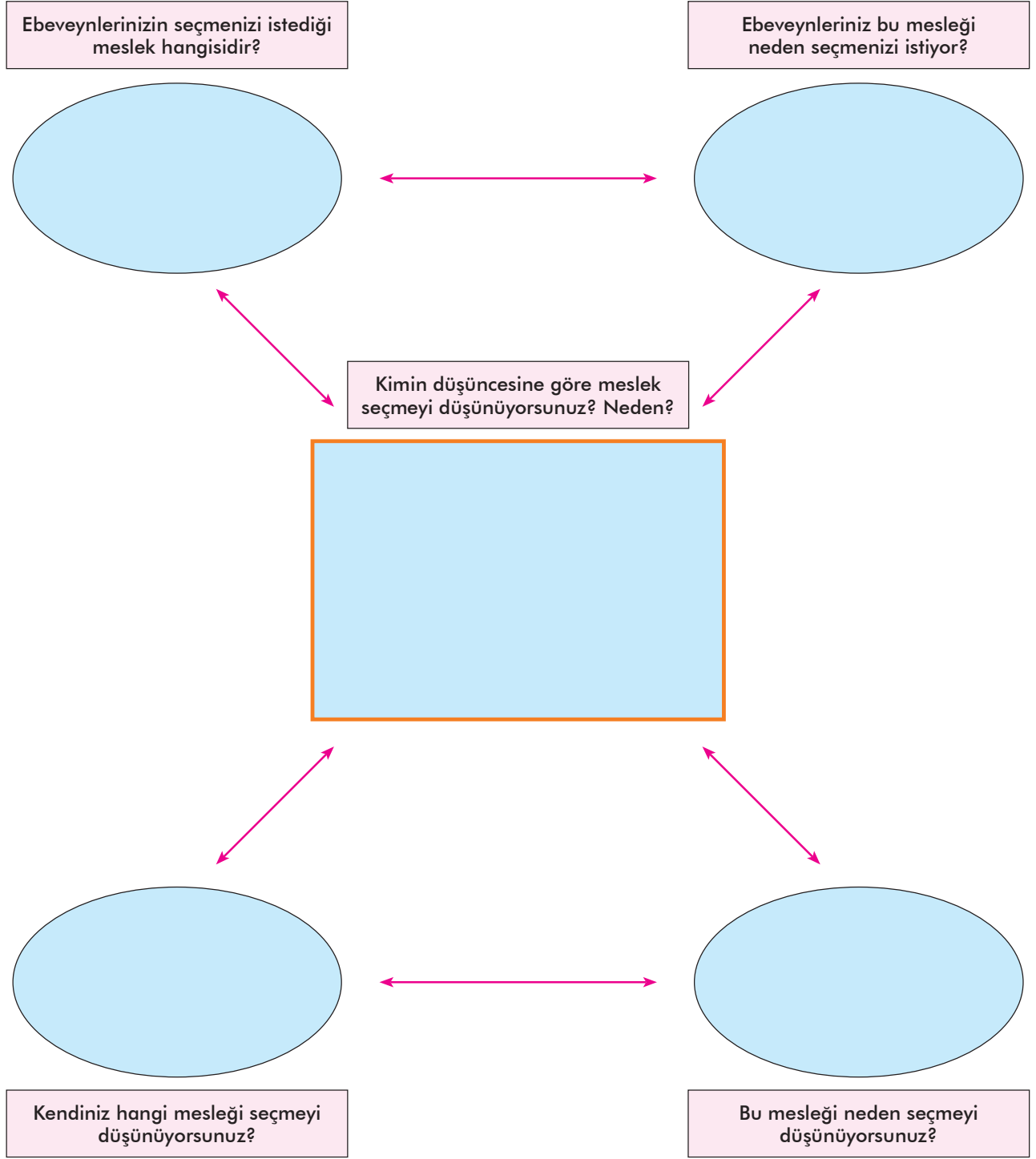
1. Çalışma Yaprağı-1, daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1’in tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1’in tamamlanmasında öğretmen bireysel olarak rehberlik edip, geri bildirim sunarak öğrencilerine destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Duygu AYHAN

Çalışma Yaprağı 1

MESLEKİ KARAR DÖNGÜSÜ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEĞE GİDEN DERS TOMBALASI

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Derslerin mesleklerle ilişkisini açıklar./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. A4 Kâğıdı 4. Kalem 5. Makas 6. Bez torba ya da kutu vb.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf gruplara bölünür. Gruplardaki öğrenci sayısının beşi geçmemesine dikkat edilir. 2. Meslek kartları sınıfta oluşturulacak grup sayısına göre kesilir. 3. 10. sınıf müfredatında yer alan dersler küçük kâğıtlara yazılır, bez torba veya kutuya atılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa şu sorular yöneltilir: • Hayaliniz olan meslek nedir? • Hayalinizdeki mesleği yapabilmek için şu an nelere ihtiyacınız var? • Hayaliniz olan mesleğe ulaşabilmek için hangi derslerde başarılı olmanız gerekir? 2. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra, öğrencilere Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak dersler ve meslekler hakkında kısaca bilgi verilir. 3. Gruptaki öğrenci sayısı beşi geçmeyecek şekilde, öğrenciler sınıf mevcuduna göre gruplara ayrılır. 4. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanmış olan boş meslek kartları öğrencilere dağıtılır. 5. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanıp bez torba içerisine atılmış olan derslerin adının yazılı olduğu kâğıtlar sırayla çekilir ve kâğıtta çıkan ders sınıfa okunur.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Öğrenciler, uygulayıcının çekmiş olduğu dersi meslek kartında yazan meslek ile ilişkilendirmeye çalışır. Çekilen dersin meslek kartındaki meslek ile ilişkili olduğunu düşünen grup, öğretmene bu durumu iletir ve uygulayıcıdan kâğıdı alarak meslek kartındaki kutucuğa koyar. İki grup da aynı dersi içeren kâğıdı almak istediğinde öğrencilere uygulayıcı tarafından ek kart verilebilir. Bunun için etkinlik öncesinde hazırlanan torbada yer alan ve farklı mesleklerle ilişkili ortak olan ders sayıları artırılabilir.
7. Meslek kartındaki tüm kutucukları ilk dolduran grup oyunu kazanır. Daha sonra bez torbadan kâğıtlar çekilerek diğer grupların da meslek kartlarındaki kutucukları doldurmaları sağlanır.
8. Tüm gruplar tarafından meslek kartlarındaki kutucuklar doldurulduktan sonra birinci olan grup kendi içinden bir sözcü seçer. Seçilen bu sözcü meslek kartında yazan mesleği sınıfa okur ve o meslekle ilişkili olduğunu düşündükleri derslerin neler olduğu sınıfa açıklar.
9. Uygulayıcı tarafından grup sözcüsüne aşağıdaki sorular sorularak etkinlik devam ettirilir:
  - Meslek ile dersler arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsun?
  - Seçmiş olduğunuz dersler dışında başka hangi derslerin bu meslekle ilişki olduğunu düşünüyorsun?
10. Öğrenci meslekle ilişkili olduğunu düşündüğü dersi meslek kartındaki boş kutucuğa yerleştirir. Daha sonra öğrenci tarafından seçilen dersin meslekle ilişkisi sınıfça tartışılır.
11. Uygulayıcı şu sorularla etkinliğe devam eder:
  - Seçmiş olduğunuz derslerden hangisini değiştirmek isterdin? Yerine hangi dersin olması gerektiğini düşünüyorsun?
  - Mesleklerle dersleri ilişkilendirmek sizce neden önemlidir?
12. Grup sözcülerinden grubun düşünceleri alındıktan sonra meslek ders ilişkisinin öneminden bahsedilir.
13. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Bu etkinliğimizde meslekler ile dersler arasında nasıl bir ilişki olduğunu öğrendik. İlerde yapmak istediğimiz mesleğe ulaşabilmek için hangi derslerde daha başarılı olmamız gerektiğini inceledik. Meslek ve ders arasındaki bağın önemini gördük."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler farklı derslerin öğretmenleri ile iletişim kurarak dersler ile meslek arasındaki ilişkinin önemini kavrayabilirler.
2. Öğrenciler seçecekleri meslekleri başarıyla yapabilmeleri için hangi derslerde daha çok başarı göstermeleri gerektiğinin farkına varabilirler.
3. Öğrenciler ders ve meslek arasındaki ilişkiyi açıklayabilir. Derslere yönelik tutum geliştirirken bu ilişkinin önemini de göz önünde bulundururlar.

Uygulayıcıya Not:

1. Meslek kartı hazırlanırken ve etkinliğin üçüncü basamağında öğrencilere bilgi verilirken Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılabilir.
2. Uygulayıcı meslek ile ders ilişkisi kurarken kutucuk sayısını azaltabilir veya artırabilir. Kutucuk sayısının üçten aşağı düşmemesine ve beşten yukarı çıkmamasına dikkat edilir.
3. Uygulayıcı meslekle ilişkili olduğunu düşündüğü dersleri kendisi belirleyebilir. Belirleme yaparken Etkinlik Bilgi Notunda ve çalışma yapraklarında yer alan Meslekle İlişkisi Olduğu Düşünülen Dersler bölümünden yardım alabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Öğrencilerin tombaladan çekilen kartta ne yazdığını ve meslek-ders ilişkisi hakkında yapılan açıklamaları rahatlıkla duyabilecekleri şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ersin ALAKUŞ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Mimar & Mühendis: Her çeşit yapının, kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde, estetik ilkeleri göz önünde bulundurarak tasarımını yapan ve yapımını denetleyen kişidir.

Eczacı: Doktorlarca düzenlenen reçetelerde yer alan hazır ilaçları müşteriye satan, hazırlanması gerekli ilaçları hazırlayan, laboratuvarında, ilaçların geliştirilmesi ve analiziyle ilgili araştırmalar yapan kişidir.

Psikolog: Bireyin bireysel ve toplumsal tutum, davranış, düşünme ve duygu durumlarını inceleyen; davranışın ve zihinsel süreçlerin bilimsel tanım ve açıklamalarını temel alan kişidir.

Avukat: Bireylerin birbirleriyle ve devletle ilişkilerinde ortaya çıkan anlaşmazlıklarda hukuki bilgisine başvurulmuş ve bireyleri ilgili yerlerde, özellikle mahkemelerde temsil eden ve haklarını savunan kişidir.

Arkeolog: Sosyoloji, tarih, coğrafya ve etnoloji gibi konularda yetkinliği olan ve ortaya çıkarılmış olan ürünleri bu alanlar üzerinden inceleyip araştıran bireylerdir.

Gazeteci: Haberleri dürüst, etik ve tarafsız bir şekilde araştırma, belgeleme, yazma ve sunma ile görevli meslek profesyonellerine verilen unvandır.

Doktor: Doktor, hastalıkları önlemek ve tedavi etmek için tıp eğitimi görmüş kişidir.

Okul Öncesi Öğretmeni: Okul öncesi çocuklara bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için gerekli eğitimi veren kişidir.

Çalışma Yaprağı 1

ÖRNEK MESLEK KARTLARI

Mimar & Mühendis

Eczacı

Psikolog

Avukat & Hâkim

Arkeolog

Gazeteci

Çalışma Yaprağı 2

MESLEK İLİŞKİLİ OLDUĞU DÜŞÜNÜLEN DERSLER (ÖRNEKTİR)

Mimar & Mühendis

- ✓ Matematik
- ✓ Fizik
- ✓ Görsel Sanatlar

Psikolog

- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Felsefe
- ✓ Tarih

Gazeteci

- ✓ Tarih
- ✓ Sosyoloji
- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı

Doktor

- ✓ Kimya
- ✓ Matematik
- ✓ Fizik

Avukat

- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Matematik
- ✓ Tarih

Okul Öncesi Öğretmeni

- ✓ Görsel Sanatlar
- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Tarih

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLARIMI DEĞERLENDİRİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Ders/alan/dal seçerken karar verme becerisini kullanır./19.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. A3 boyutunda renkli kâğıtlar 2. Önceden hazırlanmış altı adet altı farklı renkte (mavi, beyaz, yeşil, kırmızı, sarı ve siyah) düşünce şapkası 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Renkli kâğıtlar şapka şeklinde kesilir. 2. Şapkalar etkinlik başında öğrencilere de hazırlatılabilir. 3. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre beşerli gruplara ayrılır. 4. Etkinlik Bilgi Notu okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa girdiğinde öğrencilere şu soruları yöneltir: • Tercihlerimizi yaparken nelerden (kişi, olay, toplum) etkileniriz? • Tercihlerimize yönelik karar alırken neleri düşünerek bu kararları alırız? • Yakın zamanda geleceğinizle ilgili bir tercihte buldunuz mu? Bulduysanız, tercihinizin sonuçları ne oldu? 2. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra, tercih yaparken karar verme becerisini kullanabilmenin öneminden bahsedilir. Uygulayıcı tarafından öğrencilere, <i>"Sevgili öğrenciler, kararlarımızın etkili ve faydalı olabilmesi için öncelikle kararlarımıza yönelik tanım yapmamız, kararlarımıza yönelik sonuç ve beklentilerimizi irdelememiz, kararlarımız ile ilgili bilgi toplayarak seçenekleri incelememiz ve son olarak karar verme aşamasına gelmemiz önemlidir."</i> şeklinde bilgi verilir. Öğrencilere karar verme basamakları hakkında bilgi verilirken Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılır. 3. Öğrencilere alan ve ders seçiminin öneminden bahsedilir. Daha sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sececeğiniz alanda başarılı olabilmek için o alanda göreceğiniz dersleri bilmeniz önemlidir. Alan seçimi yaparken aynı zamanda ilgi duyduğunuz ve başarılı olabileceğinizi düşündüğünüz derslerin alanla ilişki olduğunu bilmeniz önemlidir. Alan seçimi yapmanız aynı zamanda ileride yapacağınız</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

meslek tercihiniz üzerinde de etkili olmaktadır. Öğrenciler beşerli gruplara ayrılır. Her gruba beş adet farklı renkte olan şapkalar dağıtılır.

4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere şapkaların işlevleri hakkında kısa bilgi verilir ve öğrencileri gruplara ayırdıktan sonra her gruba beş şapka dağıtılır. Öğrencilere, her grubun şu an bir alan/dal seçimi kararı verecekleri söylenir. Alan/dal seçiminin hangisi olacağına öğrenciler karar verebilir. Daha sonra uygulayıcı tarafından öğrencilere şu sorular yöneltilerek etkinliğe devam edilir:
  - Alan/ders seçerken nelere dikkat etmeliyiz?
  - Ders seçimi veya alan seçimi yaparken nelerden etkileniriz?
5. Öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra, öğrenciler şapkaları kendi aralarında paylaşırlar. Her şapkanın farklı bir karar verme becerisini temsil ettiği öğrencilere uygulayıcı tarafından açıklanır.
6. Öğrenciler, alan seçimi yaparken şapkanın temsil ettiği renge göre düşüncelerini ifade ederler.
7. Gruplar arasında sadece beyaz şapka takan öğrenciler iletişim kurabilirler. Beyaz şapka takan öğrenci diğer gruplardan bilgi alır ve bu bilgiyi kendi grubuyla paylaşır.
8. Mavi şapka grup sözcüsü olarak belirlenir. Grup sözcüsü öğrenciler, arkadaşlarının vermiş oldukları kararları açıklamak için sınıfın önüne gelir. Uygulayıcı bu aşamada grup sözcüsü olan öğrenciye şu soruları sorarak etkinliği devam ettirir:
  - Alan/dal seçimi yaparken başlangıçta neye/hangi alana ihtiyaç duyduunuz?
  - Alan/dal seçimine yönelik kararınız sonucunda neler olmasını bekliyorsunuz?
  - Alan/dal seçimine yönelik karar verirken nasıl bilgi topladınız? Hangi bilgilere dayanarak seçim yaptınız?
  - Alan/dal seçimine yönelik seçenekleri değerlendiginizde bu seçeneklerin olumsuz tarafları neler?
  - Alan/dal seçimine yönelik seçenekleri değerlendiginizde bu seçeneklerin olumlu tarafları neler?
  - Sonuç olarak alan/dal seçimine yönelik son kararınız ne oldu? Hangi alanı tercih ettiniz?
9. Uygulayıcı tarafından grup sözcülerinden sırayla düşünceleri alınır. Tüm grup sözcüleri konuştuktan sonra öğrencilerin vermiş olduğu kararlar ve bu kararları etkileyen faktörler özetlenir.
10. Tartışma sorularıyla süreç devam eder:
  - Alan seçimi yaparken dikkat edilmesi gereken süreçler nelerdir?
  - Alan seçimi ile dersler arasında nasıl bir ilişki vardır?
  - Karar verme basamaklarının etkin kullanımı ile alan ve ders seçimi arasında nasıl bir ilişki vardır?
  - Karar verme süreçlerini etkili kullanmak kişisel hayatımızda ve eğitim hayatımızda bize ne gibi faydalar sağlar?
11. Öğrencilerin, etkinliğe yönelik duygu ve düşünceleri alınır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

12. Uygulayıcı tarafından "Bu etkinliğimizde karar verme becerilerimizi geliştirmenin bize sağlayacağı faydayı konuştuk. Karar verme basamaklarını kullanmanın hayatımızda nasıl bir önem arz ettiğini inceledik. Alan seçimi ile dersler arasındaki ilişkilerin neler olduğunu tartıştık. Son olarak karar verme basamaklarını kullanarak alan seçimi yapmanın ve alan seçimi ile ders arasındaki ilişkinin önemini incelemiş olduk." denir ve etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler karar verme basamakları hakkında bilgi sahibi olurlar.
2. Öğrenciler alacakları kararlarda karar verme basamaklarını kullanabilirler.
3. Öğrenciler ders/alan/dal seçerken karar verme basamaklarını etkin bir şekilde kullanabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı, sürecin ikinci basamağında Etkinlik Bilgi Notundan faydalanarak öğrencileri karar verme basamakları hakkında bilgilendirebilir.
2. Uygulayıcı, sürecin üçüncü ve dördüncü basamağında Etkinlik Bilgi Notundan faydalanabilir.
3. Uygulayıcı, gruplar arasında gezerek öğrencilerin şapkalarının işlevine göre karar vermelerine yardımcı olabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirilmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Şapkaların dağıtımında şapkaların temsil ettiği görevlere göre öğrenci özellikleri dikkate alınarak sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ersin ALAKUŞ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar Verme Basamakları

1. Verilecek kararı tanımlayın.
2. Karardan beklediğiniz sonucu belirleyin.
3. Bilgi toplayın.
4. Seçenekleri ve bu seçeneklerin her birinin avantaj ve dezavantajlarını belirleyin.
5. Kararı verin.

Karar Verme Beceri Şapkaları ve Anlamları

Tanım Şapkası

Beklenen Sonuçlar Şapkası

Bilgi Toplama Şapkası

Seçeneklerin Avantajı
Şapkası

Seçeneklerin Dezavantajı
Şapkası

Karar Şapkası

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇ AĞACINDAKİ İLK ADIMIM: DERS SEÇİMİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçimi yapar./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır ve öğretmen tarafından okunur. 3. Çalışma Yaprağı-3 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Etkinliğe şu açıklama yapılarak başlanır: <i>"Amerikalı ünlü yazar Robert Byrne 'Yaşamın amacı, amacı olan bir yaşamdır.' der. Yaşamda amaçlarımız uğrunda yürür, amaçlarımız doğrultusunda seçimler yaparız."</i> - Öğrencilere kısa-orta ve uzun vadeli amaçlarını hatırlatmak amacıyla uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili öğrenciler, geçen haftalarda kısa ve uzun vadeli amaçlarımızın neler olabileceğini belirlemiştik. Hatırlamanız amacıyla bu amaçlarımızı, orta vadeli amaçlarımızı da ekleyerek Amaç Ağacına yazalım."</i> "Amaç Ağacı" formunun doldurulmasının ardından paylaşımda bulunmak isteyen öğrencilerden paylaşımları alınır. - Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır, sayısal-eşit ağırlık-sözel ve dil alanında öğrenci alan belli başlı üniversite bölümleri uygulayıcı tarafından okunur. - Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve doldurmaları için 10 dakika süre verilir. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, 11. sınıfta alacağımız zorunlu derslerimiz ve seçmeli olarak alabileceğimiz derslerimiz sizlere dağıtılan formdaki gibidir. Bu tablo doğrultusunda ulaşmak istediğimiz amaçlar için ilk adımı atacağız. Öncelikle şu maddeleri bilmemiz de faydalı olacaktır:</i> a) Ders saati planlamaları Millî Eğitim Bakanlığının "Talim Terbiye Kurulu"

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

kararı doğrultusunda yapılmaktadır.

b) Anadolu lisesindeki bir öğrencinin 11. sınıfta alabileceği zorunlu ders saati 21 iken seçmeli olarak alabileceği ders saati 18'dir.

c) Öğrenciler üniversitede yönelmek istedikleri bölümler doğrultusunda 18 saatlik ders seçimini yapabilecekleri gibi sadece ilgi duydukları dersleri de seçebilirler.

d) Ders seçimlerinde önemli nokta okulun imkânlarına bağlı kalarak öğrenci ve velilerin isteği doğrultusunda yapılmasıdır ancak; seçmeli dersler en az 10 öğrencinin isteği doğrultusunda açılır. O yüzden bir dersin açılabilmesi için 10 öğrenci tarafından seçilmesi gerekmektedir. Açılmayan bir dersi tercih eden öğrenciler tercihleri doğrultusunda okulda açılan diğer derslere yönlendirilir.

Şimdi ders seçimi yaparken Amaç Ağacınızı da göz önünde bulundurmanızı ve ona göre seçimler yapmanızı istiyorum. Bu seçimler sizin nihai seçimleriniz değildir. Bu etkinlik için yapacağınız seçimlerdir unutmayınız."

6. Öğrenciler Çalışma Yaprığı-3'ü doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.

7. Tartışma sorularıyla etkinlik sürecine devam edilir:

- 18 saatlik seçmeli derslerinizi doldururken zorlandınız mı?
- Seçtiğiniz dersleri kariyer amaçlarınız doğrultusunda mı seçtiniz?
- Seçmeyi çok istediğiniz ancak kariyer amaçlarınızla uyumadığı için seçemediğiniz dersler oldu mu? Oldu ise hangileri?
- Ders seçimlerinizde kariyer amaçlarınıza uyan dersleri mi yoksa ilgi alanınıza uyan dersleri mi seçtiniz?
- Ders seçimlerinizde kariyer amaçlarınıza uyan dersleri mi yoksa yeteneklerinize uyan dersleri mi seçtiniz?

8. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Thomas Edison, 'Sevdiğiniz bir işi meslek edinirseniz hayatta bir gün dahi olsa işte çalışmış olmazsınız. Ben hayatta bir gün dahi işte çalışmadım. Çalışmalarımın tümü sadece keyif ve mutluluktan ibaretti.' der. Bir de bu aynanın olumsuz yüzü var. O da sevmediğiniz, beceremediğiniz bir mesleği yaparak yaşantınızı sürdürebilme ihtimalidir ki bu hiç istediğiniz bir şey olmasa gerek. Evet, sevgili arkadaşlar sağlıklı bir meslek seçiminin ilk adımı, yani kariyerinizin belki de başlangıç noktası, ders seçimlerimizdir. Bu seçimleri kariyer amaçlarımız doğrultusunda yaparsak daha başarılı ve doğru tercihler yaparız. Bu süreç zarfında seçmek istediğiniz dersler hakkında bilgi toplamanız ve bu derslerin size uyup uymadığı konusunda bir fikriniz yoksa okul ve sınıf rehber öğretmenlerinizle görüşmeniz sizler için olumlu olacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden evde kariyer amaçlarını daha da netleştirerek ders/alan/bölüm seçimi üzerine düşüncelerini ve düşüncelerini aileleriyle paylaşmalarını istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2'deki bölüm ve meslek alanlarının 4 yıllık lisans bölümlerinin tamamı olmadığı sadece belli başlı bölümlerin tabloda yer aldığı, öğrencilere bildirilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

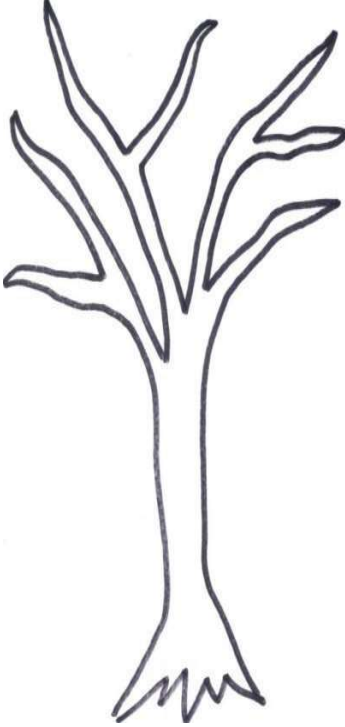
1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması sırasında öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
3. Ders seçimi hakkında yapılan açıklamalar daha sade ifade edilerek ve Çalışma Yaprağı-1'de yer alan boşlukların tamamı yerine belirli kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Barış YILMAZ

Çalışma Yapağı 1

KARİYER AĞACIM

Uzun Vadeli Amacım:		
15 yıl sonra:		
10 yıl sonra:		
		Orta Vadeli Amacım:
		7 Yıl Sonra:
		5 Yıl Sonra:
Kısa Vadeli Amacım:		
3 Yıl Sonra:		
1 Yıl Sonra:		

Çalışma Yaprağı 2

BÖLÜM VE MESLEK ALANLARI İLE ÜNİVERSİTE PUAN TÜRLERİ

Bölüm ve Meslek Alanları		Üniversite Sınavında Öğrenci Aldığı Puan Türü
Sağlık Bölümleri • Tıp Fakültesi • Diş Hekimliği • Eczacılık • Beslenme ve Diyetetik • Dil ve Konuşma Terapisi	• Veterinerlik • Fizyoterapi ve Rehabilitasyon • Odyoloji • Hemşirelik	Sayısal (MF) Puan türü
Mühendislik Bölümleri • Bilgisayar Mühendisliği • Elektrik-Elektronik Mühendisliği • Endüstri Mühendisliği • Makine Mühendisliği • Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği • Yapay Zekâ Mühendisliği • İşletme Mühendisliği	• İnşaat Mühendisliği • Uçak Mühendisliği • Yazılım Mühendisliği • Uzay Mühendisliği • Metalurji ve Malzeme Mühendisliği • Mekatronik Mühendisliği • Biyomedikal Mühendisliği • Genetik ve Biyomühendislik	Sayısal (MF) Puan türü
Mimarlık Fakültesi Bölümleri • Mimarlık • İç Mimarlık • Peyzaj Mimarlığı	• Endüstriyel Tasarım • Şehir ve Bölge Planlama	Sayısal (MF) Puan türü
Eğitim Bölümleri • İlköğretim Matematik Öğretmenliği • Matematik Öğretmenliği • Fizik Öğretmenliği	• Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği • Fen Bilgisi Öğretmenliği • Kimya Öğretmenliği	Sayısal (MF) Puan türü
Temel Bilimler • Fizik • Matematik • Kimya	• Moleküler Biyoloji ve Genetik • Biyoloji	Sayısal (MF) Puan türü
Hukuk Fakültesi		Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Psikoloji ☐ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	• Sosyal Hizmet • Sosyoloji • Felsefe	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
• İşletme • İktisat • İnsan Kaynakları Yönetimi • Maliye	• Ekonomi • Ekonometri • Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri • Muhasebe ve Denetim	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü

- Havacılık Yönetimi - Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi	- Lojistik Yönetimi - Denizcilik İşletmeleri Yönetimi	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Bankacılık - Bankacılık ve Finans - Bankacılık ve Sigortacılık	- Aktüerya ve Risk Yönetimi - Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Antropoloji - Arkeoloji	- Klasik Arkeoloji - Müzecilik	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Çocuk Gelişimi	☐ İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
Sağlık Yönetimi		Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Spor Yöneticiliği - Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BESYO)	- Rekreasyon - Antrenörlük Eğitimi	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Grafik Tasarım - Moda Tasarımı	- İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı - Moda ve Tekstil Tasarımı	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Siyaset Bilimi - Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	- Kamu Yönetim - Uluslararası İlişkiler	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Seyahat İşletmeciliği - Konaklama İşletmeciliği - Konaklama ve Turizm İşletmeciliği	- Turizm ve Otel İşletmeciliği - Turizm ve Otelcilik - Turizm İşletmeciliği	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
Felsefe Grubu Öğretmenliği	Sınıf Öğretmenliği	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
- Yönetim Bilimleri Programları - Yönetim Bilişim Sistemleri	- Bilgi ve Belge Yönetimi - Bilim Tarihi	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Coğrafya Öğretmenliği ☐ Okul Öncesi Öğretmenliği ☐ Özel Eğitim Öğretmenliği	☐ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ☐ Tarih Öğretmenliği ☐ Türkçe Öğretmenliği	Sözel Puan Türü
☐ Gastronomi ve Mutfak Sanatları		Sözel Puan Türü
☐ Gazetecilik ☐ Radyo, Televizyon ve Sinema ☐ Sinema ve Televizyon	☐ İletişim Fakültesi ☐ Basın ve Yayın	Sözel Puan Türü
☐ Halkla İlişkiler ☐ Halkla İlişkiler ve Tanıtım	☐ Halkla İlişkiler ve Reklamcılık ☐ Reklamcılık	Sözel Puan Türü
☐ İlahiyat		Sözel Puan Türü
☐ Mütercim-Tercümanlık ☐ (İngilizce-Fransızca-Almanca- Arapça-Rusça gibi)		Dil Puan Türü
☐ İngilizce Öğretmenliği ☐ Fransızca Öğretmenliği	☐ Almanca Öğretmenliği ☐ Arapça Öğretmenliği gibi öğretmenlikler	Dil Puan Türü
☐ İngiliz Dili ve Edebiyatı ☐ Alman Dili ve Edebiyatı ☐ Fransız Dili ve Edebiyatı	☐ Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ☐ Arap Dili ve Edebiyatı	Dil Puan Türü

Çalışma Yaprağı 3

DERSLER SINIF		11.		
ORTAK DERSLER	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	5		
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2		
	TARİH	2		
	FELSEFE	2		
	BİRİNCİ YABANCI DİL	4		
	İKİNCİ YABANCI DİL	2		
	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2		
	GÖRSEL SANATLAR/MÜZİK	2		
ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI		21	Benim Seçmek İstedğim Dersler (Yan tarafa tik atmanız yeterli olacaktır.)	
SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (2)	(3)(5)	
		DİKSİYON VE HİTABET (1)	1	
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	2	
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	2	
		SEÇMELİ MATEMATİK (2)	6	
		SEÇMELİ FİZİK (2)	4	
		SEÇMELİ KİMYA (2)	4	
		SEÇMELİ BİYOLJİ (2)	4	
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	
		MATEMATİK TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	2	
		FEN BİLİMLERİ TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	3	
	SOSYAL BİLİMLER	SEÇMELİ TARİH (1)	(2)(4)	
		TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYET TARİHİ (1)	(2)(4)	
		İSLAM KÜLTÜR VE MEDENİYETİ (1)	2	
		İSLAM BİLİM TARİHİ (1)	2	
		SEÇMELİ COĞRAFYA (2)	(2)(4)	
		PSİKOLOJİ (1)	2	
		SOSYOLOJİ (1)	2	
		MANTIK (1)	2	
		DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)	1	
		İŞLETME (1)	2	
		EKONOMİ (1)	2	
		GİRİŞİMCİLİK (1)	1	
		YÖNETİM BİLİMİ (1)	2	
	ULUSLARARASI İLİŞKİLER (1)	2		
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (4)	2	
		PEYGAMBERİMİZİN HAYATI (4)	2	
		TEMEL DİNİ BİLGİLER (2)	(1)(2)	
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(10)	
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(4)	
		YABANCI DİLLER EDEBİYATI (4)	(1)(2)	
	SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK	SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR (4)	2	
		SOSYAL ETKİNLİK (4)	(1)(2)	
	GÜZEL SANATLAR	SEÇMELİ GÖRSEL SANATLAR (4)	2	
		SEÇMELİ MÜZİK (4)	2	
		SANAT TARİHİ (1)	2	
		DRAMA (1)	1	
	BİLİŞİM	BİLGİSAYAR BİLİMİ (2)	2	
		PROJE HAZIRLAMA (1)	(1)(2)	
	SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI		18	
	REHBERLİK VE YÖNLENDİRME		1	
	TOPLAM DERS SAATİ		40	

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇABAM BOŞA DEĞİL

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirir./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Torba/kutu 4. 6 farklı renkte daha önceden hazırlanmış karton şapkalar (mavi, sarı, kırmızı, beyaz, siyah, yeşil) 5. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatif Uygulayıcıya Not: kısmında belirtilmiştir.) seçenekten faydalanılacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneğe uygun ön hazırlık yapılmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-2 etkinlik öncesinde ilgili yerlerinden kesilerek altı parçaya ayrılır ve torbaya/kutuya konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirmek olduğu belirtilir. 2. Çalışma Yaprağı-1, etkileşimli tahta veya projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak öğrencilerin görsel incelemeleri sağlanır ve uygulayıcı tarafından görseldeki açıklamalar okunur. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Tahtaya yansıttığım görselde insanların başarı hikâyelerinden söz ediliyor. Başarılı olmak için insanların ne kadar çok çabaladıkları görülüyor. Sizler de eğitim hayatınızda başarılı olmak için çaba harcıyorsunuz."</i> 3. Uygulayıcı tarafından şu sorular sorulur: • Görseldeki kişiler hedefleri için ne gibi çabalar göstermişler? Bu çabaları göstermeselerdi ne olurdu? • Başarılı olmak için çaba göstermek neden önemli? • Akademik hedeflerinize ulaşma konusunda neler yapıyorsunuz? 4. Öğrenciler 6 gruba ayrılır. 5. Her gruptan bir öğrenci torba/kutudan bir kâğıt çekip, çektiği kâğıtta yazan rengin şapkasını alarak grubunun yanına gider; böylece her grubun bir rengi olur.

Süreç (Uygulama Basamakları):

6. Uygulayıcı tarafından altı şapkalı düşünme tekniğini uygulayacakları belirtilir ve bu teknikte renklerin her birinin bir anlamı olduğunu söylenir. Çalışma Yaprağı-2'den yararlanılarak altı şapkalı düşünme tekniği hakkında bilgi verilir.
7. Öğrencilerden "eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisinin neler olabileceğini" şapka renklerine uygun olarak gruplarında tartışıp not almaları istenir. Daha sonra konunun sınıfça tartışılacağı belirtilir.
8. Gruplara 10 dakika süre verilir.
9. Gruplara verilen sürenin bitiminde tartışma, mavi şapkanın "bu tartışmanın hedef ve amacını" belirtmesi ile başlar. Tartışma kırmızı şapkanın "eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisine ilişkin duygu ve düşüncelerini" paylaşması ile devam eder. Tartışma sırası, "fikirlere ve muhtemel çözümler üretmesi" için yeşil şapkaya geçer. Daha sonra tartışma, "elde edilen bilgileri özetleyen" beyaz şapka ile "çözümleri eleştiren" siyah şapka arasında geçer.¹
10. Etkinliğe aşağıdaki sorularla devam edilir:
  - Bu etkinliğin size neler kattığını düşünüyorsunuz?
  - Başarıya giden yolu nasıl tanımlarsınız?
  - Çok çabaladığınız halde başarılı olamadığınız oldu mu?
  - Akademik hedeflerinize ulaşmak için bundan sonra neler yapmayı düşünüyorsunuz?
11. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirdik. Bildiğiniz gibi okula ve hayatın birçok alanına dair hedeflerimiz var. Başarılı olmak, hedeflerimizi gerçekleştirmek için sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizde daha mutlu bir yaşamımız olur. Bu nedenle hedeflerimiz için çaba göstermek yaşamımızı kolaylaştırır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden günlük yaşamlarında zorluklar karşısında pes etmeyerek çaba harcayan ve hedeflerine ulaşmış ünlü kişileri araştırmaları istenebilir ve buldukları bilgileri sınıf veya okul panosunda paylaşmaları sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişim olmayan okullarda Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar (6 adet) çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplama sürecinde öğrencilerin destek alabilecekleri akranları ile bir arada olması sağlanabilir.
  2. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
  3. Şapkalara ilişkin açıklamalar görselleştirilerek hatırlatıcı olması amacı ile öğrencilerin tamamının görebileceği bir yere asılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Aslı ALTUNKUŞ

¹ Işık, Ş. (2016). Ortaokulda Grup Rehberliği Etkinlikleri. Pegem Akademi: Ankara.

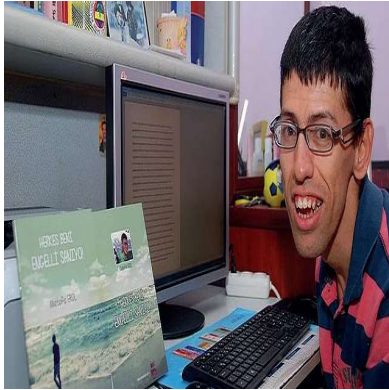
Çalışma Yaprağı 1

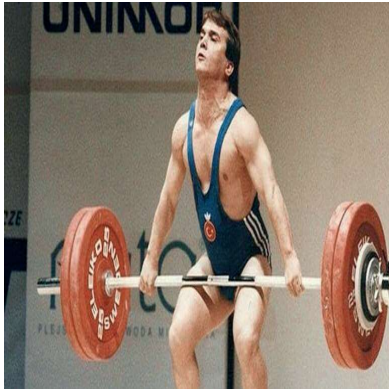
Aziz Sancar 1946'da Savur, Mardin'de sekiz kardeşin yedincisi olarak doğdu. Lisedeysen bir kimya öğretmeninden etkilenen Aziz Sancar'ın kimya ile ilişkisi o yıllarda kuruluyor. Prof. Mehmet Öztürk, Aziz Sancar'ın çalışma disiplini babasından, zekâsını annesinden aldığını söylüyor. Gönünde kimya okumak yatsa da arkadaşlarının ısrarıyla tıp fakültesine giren Aziz Sancar Güneydoğu'dan gelen bir öğrenci olarak tıp fakültesinde başarısız olmaktan çok korkuyor. Bu nedenle gece gündüz ders çalışıyor ve hiç bir sosyal etkinlikte yer almıyor, futbolu çok sevmesine rağmen tek bir maça bile gitmiyor. 2015'te ise 30 yıldır üzerinde çalıştığı DNA onarımı alanında Nobel Kimya Ödülü'nü kazandı.²

Denizli'de yaşayan evli ve bir çocuk babası Abdullah Özkaya, iş hayatına Adalet Bakanlığında bekçi kadrosundan memur olarak başladı. Özkaya, Adalet Bakanlığındaki birkaç aylık bekleme hayatının ardından Denizli'ye tayin oldu. Özkaya, Denizli Adliyesinde kısa süre çalıştıktan sonra Pamukkale Üniversitesi güvenlik birimine yatay geçiş yaptı. Aynı yıl üniversite sınavına girdi ve PAU Tıp Fakültesi'ni kazandı. Denizli Pamukkale Üniversitesi (PAÜ) Tıp Fakülte'sinde 12 yıldır güvenlik görevlisi olarak çalışan 33 yaşındaki Abdullah Özkaya, güvenliğini sağladığı fakülteyi bitirip doktor oldu. Geceleri çalışan, gündüzleri de tıp eğitimi alan Özkaya, doktor önlüğünü giydi.

Aydın Efeler'de ailesiyle birlikte yaşayan 35 yaşındaki Mustafa Erol, doğumda beyninin oksijensiz kalması nedeniyle "serebral palsi" hastası olarak yaşam mücadelesi veriyor. Rahatsızlığı nedeniyle ellerini ve ayaklarını kullanamayan Mustafa Erol, 2009 yılında burnuyla kullandığı bilgisayarda yazmaya başladığı ve "Herkes beni engelli sanıyor" ismini verdiği kitabı 7 yılda bitirdi. Aydın Valiliği ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün desteğiyle bin adet bastırılan kitap, örnek olması için okullarda dağıtılıyor.⁴

1967'de Bulgaristan'ın Kırcaali şehrinde doğdu. Spor yaşamına güreşle başladı ancak başarılı olmadı. 1.47 boyundaydı, bedeni güçlüydü. Naim'e 'halterci olmak için doğmuş' yakıştırmaları yapılıyordu. Bir süre sonra halterci oldu ve hızla yükseldi. Bulgar Türk'ü olan Naim Turgut Özal'ın desteği ile Türk vatandaşı yapıldı. İlk dünya rekorunu 16 yaşında kırdı. 1992 Barselona Olimpiyatları'ndan altın madalyayla döndü. 1996 Atlanta Olimpiyatları'nda peşe peşe üç altın madalya kazanan ilk halterci oldu. Yunan rakibi "En iyisi sensin Naim!" dediğinde, o "Hayır, en iyisi biziz!" demişti. Naim Süleymanoğlu, ardında 46 dünya rekoru bırakarak henüz 50 yaşındayken aramızdan ayrıldı. Hâlâ pek çok kişi tarafından gelmiş geçmiş en büyük halterci olarak görülüyor.⁵

² <https://services.tubitak.gov.tr/edergi/yazi.pdf?dergiKodu=4&cilt=49&sayi=917&sayfa=22&yaziid=39184>

³ <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/guvenligini-sagladigi-fakultede-okuyup-doktor-oldu-23645858>

⁴ <https://onedio.com/haber/azmiyle-engelleri-asti-7-yilda-burnuyla-kitap-yazan-mustafa-nin-hikayesi->

⁵ <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hurriyet-cumartesi/ilham-veren-basari-oykuleri-41391250>

KARIYER AĞACIM

BEYAZ ŞAPKA	Açık ve Tarafsız ol	☐ Net bilgiler ve sayısal ispatlar sunar. ☐ Elde edilen verilerin objektif sunumu, bilgi ihtiyacını ve eksikliğini kapsayan düşünme tarzıdır. ☐ Sezgi, deneyime dayalı yargı, duygu, izlenim ve kişisel görüşlerden kaçınır.
KIRMIZI ŞAPKA	Duygusal tepkilerini açıkla	☐ Tarafsız ve objektif bilginin karşıtıdır. ☐ Duygusal fikirler öne sürer. ☐ Düşüncelerini savunurken gerekçe gösterme gereksinimi yoktur.
SİYAH ŞAPKA	Tehlikeleri bil	☐ Daima mantıklıdır. ☐ Duyguları dikkate almaz. ☐ Olaylara her zaman olumsuzlukla bakar. ☐ Bir şeyin neden işe yaramayacağını ortaya koyar.
SARI ŞAPKA	Avantaj ve faydalarını sırala	☐ Bir önerinin neden işe yarayacağını belirtir. ☐ Bir önerinin sunduğu faydalar açısından değerlendirilmesini sağlar. ☐ Olumlu düşünme, iyimserlik, faydalara odaklanma, yapıcı düşünme hâkimidir.
YEŞİL ŞAPKA	Yaratıcılığını kullan	☐ Yaratıcı düşünme ile ilgilidir. ☐ Yeni fikirlerle ve yeni bakış açıları ile ilgilidir.
MAVİ ŞAPKA	Sonuçları toparla	☐ Kontrol şapkasıdır. ☐ Düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile uğraşır. ☐ Diğer şapkaların kullanımı ile de görevlidir.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

İPUÇLARINI ANLA TEPKİLERİNİ AYARLA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sosyal ipuçlarını yorumlayarak uygun tepkiler verir./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir hafta öncesinden öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden bu bilgileri iletişim kurarken kullanıp kullanmadıklarını gözlemlemeleri ve deneyimlerini not etmeleri istenir. Etkinlik günü not edilen deneyimlerin sınıfta tartışılacağı belirtilir. 2. Öğrenci sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinliğin amacı açıklanır: <i>"Sevgili öğrenciler, sosyal ipuçları; beden dilimiz yani mimiklerimiz, bakışlarımız, el, kol hareketlerimiz, ses tonumuz, giyimimiz gibi görsel ve işitsel ifadeleri içerir. Tüm bu ifadeler, sözlü iletişimdeki mesajları destekler nitelikte kullanılabilirdiği gibi zıt anlam taşımaları da söz konusu olabilir. Bugün sizlerle sosyal ipuçlarını yorumlamak ve uygun tepkiler vermek üzerine bir çalışma gerçekleştireceğiz."</i> 2. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılır. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, Etkinlik Bilgi Notunu geçen hafta sizlere dağıtmıştım ve bir hafta boyunca iletişim kurarken gözlem yapmanızı istemiştim. Bir hafta boyunca sosyal ipuçları ile ilgili gözlemlerinizi ve deneyimlerinizin oluştu. Şimdi tahtaya yansıttığım bilgi notunu incelemenizi ve her sosyal ipucu ile ilgili deneyimlerinizin ve iletişimin nasıl etkilendiğini, nasıl ilerlediğini, duygu, düşüncelerinizin neler olduğunu, bu ipucunda çıkarımlarınızın neler olduğunu ve iletişimin bu çıkarımla nasıl ilerlediğini etkinlik kartlarında ilgili alanlara yazmanızı istiyorum. Süreniz 15 dakikadır."</i> 3. Süre sonunda uygulayıcı tarafından paylaşımda bulunmak isteyen öğrencilere söz verilir. 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir: • Arkadaşlarının deneyimlerine benzer deneyimleriniz oldu mu? Bu

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

deneyimler ile ilgili şu an ne fark ettiniz?

- Arkadaşlarınızın paylaşımlarını dinlediniz. Bu paylaşımlarda sizler arkadaşlarınızdan farklı çıkarımlarda buldunuz mu? Bulundu iseniz neye dayanarak böyle bir çıkarımda buldunuz? Sizin çıkarımınızla iletişim süreci nasıl etkilendi?
- Sosyal ipuçlarını yorumlamak neden önemlidir?

5. Paylaşımların sonunda aşağıdaki açıklamayla süreç sonlandırılır:

“Günlük yaşamda sözlü mesajların dikkate alınması kadar sosyal ipuçlarının dikkate alınması da önemlidir. Sosyal ipuçlarını uygun şekilde yorumlamamız iletişim kurduğumuz kişinin düşüncelerini, duygularını, konuşulan konunun onun için ne anlam ifade ettiğini, samimiyetini kavrayabilmemiz açısından önemlidir. Sosyal ipuçlarını dikkate almamız ve yorumlayabilmemiz konu ile ilgili uygun tepkiler verebilmemizi kolaylaştıracaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden gruplara ayrılarak sosyal ipuçlarını yorumlamanın önemini anlatan kısa oyunlar hazırlamaları istenebilir. Hazırladıkları bu oyunları arkadaşlarına sergilemeleri sağlanabilir ya da bu oyunlar kaydedilerek online paylaşımlar yapılması veya okul sitesine konması gibi seçenekler planlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan etkinlik kartlarını çoğaltma imkânı olmadığında tahtaya örnek durum yansıtılır ve öğrencilerin boş bir kâğıt yardımıyla boşlukları doldurmaları sağlanarak etkinlik gerçekleştirilir.
2. Etkinlik Bilgi Notu, tahtaya yansıtılmadığı durumlarda her sırada 1 adet olacak şekilde öğrenciler için çoğaltılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1’de doldurulması gereken alanların hepsinin tek seferde doldurulması yerine her bir durum sırayla ele alınarak etkinlik aşamalandırılabilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Onur GEDİZLİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sosyal İpuçları

Göz teması kurmak: İletişim kurduğumuz kişiyle göz teması kurmamız dikkatimizi karşıımızdaki kişiye yönelttiğimiz bir göstergesidir. Göz teması karşı tarafa dinlendiğini ve dikkate alındığını hissettirir.

Yüz ifadesi kullanmak: Donuk, mutsuz, ilgisiz yüz ifadeleri yerine enerjik, ilgili bir yüz ifadesi iletişimi kuvvetlendirir.

Beden duruşu: İletişim kurulan kişiye dönük olunmalıdır.

Saçlarla oynamak ya da kafa kaşımak: Karşı tarafa kafanızın karışık olduğunu hissettirir ve güven duygusunu azaltır.

Jestler, mimikler: Jest ve mimikler çok fazla kullanıldığında abartılı bir ifade yarattığı gibi kullanılmadığında da donuk bir ifadeye neden olabilir. Konuşulan konu ve duyguya uygun ve kararında olmalıdır.

Kıyafet seçimi: Okula geliyor, arkadaşınızla buluşuyor ya da bir yakınınızın düğününe gidiyor olabilirsiniz. Kıyafet seçimi iletişim kurduğumuz kişilere ne kadar önem verdiğimizi gösterir.

Ses tonu: Ne söylediğimiz tabii ki önemli ancak söylediğimiz şeyi nasıl söylediğimiz de bir o kadar önemlidir. Tonlamamız söylediğimiz cümlenin anlamında ya da duygusunda değişiklikler oluşturabilir.

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili öğrenciler;

Bir hafta boyunca gözlemlediğiniz sosyal ipuçları ile ilgili deneyimlerinizi aşağıda belirtiniz.

Göz teması kurmak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Yüz ifadesi kullanmak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Beden duruşu:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Saçlarla oynamak ya da kafa kaşımak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Jestler, mimikler:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Kıyafet seçimi:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Ses tonu:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

GELİŞEN GÜÇLERİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösterir./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Bant 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerden daha önceki haftalarda fark ettikleri ve kendilerinde baskın olan beş karakter gücünü yazmaları ve bu karakter güçlerini geliştirmeye ilişkin nasıl bir eylem planı yapabileceklerini düşünmeleri istenir. 2. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır ve etkinlik öncesinde okunur. 3. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının karakter güçlerini geliştirmeye yönelik çaba göstermek olduğu açıklanır. 2. Etkinlik Bilgi Notu öğrencilerin görebileceği bir yere asılır. 3. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sahip olduğunuz karakter güçlerini nasıl geliştireceğiniz üzerinde duracağız. Geçen hafta sizlere karakter güçlerinizi yazmanızı ve karakter güçlerinizi geliştirmeniz için bir eylem planı hazırlamanızı söylemişim. Karakter güçlerinizi ve eylem planlarınıza geçmeden önce size iki farklı kişinin yaşamından örnek vereceğim."</i> 4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere sesli bir şekilde okunur. 5. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak grup paylaşımı yapılır: • Disney ve Sancar'ın öne çıkan karakter güçleri sizce neler? • Disney ve Sancar sahip oldukları karakter güçlerini geliştirmek için sizce neler yapmıştı? Hangi çabaları göstermişlerdir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Aşağıdaki açıklama yapılarak öğrencilerin karakter güçlerine ve eylem planları üzerinde durulur.

"Şimdi sizlerin yazmış olduğu karakter güçlerine ve eylem planlarınıza bakalım. Öncelikle sizlere Çalışma Yaprağı-2'yi dağıtacağım. Geçen haftadan sonra hazırladığınız eylem planınızı haftalık, aylık ve yıllık olmak üzere bu forma yazmanızı istiyorum. Bunun için yaklaşık 10 dakikanız var."

7. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak grup paylaşımı yapılır:

- Sahip olduğunuz karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösteriyor musunuz?
- Sahip olduğunuz karakter güçlerinizi geliştirmek için nasıl bir eylem planı hazırladınız?
- Bu eylem planını uygulamaya başladığınızda engellerle karşılaşırsanız bu engellerle baş etmek adına neler yapabilirsiniz?
- Sahip olduğunuz karakter güçlerinizi geliştirirken kimlerden destek alırsınız?

8. Tartışma sorularının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Bu hafta karakter güçlerinizi geliştirebileceğinizi gördünüz. Bu güçlerinizi geliştirebilmek için hem kısa vadede hem uzun vadede yapabileceğiniz çok şey var. Yeter ki pes etmeden çaba gösterin. Böylece karakter güçlerinizin zamanla daha da gelişeceğini göreceksiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden eylem planının haftalık sütununda yazdığı eylemleri yerine getirmeleri ve yaptığı çalışmaları not almaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerden bir kâğıda karakter güçlerini yazmaları ve haftalık, aylık ve yıllık bir eylem planı hazırlamaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı desteklenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2, zıt renkli bir zemin üzerine yapıştırılarak, yazılarının puntoları büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Öğrencilerin performanslarına göre çalışma yaprağı doldurulurken bireysel destek sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ERDEM VE KARAKTER GÜÇLERİ

ERDEM	TANIM	KARAKTER GÜCÜ
BİLGELİK	1 Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	Özgünlük
	2 Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	Merak
	3 Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	Öğrenme Aşkı
	4 Esnek ve açık fikirliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	Açık Fikirlilik
	5 Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışırlar.	Çok Yönlü Bakış Açısı
CESARET	6 Kendimi güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve dürüst bir insan olarak görürüm.	Dürüstlük
	7 Korktuğum zamanlarda bile sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmem.	Cesur olma
	8 Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm.	Azım
	9 Enerjik neşeli ve hayat doluyum.	Yaşam Coşkusu
İNSANLIK	10 Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranırım.	Nezaket
	11 Sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	Sevme ve sevilme
	12 Kişiler arası becerilere sahip olan biri olarak bilinirim.	Sosyal Zekâ
ADİLİK	13 İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	Hakkaniyet
	14 İnsanlar genellikle lider olarak beni seçerler.	Liderlik
	15 Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	Takım Çalışması
ÖLÇÜLÜLÜK	16 Kin tutmam, beni rahatsız edenleri kolayca affedebilirim.	Affetme
	17 İgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	Alçak gönüllülük
	18 Dikkatli ve tedbirliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	Tedbirlilik
	19 Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	Öz denetim
AŞKINLIK	20 Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	Şükran duyma
	21 Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanırım ve umut ederim.	Umut
	22 Neşeli, komik ve mizahi seven biriyim.	Mizah
	23 Yüce bir gücün varlığına inanırım, dinî ya da manevi uygulamalar benim için önemlidir.	Maneviyat
	24 Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissederim.	Estetik ve mükemmelliğin takdiri

Çalışma Yaprağı 1

Yaşamında çok sayıda olumsuz durumla karşılaştı. Yaşadığı olumsuz olaylar karşısında pes etmedi ve çalışmaya devam etti. Bir gün kaldığı odada bir fare gördü ve adına Mickey koydu. Walt Disney daha sonra bu fareyi çizerek çizgi film alanında dünya genelinde üne kavuştu.

Başarılı bir öğrenciydi. Tıp Fakültesini birincilikle bitirdi. Amerika'ya giderken İngilizcesi yeterince iyi değildi. Yaşamının bazı zamanlarında maddi zorluklar yaşadı. Aziz Sancar yılmadan çalıştı ve 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü aldı.

Çalışma Yaprığı 2

KARAKTER GÜÇLERİMİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK EYLEM PLANIM

	KARAKTER GÜÇLERİM	YAPACAKLARIM		
		HAFTALIK	AYLIK	YILLIK
1				
2				
3				
4				
5				

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZORLU HAYAT

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Tahta Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çıktı alınır. 2. Etkinlik için gerekli olan sıra düzeni ders öncesinde ayarlanmalıdır. Oturma düzeni grupların birbirinden bağımsız çalışabileceği aynı zamanda grup üyelerinin işbirliği ve iletişim içerisinde olabileceği şekilde düzenlenmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle hayatımızın her anında ve her alanında karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğu ve bu zorlukların hayatımızı nasıl etkileyip hatta şekillendirdiği konusunda fikir alışverişinde bulunacağız. Bu sayede yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların farkına varmayı hedefliyoruz."</i> - Etkinlik kitapçığında belirtilen gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-1 içinde yer alan ve Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (maddi durum) kategorilerini barındıran formlar gruplara rastgele dağıtılır. Ayrıca bahsi geçen 5 kategori tahtaya yazılır. Aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Hayatımızdaki zorluklar genellikle bizim için önemli olan ve değer verdiğimiz alanlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu alanları bugün 5 kategori hâlinde inceleyeceğiz. Bu kategoriler Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (maddi durum). Etkinliğin ilk bölümünde sizlere dağıttığım çalışma yaprağının sadece ilk aşamasını doldurmanızı istiyorum. Bu aşamada grubunuza denk gelen kategori ile ilgili hayatımızda karşılaşılabileceğimiz zorlukları aranızda tartışıp en az 3 tane olmak üzere aklınıza gelen tüm zorlukları yazmanızı istiyorum. İkinci kısım olan (Hayatımızı nasıl etkiler?) bölümünü bu aşamada doldurmuyoruz."</i> - Tüm gruplar tamamladıktan sonra uygulayıcı tarafından çalışma yaprakları toplanır ve karıştırılarak gruplara tekrar dağıtılır. Burada ilk aşamadaki aynı kategorinin aynı gruba denk gelmemesine dikkat edilmelidir. Aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Şimdi sizlerden bir önceki aşamada diğer grubun yazdığı zorlukları göz</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

önüne alarak ikinci aşama olan (Bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?) kısmını doldurmanızı istiyorum.”

4. Tüm gruplar çalışmasını tamamladıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

“Şimdi sırayla grup hâlinde tahtaya gelmenizi ve seçtiğiniz sözcünün önce karşılaşılan zorlukları sonra bu zorlukların hayatımızı nasıl etkileyeceğini açıklamasını istiyorum.”

5. Tüm gruplar paylaşımlarını yaptıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

- Sizlere verilen kategori ile ilgili yaşamda karşılaşılan zorlukları düşünürken neler hissettiniz?
- Yaşamda karşılaşılan zorlukları bulurken zorlandınız mı? Evet ise, sebebi ne olabilir?
- Daha önce yaşamda karşılaşılabilecek zorluklar üzerine düşünmüş müydünüz?
- Yaşamımız boyunca karşılaşılabileceğimiz zorlukların farkına varmanın bize ne gibi katkıları olabilir?
- Yaşamımız boyunca karşılaşılabileceğimiz zorluklar hayatımızı genel anlamda nasıl etkiler?

6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

“Bugün sizlerle yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorluklar ve bu zorlukların hayatımıza etkisi hakkında konuştuk. Hayatımızda her an farklı alanlarda zorluklarla karşılaşabiliriz. Her biriniz birbirinizden farklı bireyler olarak değişik yaşam zorluklarıyla karşılaşabilirsiniz. Bugün hayatımızın farklı alanlarında ne gibi zorlukların karşımıza çıkacağı konusunda farkındalık kazandık. Önümüzdeki hafta yapacağımız etkinlikte farkına vardığımız bu yaşam zorluklarının nasıl üstesinden gelebileceğimizden ve üstesinden gelirken çaba ve zaman kavramlarının öneminden bahsedeceğiz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi gruplarına ait olan Çalışma Yaprağı-1’de yer alan “yaşamda karşılaşılabilecek zorluklar” konusunda araştırma yapmaları ve bu zorlukların üstesinden gelmek için neler yapılması gerektiği konusunda bir sonraki oturuma kadar bilgi sahibi olmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nuri Cemal BALCI

Çalışma Yaprağı 1

EĞİTİM/İŞ

Hayatımızın eğitim ve iş alanlarına dair karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Eğitim ve iş alanlarına dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

AİLE

Hayatımız boyunca ailemiz ile ilgili karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Aile yaşantımıza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

SAĞLIK

Hayatımızın sağlık alanına dair karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Sağlığımıza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ

Arkadaşlık ilişkilerimizde karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Arkadaşlık ilişkilerimize dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

EKONOMİ (MADDİ DURUM)

Hayatımızda maddi durumumuz ile ilgili karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Maddi durumumuza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YEŞEREN UMUTLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan hikâyeler, her öğrenciye bir hikâye verilebilecek şekilde çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle bir hafta önce yaptığımız etkinliğin devamı niteliğinde sizin de ilginizi çekeceğini düşündüğüm bir etkinlik yapacağız. Bir önceki etkinliğimizde yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğunu belirlemek için Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (Maddi Durum) olmak üzere 5 kategori kullanmıştık. Bu kategoriler içinde yer alabilecek zorlukları sıralamıştık ve bu zorlukların hayatımızı nasıl etkilediği hakkında konuşmuştuk. Bu hafta ise yaşamda herkesin karşılaşılabileceği bazı yaşam zorluklarının nasıl üstesinden gelebileceğimizi konuşacağız."</i> - Çalışma Yaprağı-1'deki hikâyelerden her öğrenciye bir tane dağıtılır. dağıtılır. Çalışma yaprakları dağıtıldıktan sonra aşağıdaki açıklama okunur: <i>"Sizlere dağıttığım çalışma yapraklarında yarım bırakılmış hikâyeler bulunmaktadır. Bu hikâyeleri tamamlamanızı istiyorum. Ancak kahramanın başına gelen bir yaşam zorluğunun anlatıldığı bu hikâyenin devamında, hikâye kahramanının bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."</i> - Bu bölüme ortalama 15-20 dakika ayrılmalıdır. Tüm katılımcılar hikâyelerini tamamladıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Şimdi içinizden gönüllü olanların hikâyelerini dinleyebiliriz. Ama öncelikle her kategoriden en az bir hikâye dinleyelim daha sonra tüm paylaşmak isteyenlerin hikâyelerini dinleyebiliriz."</i> - Bu bölümde paylaşım yapmaları için öğrenciler cesaretlendirilir ve her kategori için en az bir hikâye okunmasına dikkat edilir. - Paylaşımlar yapıldıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Etkinliğimizde verilen hikâyeleri tamamlarken zorlandınız mı? Neler hissettiniz?
  - Yaşamınızda daha önce karşılaştığınız zorluklarla nasıl başa çıktınız?
  - Yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukları sadece çabamız ile çok kısa bir zamanda aşabilir miyiz?
  - Yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukları çaba sarf ederek ve gerekli zamanın geçmesini sabırla bekleyerek aşarsak bize ne katkısı olur?
  - Yaşamda karşılaşılan zorlukları ve bu zorluklarla nasıl mücadele edeceğimizi gördüğümüz bu iki etkinlik sonunda kendinizle ilgili neler fark ettiniz?
6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Arkadaşlar, sizlere verdiğim örnek hikâyelerde de gördüğünüz gibi hayatımızda karşılaşılabileceğimiz zorlukları çaba sarf ederek aşabiliriz ancak bazı zorluklar için çaba yeterli değildir. Çabayla birlikte belli bir zamanın geçmesi gerekir. Hayatımızda birçok zorlukla karşılaşılabiriz, bu zorlukların üstesinden gelmek için yapmamız gereken şey gerekli çabayı sarf etmek ve sabırla zamanının gelmesini beklemektir. İki hafta boyunca yaptığımız etkinlikler sonucunda yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğunun ve bu zorlukların üstesinden gelebilmek için çaba ve zaman gerektiğinin farkına vardık.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Katılımcılardan önümüzdeki bir ay içerisinde karşılaştıkları herhangi bir yaşam zorluğunu not almaları, bu yaşam zorluğuyla nasıl başa çıktıklarını yazmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Yaşamda karşılaşılan zorluklar ile ilgili hassas yaşantıları olan katılımcılara dikkat edilmeli ve bu katılımcılara kendi yaşantıları dışında hikâyeler verilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan hikâyelerin daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Hikâyelerin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Hikâyelerin tamamlanması sırasında öğretmen bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nuri Cemal BALCI

Çalışma Yaprağı 1

HİKÂYE - 1 (EĞİTİM/İŞ)

Melike lise son sınıf öğrencisidir. Öğrenim hayatı boyunca çalışkan ve başarılı bir öğrenci olmuştur. Ancak şimdi karşısında aşması gereken önemli bir zorluk vardır. Üniversite sınavına hazırlanan Melike yapılan son denemelerde matematik netlerinin çok düşük olduğunu görmüştür. Bu netlerle çocukluğundan beri hayalini kurduğu mesleğe ulaşması mümkün değildir. Bir şeyler yapması gerektiğini ve en kısa zamanda netlerini artırması gerektiğini bilmektedir. Sınava daha 5 ay vardır.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

HİKÂYE - 2 (AİLE)

Ahmet 17 yaşında bir lise öğrencisidir. Annesi, babası ve iki kardeşi ile mutlu bir aileye sahiptir. Ancak son zamanlarda babasının Ahmet'e karşı tutumları sertleşmeye başlamıştır. Sürekli tartışıp kavga eder hâle gelmişlerdir. Aslında babasının Ahmet'e karşı sert davranmasının sebebi Ahmet'in uygun olmayan arkadaş çevresi, dışarıda çok fazla vakit geçirmesi ve babasına sürekli her konuda itiraz etmesidir. Ahmet, son tartışmalarında babasına hiç söylememesi gereken şeyleri söylemiş ve babasının kalbini kırmıştır. Yaşadıklarından pişman olan Ahmet, babasıyla arasındaki problemi çözmek istemektedir.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

HİKÂYE – 4 (ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ)

Yağmur iyi arkadaşlık ilişkileri olan, esprili, sevecen ve fedakâr bir lise öğrencisidir. Yağmur son zamanlarda sosyal medyada gereğinden fazla vakit geçirmeye başlamıştır. Sürekli sosyal medya platformları üzerinde ne kadar beğenildiğini ve insanların kendisi hakkında ne düşündüğünü merak etmektedir. Artık bu durumu takıntı hâline getirmiş ve sosyal medyada beğenilmek onun için gerçek yaşamında takdir edilmekten daha önemli hâle gelmiştir. Bu yüzden en samimi olduğu arkadaşlarıyla bile sosyal medyada onu yeterince desteklemedikleri ve onu meşgul edip sosyal medyadan uzak tuttukları için arası bozulmuştur. Bir süre sonra Yağmur artık yanlış yaptığını ve tüm arkadaşlarını kaybettiğini fark etmiştir. Arkadaşlarını ve saygınlığını geri kazanmak istemektedir.

“Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz.”

HİKÂYE - 5 [EKONOMİ (MADDİ DURUM)]

Hakan bu yıl üniversite sınavına girmiş ve hukuk bölümünü kazanmıştır. Her zaman başarılı bir avukat olmayı hayal eden Hakan, bu hedefi için önündeki en büyük engeli aşmıştır. Ancak şimdi Hakan'ın önünde farklı bir engel vardır. Ailesi çiftçilikle uğraşmaktadır ve yıl boyunca ekip biçtikleri tarlalarından aldıkları mahsul haricinde hiçbir gelirleri yoktur. Bu yazın kurak geçmesi nedeniyle mahsul yeterli olmamıştır. Ailesi zor durumda kalan Hakan'ın üniversiteye gitmesi, kitaplarını alabilmesi ve diğer eğitim harcamalarını karşılaması çok mümkün görünmemektedir.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DÜĞÜM KURDELELER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Çatışma çözme becerilerini kullanır./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kurdele 2. Cam Kavanoz
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı dersten önce öğrenci sayısı kadar aynı büyüklükte (10-15 cm.) kurdele kesip iki düğüm atar ve kurdeleleri şeffaf kavanoza koyar.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından elinde cam kavanoza konmuş düğümlü kurdeleler öğrencilerin görebileceği şekilde tutularak sınıfa girilir. - Her öğrenciye 1 kurdele dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Arkadaşlar hepimizin önünde düğümlü birer kurdele var. Bu kurdeleleri çözmek için 2 dakika süreniz var. Kurdeleleri istediğiniz yolla çözebilirsiniz. Başla komutumuyla başlayıp dur komutumuyla elinizdeki kurdeleyi bırakacaksınız."</i> - Süre bitimde öğrencilerin ellerindeki kurdeleyi bırakmaları istenir. Kurdeleyi çözebilen gönüllü öğrenciden kurdeleyi çözmek için neler yaptığını, hangi basamakları kullandığını anlatması istenir. - Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir: <i>"Çevremizdeki insanlarla da bu kurdelelerde olduğu gibi çözülmeyi bekleyen düğümler yani çatışmalarımız olabilir. Benzer çatışmalarla karşılaşsak da hepimizin vereceği tepkiler farklı olabilir. Tıpkı kurdelelerde olduğu gibi. Hepiniz kurdeleleri çözerken farklı adımlar takip ettiniz. Bazen kurdelelerdeki düğümler çözülür bazen de çözülemeyebilir, tıpkı hayatta yaşadığımız çatışmalar gibi. Ama kurdeleyi çözerken de çatışma durumunu çözerken de tek bir yol yoktur. Farklı yollar, farklı sonuçlar vardır. Bizlere düşense çözümler için farklı yollar denemeyi bilmek, bu yolları seçerken de hem karşıdaki kişinin neler hissettiğini hem de kendi duygularımızı göz önüne alarak iki taraf için de kazanç sağlayacak yolları seçmektir. Bizler çatışma durumunda nasıl tepkiler veriyoruz, nasıl tepkiler verebiliriz sizlerle bunu gözden geçirelim. Sizlerden okulda ya da okul çevresinde yaşadığınız çatışmalardan örnek durumlar istiyorum. Kendi yaşadığınızı, tanık olduğunuz olaylardan örnekler verebilirsiniz. İsterseniz tamamen hayali örnekler de</i>

Süreç (Uygulama Basamakları):

verebilirsiniz. Örneklerde sadece olayı belirtelim olayın sonucunda neler yaşandığını söylemeyelim. Sizlere düşünmeniz için birkaç dakika veriyorum.”

5. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin paylaşımlarından sonra sınıfta canlandırmaya uygun bir örnek olay seçilir.
6. Öğrencilere sınıfta bu olayı canlandırmaları için yeterli sayıda gönüllü öğrenci gerektiği belirtilir. Gönüllü öğrenciler tahtaya çağırılır.
7. Seçilen örnek olayı öğrencilerden doğaçlama olarak canlandırmaları istenir.
8. Olay canlandırıldıktan sonra uygulayıcı tarafından tahta 4 kısma ayrılıp “Çözümlerimiz Neler?-Taraflar Neler Hissetti?-Çözüm Yolu İki Taraf İçin de Yararlı Mı?-Sonuç” şeklinde başlıklar atılır. Öğrencilere “Olayın devamında nasıl davranışlar sergilenebilir?” sorusu sorulur. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin cevapları çözümler kısmına yazılır.
9. Her cevap kendi içinde teker teker aşağıdaki sorular için cevaplanır ve tahtaya yazılır:
  - Taraflar bu çözüm için neler hissetti?
  - Bu çözüm iki tarafın da kazandığı bir çözüm mü?
  - Olayı bu çözüm ile çözersek sonuç olumlu mu yoksa olumsuz mu olur?
10. Değerlendirme için öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:
  - Bu etkinlikte neler fark ettiniz?
  - Etkinlik sürecinde farklı çözüm yollarının bu kadar çok olması size neler hissettirdi?
  - Günlük hayatta olumlu çözüme ulaşmak için sizler hangi davranışları sergiliyorsunuz?
  - Bu etkinlikten sonra çatışma ile karşılaştığınız zaman davranışlarınızda farklı yolların olabileceğini düşünüp hareket eder misiniz?
11. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Arkadaşlar tahtadaki tabloda gördüğünüz gibi karşılaştığınız çatışmaların yaşadığınız kişiler arası problemlerin farklı çözümleri vardır. Tahtadaki bu çözümleri üreten sizlersiniz. Çözüm üretebildiniz, farklı yollar deneyebileceğinizi gösterdiniz. Alternatif yollar üretebildiğiniz için hepimizi tebrik ediyorum. Aslında hem kendi duygularımızı hem karşıdaki kişinin duygularını fark edip çözüm yolları aradığımızda davranış tarzımızı değiştirebiliriz. Bunu çözümleri üretirken yapabildiğinizi zaten gördük. Sizlerin bu günden sonra kendinize uygun çözümleri düşünerek farklı yollar deneyebileceğinize güvenim tam. Her sorun karşısında kullandığımız çözümler bizleri sonuca götürmeyebilir. Bu durumlarda alternatif yollar düşünüp deneyebiliriz. Çatışmalar karşısında durup düşünürsek her iki taraf için yararlı olanı seçebiliriz.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden o hafta içinde karşılaştıkları çatışma durumu olursa hangi yolu denediklerini ve bu yolun sorunu çözüp çözmediğini bir yere not almaları, eğer çözüme ulaşamamışsa diğer çözümleri yazarak devam etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Cam kavanoz bulunamazsa şeffaf poşet vb. kullanılabilir.
2. Sınıf mevcudunun fazla olduğu durumda gönüllü 4-5 öğrenci seçilerek kurdele çözme etkinliği yapılabilir.
3. Uygulayıcı imkânı dâhilinde farklı düğüm teknikleri ile kurdeleleri düğümleyebilir. Bu durumda hem yaşamda farklı çatışma durumları hem de farklı çatışma çözme yöntemleri somutlaştırılmış olur.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Kurdele çözerken öğretmen öğrencilere fiziksel yardım sunarak bireysel destek olabilir.
2. Öğretmen tahtaya yazdığı cevapların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve koyu olmasına dikkat ederek fiziksel çevreyi düzenleyebilir.
3. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil, kelime sayısı ve kelime zorluğu temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rümeysa DABANLI

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ALİŞKANLIK PİRAMİDİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	İyilik hâline ilişkin edindiği bilgileri yaşamında uygulamayı alışkanlık hâline getirir./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-3 etkinlik bitiminde her öğrencinin görebileceği şekilde sınıfta bir bölüme asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak giriş yapılır ve açıklama sonunda Çalışma Yaprağı-1 sınıfa dağıtılır. <i>"Bazen kendimizi diğer günlerden daha iyi, daha zinde hissettiğimiz bazen de iyi hissetmediğimiz günler var değil mi? Daha iyi hissettiğiniz bir zamanı düşünmenizi istiyorum. Yakın zamanda daha iyi hissettiğiniz o günün işleyişini şimdi sizlere dağıtacağım forma, uyandığınız andan uyuduğunuz ana kadar hatırladığınız kadarıyla yazmanızı istiyorum."</i> 2. Tüm öğrenciler çalışma yaprağını doldurunca gönüllü öğrencilerden yazdıklarını okumaları istenir. 3. Gönüllü öğrenciler günlerinin özetini okuduktan sonra uygulayıcı tarafından sınıfa "Arkadaşlarınızın paylaştığı günlerde ortak neler vardı?" sorusu sorulur. Özellikle günlük rutin olarak yapılan düzenli uyku, düzenli beslenme, kişisel bakım, fiziksel aktivite öğeleri vurgulanır. 4. Cevaplar alındıktan sonra aşağıda yer alan açıklama yapılır: <i>"Arkadaşlar! Aşına olduğunuz gibi kişinin iyi hissetmesini, sağlıklı bir yaşam sürmesini etkileyen önemli faktörler vardır. Bu faktörler sizin bulunduğunuz yaş için ciddi önem arz etmektedir. Düzenli uyumanız, düzenli beslenmeniz, gün içinde hareketli olmanız, sportif faaliyetlere katılmanız ve kişisel düzene, temizliğe yani öz bakımınıza dikkat etmeniz çok önemli."</i> 5. Çalışma Yaprağı-2 sınıfa dağıtılır ve Çalışma Yaprağı-2'nin nasıl doldurulması gerektiğine dair aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Gördüğünüz gibi Çalışma Yaprağı-2'de piramitler yer almakta. Bu</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

piramitlerden ilki sizlere örnek olması için doldurulmuş. İlk piramitte olduğum yer 5 olarak işaretlenmiş, olmak istediğim yer ise 9 olarak işaretlenmiş. Sizler de alta yer alan sizlerin daha sağlıklı olmanıza, daha iyi hissetmenize yardımcı olacak faktörleri belirten piramitlerde olduğunuz yeri bir sayı seçerek gösterecek, sonrasında olmak istediğiniz yer neresi ise uygun sayıyı işaretleyeceksiniz. Tüm piramitlerde işaretleme yaptıktan sonra yanlarında olduğum yer için neleri yapıyorum, olmak istediğim yer için neler yapacağım yazılan yerdeki boşlukları dolduracaksınız. Bu etkinlik için sizlere 15 dakika süre veriyorum."

6. Tüm öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi tamamladıktan sonra etkinlik sürecini değerlendirmek için aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
  - Çalışma Yaprağı-2'yi doldururken düşünceleriniz nelerdi?
  - Çalışma Yaprağı-2'yi doldururken neler hissettiniz?
  - Günlük olarak yaptığınız rutinleri fark ettiğinizde neler hissettiniz?
  - Farkı kapatmak için yazdığınız görevleri yapabileceğinizi düşünüyor musunuz?
  - Kendiniz hakkında farkındalıklarınız oldu mu?
  - Piramitlere siz isim verecek olsanız neler eklerdiniz?
7. Uygulayıcının açıklaması ile süreç sonlandırılır:

"Gördüğünüz gibi çoğunuz günlük rutinleri belli seviyelerde yapıyorsunuz. Bu rutinlerin hepimiz için ne kadar önemli olduğunu bir kere daha hatırladık, bundan sonra da sizlerin bu önemi hatırlayıp zaten yaptığınız davranışları en iyi şekilde yapmaya devam edeceğinizi biliyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere örnek olarak etkileşimli tahtada gösterilen Çalışma Yaprağı-3'te yer alan Rutin Takvimi isimli takvimin benzerini kendileri için çizmeleri ve uygun bir yere asmaları söylenir. Öğrencilerden ilerlemelerini haftalık olarak takip etmelerini ve bu rutinleri, yapmayı hatırlamaları için kaydetmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan Rutin Takvimi A4 veya A3 kâğıtlarına bastırılabilir. Sınıfta uygun yer olmaması durumunda uygulayıcı tarafından, 21 gün olacak şekilde, boş hâliyle düzenlenerek uygun koşullarda sınıf sayısı kadar çoğaltılıp dağıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğrencilerin tüm gününü yazmaları yerine sabah ya da öğlene kadar olan bölümü yazmaları istenebilir. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken de öğrencilerden tüm faktörlerin yerine, belirlenen ve daha az sayıda faktörü doldurmaları istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 ile çalışılırken öğretmen geri bildirim vererek öğrencilere destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

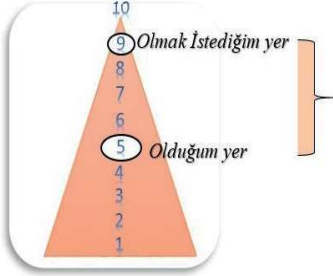
Rümeysa DABANLI

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK

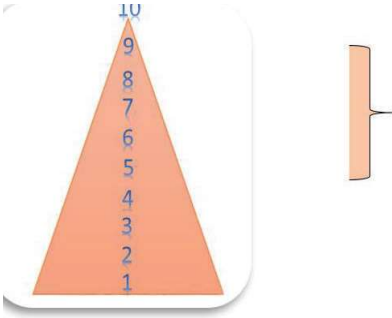
Olduğum yer (5 noktası) için neleri yapıyorum?

- 1- Yemekten önce bazen ellerimi yıkıyorum.
- 2- Dişlerimi günde 1 kez fırçalarım.

Olmak istediğim yer (9 noktası) için neler yapacağım?

- 1- Yemekten önce her zaman ellerimi yıkayacağım.
- 2- Dişlerimi günde 2 kez fırçalayacağım.

1. FAKTÖR

DÜZENLİ UYKU

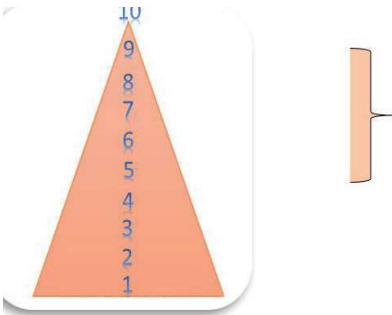
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1- .....
- 2- .....

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1- .....
- 2- .....

2. FAKTÖR

DÜZENLİ BESLENME

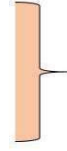
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1- .....
- 2- .....

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1- .....
- 2- .....

3. FAKTÖR

DÜZENLİ HAREKET

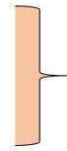
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1- .....
- 2- .....

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1- .....
- 2- .....

4. FAKTÖR

ÖZ BAKIM

Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1- .....
- 2- .....

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1- .....
- 2- .....

Çalışma Yaprağı 3

RUTİN TAKVİMİ

	Düzenli Uyku	Düzenli Beslenme	Düzenli Hareket	Öz Bakım	.....
1.Gün	5	3	5	7	
2.Gün	5	5	5	7	
3.Gün	6	6	6	7	
4.Gün	6	6	7	8	
5.Gün	6	6	7	8	
6.Gün	7	6	8	8	
7.Gün	7	7	8	9	
8.Gün	7	8	9	9	
9.Gün	8	9	9	10	

Sevgili öğrenciler, bu takvim sizlere örnek olması için doldurulmuştur. Her faktör için günlük olarak kendinize 1-10 arası puan verip ilerlemenizi kaydedebilirsiniz.

! Kendiniz de boşluğa istediğiniz bir faktör ekleyebilirsiniz.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KART GÖSTERME

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Tahta kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan öncül maddeler imkanlar doğrultusunda etkileşimli tahtadan veya projeksiyon cihazından yansıtılabilir. Eğer bu imkân yoksa, öğrencilerin görebileceği bir yere asılır. 2. Çalışma Yaprağı-2, öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak renkler işaretli yerlerden kesilir. Her öğrenciye 3 ayrı renkten 1’er tane verilecek şekilde gruplandırılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak, etkinlik sırasında dağıtılmalıdır. 4. Etkinliğe başlamadan önce öğretmen/Uygulayıcıya Not: bölümünü okuyunuz.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır. <i>“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle bilişim teknolojilerini kullanmada kendini yönetme konusunda bir etkinlik yapacağız. Çağımızın hızla ilerleyen gelişimleri takip ederek kendini sürekli yenilediği bir zaman içerisinde yaşıyoruz. Hayatımızı kolaylaştıracak, yaşam kalitemizi artıracak, daha sağlıklı ve daha güvenli bir hayat yaşayabilmek için bilgiyi işleme, sosyalleşme ve iletişim gibi alanlarda sürekli adımlar atılıyor. Yaşanılan gelişmeler neticesinde artık birçok şeye daha kolay ulaşabiliyoruz. Bilişim teknolojileri, bilgiye ulaşma ve iletişim gibi alanlarda bizlere fayda sağlamakla beraber, getirdiği kolaylıkların ardında gizlenen tehlikeleri de göz ardı etmemek gerekir.”</i> 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek duygu ve düşüncelerini paylaşımları cesaretlendirilir. • Hayatınızı kolaylaştırdığını düşündüğünüz teknolojiler hakkında ne düşünüyorsunuz? • Hangi bilişim teknolojilerini kullanıyoruz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bilişim teknolojileri bizlere neler kazandırabilir?
  - Sizce, bilişim teknolojilerin kullanımında karşılaşılabileceğimiz ne gibi tehlikeler olabilir?
  - Bilişim teknolojilerinin kullanımında karşılaşılabileceğimiz tehlikelere karşı ne gibi önlemler alabiliriz?
3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra, daha önceden hazırlanan renkli kağıtlar/kartonlar öğrencilere dağıtılır ve devam edilir.
4. Sonrasında yönerge öğrencilerle paylaşılır:

“Bilişim teknolojileri kullanımı konusunda sizlerle kart gösterme etkinliği yapacağız. Sizlere dağıtmış olduğum kırmızı, sarı ve yeşil renkli kağıt/kartonların her birine birer anlam vereceğiz. Kırmızı renk ‘katılmıyorum’, sarı renk ‘kararsızım/bilgim yok’ ve yeşil renk ‘katılıyorum’ anlamına geliyor. Sizlere örnek durumlar okuyacağım. Her durum için size uygun kartı kaldırmanızı istiyorum. Ardından kaldırdığınız kartın anlamı doğrultusunda düşüncelerinizi paylaşmanızı isteyeceğim. Kendinizi bir maçtaki hakem gibi düşünmenizi ve onlar gibi karşılaştığınız durumlara karşı kart göstermenizi istiyorum. Sizlerden gelen cevapları tahtaya yazacağım ve en son toplu bir değerlendirme yapacağız.”

5. Her örnek durum paylaşımından sonra kaldırılan kartlarla ilgili öğrencilerden görüş istenirken aşağıdaki gibi sorular sorulabilir:
- Konu hakkındaki düşüncelerini ifade eder misin?
  - Farklı olduğunu düşündüğün durumu bizlerle paylaşır mısın?
  - Sen olsaydın ne yapardın?
6. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Paylaşım yapılırken tahtaya not alınır ve özellikle farklı problemler yazanların katkıda bulunmaları istenir. Ardından süreci değerlendirmek adına aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:
- Yapmış olduğumuz etkinlik sonucunda fark ettiğiniz neler oldu, yaşamınızda neyi değiştirmek istersiniz?
  - Daha önce farkına varmadığınız bir durumla karşılaştığınızda neler hissettiniz?
  - Bilişim teknolojilerini kullanmada kendini yönetebilmenizin yaşantınıza nasıl bir etkisi oldu?
7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Yapmış olduğunuz paylaşımlar için teşekkür ederim. Bugün bilişim teknolojilerini kullanma konusunda kendimizi ne kadar tanıyoruz, hangi durumlarda ne gibi davranışlar sergiliyoruz, zamanımızı nasıl değerlendiriyoruz, bunları fark etmenizi ve olası bir tehlike karşısında neler yapabileceğinizi görmeyi istedim. Elbette yaşanan teknolojik gelişmeler hayatımızı birçok alanda kolaylaştırdı. İhtiyacımız olan ya da olmayan birçok bilgiye istediğimiz zaman istediğimiz yerde ulaşabiliyoruz. Bilişim teknolojilerinizi istediğimiz gibi kullanabiliyoruz. Sizlerin de görmesini istediğim şey, bu teknolojiyi yararınıza kullanarak, kendiniz için güvenli bir ortam oluşturmanız, zamanınızı yöneterek daha verimli bir şekilde değerlendirmenizdir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Kazanım değerlendirmesi yapabilmek için öğrencilerden, günlük ders çalışma zamanı, kitap okuma zamanı, serbest zaman değerlendirme, bilişim teknolojilerini kullanma gibi ayrı zaman dilimlerinden oluşan planlama yapmaları ve günlük çizelge hazırlamaları istenebilir.
2. Ayrıca güvenli internet kullanımı ile ilgili sınıf içerisinde slogan yarışması düzenlenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Renklerin olduğu kâğıt yerine, uygun renklerde kartonlar da kullanılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

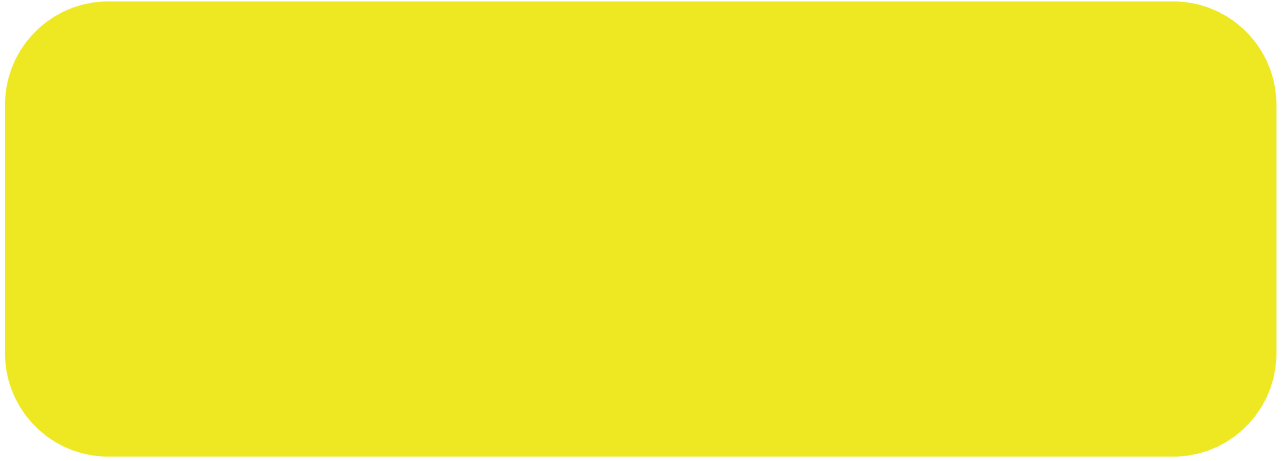
Emre UĞUZ

Çalışma Yaprağı 1

1. Bilişim teknolojileri sayesinde iletişim kurmam ve yakınlarımla haberleşme olanağım artmıştır.
2. Bilgisayar veya telefon kullanırken zamanımı planlarım.
3. Boş zamanlarımı telefonda yüklü olan uygulamalarla ilgilenerek geçiririm.
4. Sosyal medya hesaplarımı kullanırken kişisel bilgilerimi herkese açık bir şekilde paylaşabilirim.
5. Sosyal medyadaki arkadaş sayım, gerçek hayatta görüştüğüm arkadaş sayımdan fazladır. Bu durum beni oldukça mutlu etmektedir. Tanımadığım kişiler bile benimle arkadaş olmak isterler.
6. İnternet kullanımı sırasında oluşturduğum şifreleri güvendiğim arkadaşlarımla paylaşabilirim.
7. Sosyal medya hesaplarımın gizlilik ayarları açıktır.
8. İnternet üzerinden sipariş vereceğim zaman güvenilir sitelerden alışveriş yaparım.
9. Halka açık bir yerde, örneğin herkese açık bir Wi-Fi bağlantısı kullanarak çevrimiçi olduğumda, artık cihazımın güvenliğinin üzerinde doğrudan kontrolümün olmadığını bilirim.
10. İnternette herhangi bir silme butonu yoktur. Bu demek oluyor ki internet üzerinde paylaştığımız tüm yorumlar, resimler ve içerikler, biz silsek dahi internet üzerinde sonsuza dek kalabilirler.
11. İnternet ve teknoloji bağımlılığı diğer bağımlılıklarda olduğu gibi kişinin bağımlısı olduğu teknolojik ürüne ulaşamadığında yoksunluk yaşadığı bir durum olarak tanımlanmaktadır.¹
12. Gece geç saatlere kadar bilgisayarımın başında kalabilirim.
13. Evde her zaman uyguladığım ve sadık kaldığım bir planlamam vardır. Günlerimi bu plana göre geçiririm.
14. İnternette tanışıp sohbet ettiğim arkadaşlarıma fotoğraflarımı gönderebilirim.
15. Gün içinde en verimli olduğumu hissettiğim anlarda sanal oyunlar oynamayı tercih ederim.

¹ <https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji-bagimligi> adresinden 01.03.2021 tarihinde ulaşılmıştır.

Çalışma Yapradı 2

ETKİNLİK BİLGİ NOTU³

1. Hoş olmayan mesajlara ve maillere yanıt vermemelisin.
2. Tanımadığın kişilerden gelen mesajları, mailleri açmamalısın; linklere tıklamamalısın.
3. Tanıdığın ya da tanımadığın kişi ya da kişilerden hoş olmayan mesajlar, mailler aldığında, kişiyi engellemeli, bana veya öğretmenine söylemelisin.
4. Çevrim içiyken okuduğun veya gördüğün bir şey hoşuna gitmediyse, seni rahatsız ettiyse bana veya öğretmenlerine söylemelisin.
5. Kendinle ve ailenle ilgili özel/kişisel bilgileri (adres, telefon numarası, kredi kartı numarası vb.), fotoğrafları paylaşırken dikkatli olmalısın. Çünkü paylaşılan her şey sonsuza kadar orada kalmakta, paylaştığın bilgiler kolaylıkla kopyalanabilmektedir. Paylaştığın bilgilerin çok az insana açık olduğundan emin olmalısın, çünkü bunların kimler tarafından görüntülenebileceğini bilemezsin.
6. Herhangi birisi senden kendinle ilgili kişisel bilgileri paylaşmanı ısrarla istiyorsa bana haber vermelisin.
7. Video oynatma yazılımı yüklemeyi isteyen/gerektiren videoları indirmemelisin.
8. Yüz yüze nasıl davranıyorsan, çevrim içinde de aynı şekilde davranmalısın.
9. Güvenli şifreler oluşturmalı ve bunları kimseyle paylaşmamalısın.
10. İnsanlar çevrim içi olarak farklı davranıyor ya da kendilerini gizliyor olabilir. Bu nedenle tanımadığın kişilerle sanal iletişim kurmamalısın.
11. Herhangi bir içeriği indirmeden önce ailene haber vermelisin.
12. Sosyal medya hesaplarını gizli tutmalı, gizlilik ayarlarını düzenli olarak kontrol etmelisin.
13. Başkalarının gizliliğine saygı göstermelisin. Başkalarına ait kişisel bilgileri ve fotoğrafları onların izni olmadan paylaşmamalısın, kişileri etiketlememelisin.
14. Sohbet odalarında tanıştığın kişilerle benden izin almadan ve kim olduklarını bilmeden buluşmamalısın.

³ Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (tarihsiz). Güvenli İnternet Kullanımı. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/26113028_GUVENLY_YN-TERNET_KULLANIMI.pdf sayfasından 10.03.2021 tarihinde erişilmiştir.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SORUNUN FARKINDAYIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları fark eder./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Makas 5. Torba/kutu (3 Adet)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan başlıklar, sınıf içinde oluşturulacak grup sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilir bir kutuya/torbaya konur. 2. Çalışma Yaprağı-2’de yer alan örnek sorunlar, küresel ve yerel olmak üzere iki gruba ayrılarak, oluşturulacak olan grup sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilir ve iki kutuya/torbalara ayrı ayrı konur. 3. Çalışma Yaprağı-3’te yer alan formlar, öğrenci grup sayıları kadar çoğaltılarak, işaretli yerlerden kesilip kutu/torbaya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle yerel ve küresel sorunlar ile ilgili bir etkinlik yapacağız. Yıllar içerisinde dünyamızda yaşanan teknolojik gelişmeler, yenilikler, farklılıklar yaşanan bir süreç olarak bizlere yeni imkânlar sağlasa da bu olanaklar hayatımızda bazı sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunlar yakın çevremizden başlayarak bütün dünya ülkelerini de ilgilendirecek kadar büyük boyutlarda olabilir. Bizlerin yaşamı ve geleceğiyle ilişkili sorunları göstermekle beraber dünyamız üzerinde yaşayan her canlıyı ilgilendiren temel konuları da içerisinde barındırmaktadır.”</i> 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir: • Ülkemiz ile ilgili sorunlar hakkında ne düşünüyorsunuz? • Bütün insanlığı ilgilendiren küresel sorunlar hakkında ne düşünüyorsunuz? • Dünya üzerinde yaşayan bütün canlıları ilgilendirecek boyutta sorunlar olduğu düşüncesi sizlere ne hissettiriyor? 3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra, daha önceden hazırlanan kura kutu/

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

torbaları bütün öğrencilerin görebileceği bir masaya konur.

4. Sonrasında aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

“Şimdi etkinliğimize başlamadan önce 3’er kişilik gruplara ayrılmanızı ve içinizden 1 (bir) kişinin grup başkanı olmasını istiyorum. Grup başkanlarımız sırayla yanıma gelerek görmüş olduğunuz kura kutu/torbalarından öncelikle hangi komisyon olacaklarını belirlemek amacıyla kura çekecekler. (Çalışma Yaprağı-1’den hazırlanan kura kutusu) Ardından üyesi olduğunuz komisyonla ilgili daha önceden belirlenmiş olan sorun başlıklarından birini, ikinci kura kutu/torbalarından çekeceksiniz. (Çalışma Yaprağı-2’den hazırlanan kura kutusu) Son olarak sizlere komisyon üyeleriyle beraber doldurmanızı istediğim bir form vereceğim. (Çalışma Yaprağı-3) Sizlerden kendi komisyon üyelerinizle bir araya gelip sorun başlığınızı örneklendirmenizi ve yazmış olduğunuz sorunları bizlerle paylaşmanızı istiyorum.”

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Paylaşım yapılırken tahtaya not alınır ve özellikle farklı problemler yazarların katkıda bulunmaları istenir.

6. Aşağıdaki sorular ile süreç devam ettirilir:

- Yaşadığınız çevrede fark ettiğiniz güncel yerel sorunlar nelerdir?
- Daha önceden farkına varmadığınız yerel sorunlar olduğunu gördüğünüzde ne hissettiniz?
- Yaşadığınız bu dönemde fark ettiğiniz güncel küresel sorunlar nelerdir?
- Daha önceden farkına varmadığınız küresel sorunlar olduğunu gördüğünüzde ne hissettiniz?

7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Bugün yerel ve küresel sorunlardan bahsettik. Yerel ve küresel anlamda yolunda gitmeyen bir şeylerin var olması bizim hem bugünkü hem gelecekteki yaşamımızı tehdit etmektedir. Yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçmek, olası tehditleri önceden öngörmekle mümkün olabilir. Sizler bugün etkinlik sırasında yaptığınız paylaşımlarla, farkında olmak adına ilk adımlarınızı attınız. Umuyorum ki bizim çabalarımız ve yapacağımız güzel katkılar belki tüm insanlığın ortak çabası hâline gelir ve böylece barış, huzur, sağlık ve mutluluk dolu daha güzel bir dünyaya uyanırız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonrasında öğrencilerden buldukları sorunlarla ilgili yapışkan kâğıtlar hazırlayarak sınıf panosunda bir köşe yapmaları istenebilir. Böylece farkındalık için devamlılık sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya alınan notların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilmesi için yazıların büyük boyutlarda ve net olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
3. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Emre UĞUZ

KÜRESEL SORUNLAR KOMİSYONU

YEREL SORUNLAR KOMİSYONU

Çalışma Yaprağı 2

KÜRESEL SORUNLAR

İNSAN HAKLARI
SORUNU

NÜFUS SORUNU

GÖÇ SORUNU

EĞİTİM SORUNLARI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
VE ÇÖLLEŞME

AZINLIKLAR

AÇLIK

GELİR DAĞILIMI
VE YOKSULLUK

TERÖR

SAĞLIK SORUNLARI

YEREL SORUNLAR

YEŞİL ALAN

TARIMSAL
SORUNLAR

DOĞAL AFET

KİRLİLİK SORUNU
(HAVA, DENİZ, SU)

EĞİTİM SORUNLARI

İŞSİZLİK

AŞIRI VE DÜZENSİZ
KENTLEŞME

ULAŞIM-TRAFİK

BAĞIMLILIK-ZARARLI
ALİŞKANLIKLAR

SOSYAL KÜLTÜREL
SPORTİF
FAALİYETLER İÇİN
ALT YAPI VE ERİŞİM
YETERSİZLİĞİ

Çalışma Yaprağı 3

YEREL SORUNLAR

1) .....

2) .....

3) .....

KÜRESEL SORUNLAR

1) .....

2) .....

3) .....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BANA TAKTİK VER?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenme ortamlarındaki duygularını düzenler./30.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Büyük boy fon kartonu 2. Bant 3. Tahta kalem 4. Çalışma Yaprağı -1 5. Çalışma Yaprağı -2 6. Çalışma Yaprağı- 3 7. Çalışma Yaprağı- 4 8. Mevsim isimlerinin yazılı olduğu kartlar 9. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma yapraklarında bulunan örnek olaylar önceden okunur. 2. Sınıfa girmeden önce mevsim isimlerinin olduğu kartlar çıkartılıp sınıfın dört köşesine asılmak üzere hazırlanır. 3. Sınıftaki öğrenciler 4 gruba ayrılacağından çalışma yaprakları gruptaki öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. Örneğin 1. grupta 10 öğrenci varsa 1. gruba dağıtılacak olan Çalışma Yaprağı-1 10 adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere derse girerken dersle ilgili ne hissettikleri sorulur. Söz almak isteyenlere söz hakkı verilir, hislerinin nedenini de açıklamaları istenir. 2. Ardından öğrencilere birlikte bir grup çalışması yapacakları söylenir. 3. Büyük boy fon kartonu tahtaya asılır ve grup çalışması sonunda bu kartondan yararlanacakları söylenir. 4. Uygulayıcı tarafından sınıfın 4 köşesinin her birine mevsimlerin isimlerinin yazılı olduğu kartlar asılır. Örneğin 1. köşeye ilkbahar, 2. köşeye yaz, 3. köşeye sonbahar ve 4. köşeye kış yazılı kartlar bant yardımı ile asılır. Öğrencilerden istedikleri mevsime ait köşeye gitmeleri istenir. Böylece sınıf gruplara ayrılmış olacaktır. Eğer gruplardaki sayı eşitlenmediyse uygulayıcı tarafından eşitliği sağlamak amacıyla grup sayılarına müdahale edilir ve gruplardaki sayı eşitlenir. 5. Çalışma yaprakları gruplara dağıtılır ve öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Sizlere verdiğim çalışma yapraklarındaki örnek olayları okumanızı, oradaki sorulara cevap vermenizi ve grupça düşünüp çalışma yaprağınızda soruların altına yazmanızı ve bittiğinde aranızdan bir sözcü seçmenizi istiyorum. Bunun için 10 dakika süreniz var. Süre bittiğinde içinizden seçtiğiniz grup sözcüsü grup adına yazdığınız cevapları okuyacak. Çalışma yaprağının en altında bulunan "Taktik ver." kısmını boş bırakmanızı istiyorum. O bölüme daha sonra devam edeceğiz arkadaşlar."

6. Çalışmalar tamamlandığında gruplar adına sözcülerden cevaplar alınır.
7. Gruplara 10'ar dakika daha süre verilir ve çalışma yapraklarında bulunan örnek olaydaki öğrencilere derslerinde başarılı olma, derste anlatılan konuyu daha iyi kavrama konusunda ellerindeki çalışma yaprağının en alt kısmındaki "Taktik ver" yönergesinin olduğu yeri doldurmaları, süre sonunda grup sözcüsünün sırası geldiğinde bu taktikleri okuyacağı söylenir.
8. Süre sonunda grup sözcülerinin paylaşımları alınır ve uygulayıcı tarafından sözcülerin okuduğu taktikler ders başında tahtaya asmış olduğu fon kartonuna tahta kalem ile yazılır.
9. Aşağıdaki tartışma soruları gruplara yöneltilerek etkileşim sürdürülür:
  - Taktik verirken nelere dikkat ettiniz?
  - Derse girerken bu taktikler size nasıl hissettirir?
  - Sizce bu taktiklerin başarıya etkisi var mıdır?
  - Varsa, sizce nasıl bir etkisi olabilir?
10. Etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün derslere girmeden önce o dersle ilgili hislerinizi yönetmek ve başarmak konusunda hep birlikte taktikler belirledik. Derse girerken o dersle ve kendiniz ile ilgili düşünceleriniz ders başarınızı etkilemektedir. Sizler de derslere girmeden önce bu sınıf için hep birlikte belirlediğimiz bu taktikleri uygulayarak ders başarınızı artırabilirsiniz. Unutmayınız ki başarı genel olarak birey için anlamlı olan amaçların yapılmış günlük programlarla adım adım gerçekleşmesidir (Baltaş, 1997)."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden belirlenen taktikleri bir hafta derslere girerken uygulamaları, taktikleri uygulamanın ders başarısı ve katılımına bir etkisi oldu ise bunu bir kâğıda yazmaları ve bir hafta sonraki ders başında kâğıda yazdıkları deneyimlerini paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gruplar arasında gezilerek öğrencilerin vereceği taktiklere ekleme yapılabilir. Anlamadıkları noktaları somutlaştıracak örnekler verilebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Uygulayıcı etkinlik sürecinde yapılacakları aşama aşama görselleştirebilir ve etkinliğin nasıl yapılacağını bunun üzerinden öğrencilere anlatabilir.
  2. Öğrencilerin grup oluşturma sürecinde destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
  3. Çalışma yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek ve çalışma yaprağına dokümental özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
  4. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Birgül KARAÇALI

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay 1:

AYŞE:

3 çocuklu bir ailenin büyük kızıdır. Derste çok güzel not tutar. Öğretmeni iyi dinler ve derse aktif katılır. Fakat sınavdan önceki gün başaramayacağını düşünerek sınavlardan düşük not alır.

1. Ayşe, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Ayşe, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Ayşe, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Ayşe, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

AYŞE'YE TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 2

Örnek Olay 2:

AHMET:

Ahmet'in anne babası boşanmış, Ahmet annesiyle yaşamaktadır. Derste iyi not tutmaz. Genellikle dalıp gider. Çok konuşmaz, derste söz almaz. Gelecekte ne olacağına dair bir fikri yoktur. Genellikle devamsızlık yapar. Ödevlerini unutar.

1. Ahmet, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Ahmet, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Ahmet, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Ahmet, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

AHMET'E TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 3

Örnek Olay 3:

ÖMER:

Ailesinin tek çocuğudur. Derste not tutar. Tarih, coğrafya, edebiyat derslerinde başarılıdır. Matematik ve fizik derslerinde oldukça zorlanmaktadır. Babası mühendis olmasını istediği için mühendis olmak istemektedir. Matematik ve fizik dersinde zorlandığı için ödevleri yapma konusunda isteksizdir.

1. Ömer, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Ömer, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Ömer, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Ömer, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

ÖMER'E TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 4

Örnek Olay 4:

FATMA:

2 çocuklu ailenin küçük kızıdır. Ablası tıp fakültesinde okumaktadır. Ailesi, Fatma'yı sürekli ablası ile karşılaştırmakta ve onu başarısız bulmaktadır. Fatma derslerde aktif değildir, derste genellikle arkadaşları ile konuşmaktadır. Ayrıca derslerde söz almamaktadır. Fatma'ya gelecekte ne olmak istediği sorulduğunda "Nasıl olsa benden bir şey olmaz." şeklinde cevap vermektedir. Derslere sürekli geç kalmakta ya da ders sırasında kantinde oturmaktadır. Ödevleri yapmak istememektedir.

1. Fatma, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Fatma, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Fatma, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Fatma, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

FATMA'YA TAKTİK VER!

İLKBAHAR

YAZ

SONBAHAR

KIŞ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ORADA DUR!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu birer adet çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına “İyi arkadaşlarda ve iyi arkadaşlıklarda ..... özellikler olmalıdır.” ifadesi yazılarak öğrencilerden iyi arkadaşlar ve iyi arkadaşlıklarda olması gereken özelliklerin neler olduğunu düşünüp boşluğu dolduracak özellikleri söylemeleri istenir. - Gelen cevapların alınmasından ve sınıfla paylaşılmasından sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <i>“Sevgili öğrenciler, hepinizin iyi arkadaş ve iyi arkadaşlığa ilişkin vermiş olduğu cevapları dinledik. İyi bir arkadaşlıkta güven, saygı, sevgi, bağlılık, paylaşma ve dayanışma gibi özellikler önemlidir. Bu özelliklerin pek çoğu arkadaşlık ilişkilerimizde olmasını arzu ettiğimiz özelliklerdir. Ancak bazen bu özellikleri içinde barındırmayan arkadaşlık ilişkileri içerisinde kendimizi bulabiliriz ve bu arkadaşlıklarımız bize zarar veren, yaşam doyumumuzu olumsuz yönde etkileyen bir noktaya gelebilir. Kurduğumuz arkadaşlıklar bizde sevilme, ait olma, paylaşma, değer verme, desteklenme ve dayanışma içinde olma duygularını hissettirmede bu arkadaşlıkların doğuracağı olumsuz sonuçlardan kendimizi korumak için arkadaşlığımızı sonlandırmamız gerekir. Bugün sizlerle işte bu arkadaşlığı sonlandırmamızı gerektiren durumlara ilişkin bir etkinlik yapacağız.”</i> - Uygulayıcı tarafından sınıfa aşağıdaki soru yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. - Arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren durumlar hangileri olabilir? - Öğrencilerden gelen cevaplar uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına yazılır ve eksik kalan durumlar Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak tamamlanır. Ardından Çalışma Yaprağı-1’de yer alan örnek olay uygulayıcı tarafından

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

sınıfa okunur ve sonrasında aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıf içi etkileşim sürdürülür:

- Dinlediğiniz örnek olayda arkadaşlığın sonlandırılmasını gerektiren hangi durumları tespit ettiniz?
  - Örnek olaydaki durumları yaşayan bu kişi bu durumlar sebebiyle hangi duyguları hissetmiş ve ne gibi tepkiler vermiş olabilirler?
  - Sizin için bu örnek olayda bahsedilen durum arkadaşlığınızı sonlandırmanızı gerektiren bir durum mudur?
  - Siz böyle bir olay yaşasaydınız ne hisseder ve nasıl tepki verirdiniz?
5. Uygulayıcı tarafından gelen cevapların alınmasından sonra öğrencilere "Şimdi sizlerden arkadaşlık ilişkilerinizde arkadaşlığınızı sonlandırmanızı gerektiren ne gibi durumlar yaşadığınızı ve bu durumlar karşısında neler hissettiğinizi, aklınızdan neler geçtiğini ve ne gibi tepkiler verdiğinizi Çalışma Yaprağı-2'ye yazmanızı istiyorum." şeklinde bir açıklama yapılır ve Çalışma Yaprağı-2 doldurmaları için öğrencilere dağıtılır.
6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmalarından sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
7. Öğrencilerden paylaşımlarının alınmasından sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim devam ettirilir:
- Herkesin arkadaşlık ilişkilerinde problem olarak gördüğü şeyler ve arkadaşlığını sonlandırmayı düşündüğü durumlar birbiri ile aynı olabilir mi? Neden?
  - Size zararları dokunan bir arkadaşlık ilişkisini sonlandırmanın sizin açınızdan ne gibi kazançları olur?
8. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün arkadaşlık ilişkilerinde bu ilişkilerimizi sonlandırmamız gereken durumlar ve bu durumlar karşısındaki hislerimiz ve tepkilerimiz üzerinde durduk. Sizlerin de fark ettiği gibi arkadaşlık ilişkilerinde sorun olan konular kişiden kişiye farklılık göstermekte ve yaşadığımız bu durumlar bizi farklı şekillerde etkilemektedir. Yaşanan durumlar bazılarımız için çözülmesi zor ve yıpratıcı bir şey olarak algılanırken bazılarımız için ise üstesinden gelinebilecek sorunlar olarak algılanmaktadır. Arkadaşlığı devam ettirmek ve sorunların üstesinden gelmeye çalışmak nasıl bir beceri ise bize zarar veren, kendimizle ilgili algılarımızı ve yaşam doyumumuzu olumsuz yönde etkileyen arkadaşlık ilişkilerini sonlandırmak da önemli bir beceridir. Bu beceriye sahip olmak daha güvenli ve doyurucu arkadaşlık ilişkileri kurmamızı ve insanlarla aramızdaki kişisel sınırlarımızı korumamızı sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden arkadaşlık ilişkilerini, arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren durumlar açısından değerlendirmeleri ve kendilerine zarar veren arkadaşlıkları gözden geçirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu gerektiğinde A3 boyutunda çıktı alınarak ya da etkileşimli tahtadan yansıtılarak sınıfla paylaşılabilir.
2. Sınıfta örnek olayda adı geçen kişilerle aynı isimde öğrenciler olması durumunda uygulayıcı metni farklı isimler belirleyerek okuyabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

Selin, Esra, Ahmet, Bengü ve Osman birbirleri ile yakın arkadaşlardır. İlkokul ve ortaokulu birlikte okumuşlar ve şimdi de lisede aynı sınıfta eğitim görmekteledir. Uzun süredir devam eden arkadaşlıklarında son zamanlarda bazı sorunlar yaşamaya başlamışlardır. Selin, arkadaşları Esra ve Osman'ın sınıftaki bazı kız arkadaşlarına kendisi hakkında asılsız bazı sözler söylediğini işitmiş ve sınıftaki diğer kızların gözünde kendisini küçük düşürmeye çalıştıklarını fark etmiştir. Bu konuyu Esra ve Osman'la konuşmaya çalıştığında onlar bu durumu kabul etmemiş, onu olmayan şeyleri olmuş gibi uydurmakla itham etmiş ve acımasızca eleştirmişlerdir. Bunun üzerine Selin gösterdiği tepkiden dolayı kendisinden şüphe etmeye, hatalı bir davranış yaptığını, arkadaşlarını haksız yere suçladığını düşünmeye başlamış ve kendisini kötü hissetmiştir. Ertesi gün okula geldiğinde arkadaşlarından şüphelendiği için duyduğu vicdan azabıyla Esra ve Osman ile konuşup onlardan özür dilemeye çalışmıştır. Onların yanına gittiğinde Esra ve Osman'ın oldukça neşeli bir şekilde birbirleri ile sohbet ettiğini görmüş ve özür dilemek için girişimde bulunduğu Esra ve Osman'ın bu konuya duysız olduklarını, kendisini ciddiye almadıklarını ve onu dinlemeyip yanından uzaklaştıklarını gördüğünde ikinci bir hayal kırıklığı daha yaşamıştır. Yaşadığı üzüntüyle arkadaşı Bengü'nün yanına giden Selin, Bengü'nün de kendisine karşı soğuk tavırları karşısında kendini daha da kötü hissetmiştir. Giderek sıkıntısını paylaşabileceği kişilerin azaldığını gören Selin, bu kez kendisini anlayacağı umuduyla arkadaşı Ahmet'in yanına gitmiştir. Selin, Ahmet'e olan biteni anlattığında Ahmet'in "Bu senin sorunun ve ben şu an buna kafa yormak istemiyorum. Sorun nasıl ortaya çıktıysa o şekilde hallet. Ben senin için bir şey yapamam." cevabı karşısında derin bir üzüntü ve yalnızlık içine girmiştir. Uzun zamandır "arkadaşım" dediği kişilerin bu davranışları karşısında büyük bir hayal kırıklığı yaşayan Selin yaşadığı bu durum sonucunda birkaç gün okula gitmemiş, ailesi okula gitmesi konusunda ısrarcı davranmasına karşın okula gitmeyi reddetmiştir. Selin bu durumlar sonrasında uzun yıllar devam eden bu arkadaşlık ilişkilerini sorgulamaya başlamıştır.

Çalışma Yaprağı 2

BENİM ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİM

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİMİ SONLANDIRMAMI GEREKTİREN YAŞADIĞIM DURUMLAR

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

BU DURUMLARIN BANA HİSSETİRDİKLERİ (DUYGULARIM)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

BU DURUMLAR SONRASINDA AKLIMDAN GEÇEN DÜŞÜNCELER

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

BU DURUMLAR SONRASINDA VERDİĞİM TEPKİLER (DAVRANIŞLAR)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ARKADAŞLIĞI SONLANDIRMAYI GEREKTİREN DURUMLAR

SÜREKLİ ELEŞTİRİCİ VE YARGILAYICI DİL KULLANILMASI

ZOR ZAMANLARDA DESTEK GÖREMEME

SÜREKLİ YALAN SÖYLENMESİ

SÜREKLİ DALGA GEÇİLMESİ VE ALAY EDİLMESİ

ÇIKAR TEMELLİ İLİŞKİ KURULMASI

İLİŞKİDE SAMİMİYET VE GÜVEN OLMAMASI

CAN GÜVENLİĞİNİ TEHLİKEYE ATACAK ŞEKİLDE DAVRANILMASI

ÇEŞİTLİ TÜRLERDEN ŞİDDET UYGULANMASI

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ŞİDDETE DUR DE!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır./32.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 birer adet A3 boyutunda çoğaltılır ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-1, 5 adet (grup sayısı kadar) çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <i>"Sevgili öğrenciler, bir önceki hafta arkadaşlık ilişkilerimizi sonlandırmayı gerektiren durumlar üzerinde konuşmuştuk. Bu hafta ise arkadaşlık ilişkilerini sonlandırmayı gerektiren arkadaş şiddeti üzerine bir etkinlik yapacağız."</i> 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "Arkadaşlık ilişkilerinde şiddet dendiğinde ne anladıkları" sorulur. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra arkadaşlık ilişkilerindeki şiddet türlerini içeren Etkinlik Bilgi Notu sınıf tahtasına asılarak arkadaş şiddetinin türleri hakkında sınıfa açıklama yapılır. 3. Uygulayıcı tarafından sınıf 5 ayrı gruba bölünerek her bir gruba üzerinde farklı bir şiddet türünün yazılı olduğu Çalışma Yaprağı-1 verilir. Öğrencilerden ellerindeki kâğıtta yazılı olan şiddet türünü dikkate alarak arkadaşlık ilişkilerinde bu şiddet türüne maruz kalmış bir kişiyi anlatan arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazmaları istenir. Öğrenciler senaryolarını yazdıktan sonra, öğrencilerden yazdıkları her bir senaryo için çalışma yaprağında yer alan soruları; o senaryodaki durumları yaşayan kişiler üzerinden düşünmeleri, grupça cevaplandırmaları istenir. 4. Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra, her bir gruptan sırasıyla yazdıkları şiddet senaryosunu ve bu senaryodaki kişilerin duygu, düşünce ve tepkilerine yönelik grupça tespit ettiklerini sınıfla paylaşmaları istenir. 5. Gruplar sunumlarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim başlatılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Sizler kendi arkadaşlık ilişkilerinizde bu şiddet türlerinden herhangi birisine maruz kaldınız mı? Paylaşmak ister misiniz?
- Karşılaştığınız bu durum karşısında neler hissettiniz ve ne gibi tepkiler verdiniz?

6. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki soruyla sınıf içi etkileşim sürdürülür:

- Arkadaş şiddetine maruz kalan kişiler bu arkadaşlıklarını sonlandırmadıklarında ne gibi başka problemlerle karşı karşıya kalabilirler?

7. Uygulayıcı tarafından gelen cevapların paylaşılmasından sonra Etkinlik Bilgi Notu-2 sınıf tahtasına asılarak şiddet döngüsü hakkında sınıfa bilgi verilir. Ardından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Arkadaşlık ilişkilerinde şiddet iletişimi koparan, güvenli ve sağlıklı arkadaşlık ilişkilerini sürdürmeyi mümkün kılmayan bir durumdur. Şiddet ne türlü ortaya koyulursa koyulsun kişiler için yıkıcı etkileri olur. Şiddete maruz kalmak çoğunlukla kişilerde güvensizlik, korku, çaresizlik, öfke gibi duygulara yol açar. Maruz kalınan şiddete sessiz kalındığında şiddet aynı şekilde ya da farklı şekilde dozu artarak devam edecektir. Bu nedenle şiddetin hâkim olduğu arkadaşlık ilişkilerinin bize verebileceği zararları dikkate alarak böyle durumlarda arkadaşlık ilişkilerimizi sonlandırabilmeli ya da arkadaşlıklarımızı daha sağlıklı ilişkiler sürebileceğimiz şekilde yeniden yapılandırmalıyız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin arkadaşlık şiddeti ile ilgili farkındalık yaratmak için sonraki haftalarda arkadaş şiddetini konu alan slogan, afiş ve kompozisyon çalışmaları yaparak ortaya koydukları ürünleri sınıfta sergilemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2'nin A3 boyutunda çoğaltılmaması durumunda etkileşimli tahtadan yansıtılabilir.
2. Grup oluştururken etkinlik kılavuzunda yer alan grup oluşturma yöntemlerinden birisi tercih edilmelidir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

FİZİKSEL ŞİDDET

Kişinin arkadaşının bedenine kasıtlı şekilde zarar verecek eylemleri yapması bu eylemleri her bir gerginliğin sonucunda başvurduğu bir çözüm olarak görmesidir.

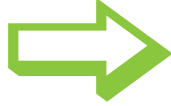
(Vurma, itme, bir eşyayı fırlatma, dövme vb.)

PSİKOLOJİK ŞİDDET

Kişinin arkadaşının kendisine olan saygısını kaybetmesine yol açacak şekilde sindirmesi, aşağılamasıdır. (Lakap takmak, dalga geçmek, küçümsemek, kıskanmak hakaret etmek, küfür etmek...)

SOSYAL ŞİDDET

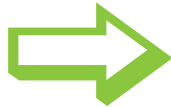
Kişinin arkadaşı tarafından sosyal çevresinin kısıtlanması, sosyal ilişkilerinin engellenerek, yalnızlaştırılması ve çaresiz kalacak şekilde davranışlarda bulunulmasıdır. (Toplumda rezil etmek, küsmek, başkalarının onunla konuşmasını engellemek...)

SANAL ŞİDDET

Kişinin arkadaşının sanal ortamlarda, sanal sosyal medya araçları kullanarak kişiyi küçük düşürecek içerikler paylaşması, sanal ortamda fotoğraf ya da paylaşımlarını uygunsuz şekilde yayması, sosyal medya hesaplarının şifrelerini ele geçirerek uygunsuz içerikler ve paylaşımlar yapmasıdır.

ISRARLI TAKİP

Kişinin arkadaşını izlemesi ve takip etmesidir. Kişiyi gözdağı vermek ve onu güvencesiz hissettirmeyi içerir. Kişinin özel hayatını ihlal etmek, hürriyetinden mahrum bırakmayı içerir.

Çalışma Yaprığı 1

FİZİKSEL ŞİDDET

Fiziksel şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

PSİKOLOJİK ŞİDDET

Psikolojik şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

SOSYAL ŞİDDET

Sosyal Şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

SANAL ŞİDDET

Sanal Şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

ISRARLI TAKİP

Israrlı takip şiddetini konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

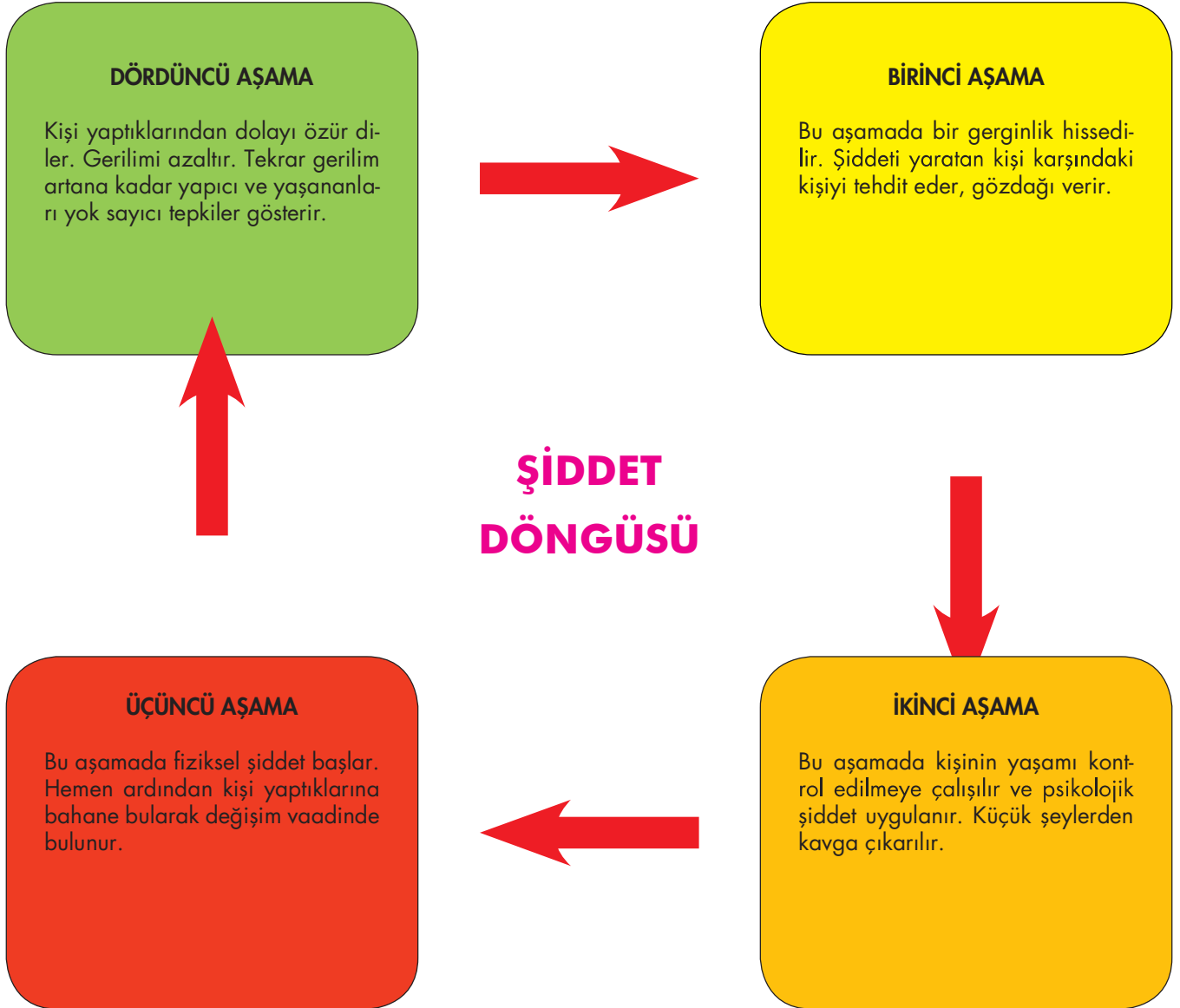
Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

ŞİDDET DÖNGÜSÜ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

TAKIMIZ GELİŞİYORUZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Takım çalışmalarının kişisel gelişimine olan etkilerini fark eder./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Takım çalışmasına uygun oturma düzeni oluşturulur. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı ve öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak çoğaltılır. 3. Sınıftaki öğrenci isimleri küçük kâğıtlara yazılarak kura için hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugünkü konumuz takım çalışmalarının etkileri. Bu kazanımla ilgili bir etkinlik yapacağız. Okulda 9. sınıflar arası bilgi yarışması düzenlenecek ve sorular 10. sınıf öğrencileri tarafından hazırlanacak. Sizin sınıfınızın soru hazırlayacağı alan genel kültür. Soruları hazırlamak için gruplar oluşturacağız. Her grup 2 asıl, 1 yedek soru hazırlayacak ve sonunda içlerinden en uygun soruları seçeceğiz. Ayrıca 3 arkadaşınız da bu soruları yalnız hazırlayacak. Şimdi kura ile bireysel çalışacak 3 arkadaş belirleyeceğim."</i> 2. Öğrenciler çalışmalarını yapmaları için gruplara ayrılırlar ve çalışma yaprakları öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere çalışma yapraklarını doldurmaları için 15-20 dakika süre verilir. 3. Aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • Hangi soruları seçeceğinize karar verirken aranızda neler yaşandı? • Sizce ortak kararlar almak, olaylara farklı açıdan bakmanızı geliştirdi mi? • Farklı fikirleri görmek, kendi fikirlerinizi de geliştirdi mi? • Bir gruba dâhil olmak size neler hissettirdi? Tek başına soru hazırlarken neler hissettiniz? • Grupla ortak bir amaç için çalışma yapmak, arkadaşlarınızla

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ilişkilerinizi nasıl etkiledi?

- Sorumluluğu paylaşmak stresi yönetmenizde etkili oldu mu?
- Bir işi tek başına yapmakla takım hâlinde yapmak arasındaki farklılıklar nelerdir?

4. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugünkü etkinliğimizde takım çalışmalarının kişisel gelişime olan etkilerini fark etme üzerine konuştuk. Takım çalışması; sorumluluğun paylaşılmasına, stresin azalmasına, iş birliğini artırarak kişiler arası ilişkilerin güçlenmesine, farklı fikirlere hoşgörü ile bakabilmeye, problem çözme yeteneğinin gelişmesine, ait olma duygusunun hissedilmesine katkı sağlamaktadır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca sınıfta veya okulda grup olarak yaptıkları, katıldıkları etkinlikleri gözlemlmeleri ve kendilerine etkilerini değerlendirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin onlara destek olacak akranları ile bir arada grup olmaları sağlanabilir.
2. Öğrencilerin çalışma yaprağına soru yazabilmesi için kolaylaştırıcı ipuçları ve açıklamalar yapılabilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
4. Soruların yazımı sürecinde öğrencilere ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşin KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Sizden bu sayfada 2 asıl, 1 yedek genel kültür sorusu hazırlamanızı istiyoruz.

Bu bölüme aklınıza gelen tüm soruları sıralayın;

- SORU 1:.....
.....
.....
SORU 2:.....
.....
.....
- SORU 3:.....
.....
.....
- SORU 4:.....
.....
.....
- SORU 5:.....
.....
.....
- SORU 6:.....
.....
.....

Daha sonra aralarından sizce en uygun olan 2 asıl ve 1 yedek soruyu seçerek cevaplarıyla birlikte aşağıya belirtin.

1. SORU : .....

.....

CEVAP : .....

2. SORU : .....

.....

CEVAP : .....

YEDEK SORU : .....

.....

CEVAP : .....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YÖNERGELER GÜVENLİ, HAYATIM DEĞERLİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi alışkanlık hâline getirir./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	- Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: <i>"Sevgili öğrenciler, daha önceki yıllarda kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi öğrenmiştiniz. Bu haftaki etkinliğimizde sizlerle kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi artık uyguluyor olacağız. Etkinliğe geçmeden, kişisel hak ve kişisel güvenlik kavramlarını hatırlayalım."</i> - Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak tanımlar açıklanır ve aşağıdaki soru yöneltilir: - Kişisel hak ve kişisel güvenliği hatırladık. Peki, sizce kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemek neden önemlidir? - Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Yönergeleri izlemek genel olarak hayatımızı kolaylaştırmaktadır. Yönergelere uyararak yaptığımız işlerde daha az zaman harcarız ve daha başarılı sonuçlar elde ederiz. Bu konu kişisel haklarımızı korumak ve kişisel güvenliğimizi sağlamak olduğunda yönergeleri izlemek daha hayati önem kazanır. Bu nedenle kişisel hak ve kişisel güvenliğimiz ile ilgili konularda dikkatli olmalı, uygulamamız gereken adımları atlamamalıyız."</i> - Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, burada sizlerin internet kullanımında kişisel hak ve güvenliğiniz için takip etmeniz gereken adımlardan oluşan bir afiş görüyorsunuz. Afişi incelemenizi istiyorum."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki sorularla tartışma başlatılır:

- İnternet kullanımı dışında kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliği sağlamak için yönerge izlememiz gereken başka hangi konular olabilir?
- Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergelere uygun davranmak neden önemlidir?
- Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergelere uygun davranmadığımızda ne gibi sonuçlarla karşılaşabiliriz?

6. Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

"Şimdi sizlerden hayatınızdaki kişisel haklarınızın korunması ve kişisel güvenliğinizi sağlamayı gerektiren durumları düşünerek bir yönerge hazırlamanızı istiyorum. Örnekteki gibi adım adım bu yönergeyi oluşturabilirsiniz."

7. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler bugün sizlerle kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönerge izleme konusunu uygulamalı olarak gerçekleştirdik. Sizlerde bundan sonra kişisel haklarınızın korunması ve kişisel güvenliğinizi sağlama konusunda yönergelere uygun davranmayı alışkanlık hâline getirirseniz daha başarılı, mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürersiniz. Kişisel hak ve güvenliğimizi korumak istiyorsak uygulamamız gereken adımları unutmayalım."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler tarafından etkinlik sırasında geliştirilen Çalışma Yaprağı-2 formları etkinlik sonunda sınıf panosuna asılabilir.
2. Öğrencilerden bir ay boyunca etkinlik kapsamında hazırladıkları yönergeleri takip etme konusunda kendilerini gözlemlemeleri istenir. Bu deneyimlerden sonra yönergelerinde güncellemeler yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Bir sonraki haftanın etkinliği için öğrencilere şu açıklama yapılır: *"Sevgili öğrenciler, önümüzdeki hafta hayatımızın devamlılığını sağlayan doğayı nasıl koruyoruz, bunun için çevremizde ne gibi adımlar atılmış buna dikkat ederek gelmenizi bekliyorum. Sizden önümüzdeki haftaya kadar doğayı nasıl koruyabiliriz sorusunu düşünmenizi ve bulduğunuz bilgileri sınıfa getirmenizi istiyorum. Gazete haberi, dergi yazısı, bir araştırma, bir görsel ve belediyelerin paylaşımları olabilir. Ama sizden esas beklediğim şey doğayı korumanın hayatınızın neresinde olduğunu düşünmeniz. Bunu düşünüp gelerseniz yapacağımız çalışmaları daha verimli kılabiliriz."*

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
2. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
3. Öğrencilerin kendilerini gözlemlemelerine dönük gözlem çizelgeleri hazırlanarak öğrencilere rehberlik edilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe ÖZKAN-Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Kişisel Haklar:

En genel anlamda kişisel hakları tüm kişisel varlıklar üzerinde söz konusu olan ve şahsa bağlı kesin bir hak olarak tanımlamak mümkündür. Kişilik hakkına, şahsın hayatı, sağlığı, düşünce dünyası, ticari ve ekonomik faaliyetleri, şeref ve haysiyeti vb. dâhil olarak değerlendirilebilir. Yaşam hakkı, sağlık hakkı, özel yaşam gibi hakları en temel kişilik hakları arasında sayabiliriz.

Anayasanın 17. ve 40. maddeleri arasında yer alan başlıca kişisel haklar:

• Kişi dokunulmazlığı	• Mülkiyet hakkı
• Kişi özgürlüğü ve güvenliği	• Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
• Özel hayatın gizliliği	• Dernek kurma özgürlüğü
• Konut dokunulmazlığı	• Süreli ve süresiz yayın hakkı
• Haberleşme özgürlüğü	• Basın özgürlüğü
• Yerleşme ve seyahat özgürlüğü	• Bilim ve sanat özgürlüğü
• Din ve vicdan özgürlüğü	• Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü

Kişisel Güvenlik

Güvenlik kelimesi en basit tanımıyla tehditler, kaygılar ve tehlikelerden uzak olma hissi anlamına gelmektedir. Kişinin kendi kendini kontrol edebilmesi onun emniyette ve güvende olmasını belirler. Kişisel güvenlik kişinin kendi yaşamını çevredeki riskleri dikkate alarak düzenlemesini içerir.

Kişisel güvenlik aşağıdaki faktörlerin toplamıdır:

- Kişinin fiziksel güvenliği
- Kişinin maddi güvenliği
- Kişinin sosyal ilişki güvenliği
- Kişinin kültürel güvenliği
- Kişinin kurumsal güvenliği
- Kişinin çevresel güvenliği

KAYNAK:

Akın, E. (2013). Kişisel haklar bağlamında Basın Hukukunda idari ve cezai yaptırımlar. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Irak, G. (2020). Daha iyi yaşam indeksi açısından izlenen kişisel güvenlik politikaları: Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada ülkeleri örnekleri. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

İNTERNETTE GÜVENDE OLMA ADIMLARI

1

Antivirüs Kullanın.

2

Şifrelerinizi kimseyle paylaşmayın.

3

Şüpheli mesaj, e-mail vb. açmayın.

4

Çok sayıda kişinin kullandığı bilgisayarlarda önemli işlemler yapmayın.

5

Sanal arkadaşlığı azaltın. Gerçek arkadaşlığı artırın.

6

Kişisel bilgilerinizi yada özel fotoğraflarınızı kimseyle paylaşmayın.

7

Okuduğunuz bilgilerin kaynağının güvenilir olduğuna dikkat edin.

Çalışma Yaprığı 2

1

.....
.....

2

.....
.....

3

.....
.....

4

.....
.....

5

.....
.....

6

.....
.....

7

.....
.....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞAL YAŞAMI YAŞATIYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Doğal yaşamı korumak için duyarlı davranır./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. 1 Kavanoz 5. Sınıf listesi 6. 10 Adet A3 kâğıdı 7. 1 Takım boya kalem 8. 5 Adet tükenmez kalem 9. 5 Adet kurşun kalem 10. 5 Adet silgi 11. 1 Adet düdük 12. Mantar pano iğnesi 13. 5 Adet yuvarlak oluşturacak şekilde oturma alanı 14. 1 Adet saat
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlikten bir hafta önce öğrencilere hazırlıklı gelmeleri adına şu açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, önümüzdeki hafta hayatımızın devamlılığını sağlayan doğayı nasıl koruyoruz, bunun için çevremizde ne gibi adımlar atılmış buna dikkat ederek gelmenizi bekliyorum. Sizden önümüzdeki haftaya kadar doğayı nasıl koruyabiliriz sorusunu düşünmenizi ve bulduğunuz bilgileri sınıfa getirmenizi istiyorum. Gazete haberi, dergi yazısı, bir araştırma, bir görsel ve belediyelerin paylaşımları olabilir. Ama sizden esas beklediğim şey doğayı korumanın hayatınızın neresinde olduğunu düşünmeniz. Bunu düşünüp gelerseniz yapacağımız çalışmalarını daha verimli kılabiliriz."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2, etkinlik öncesi tahtaya asılması için 1'er tane çıkartılır. 3. Etkinlikte oluşturulacak grupların belirlenebilmesi için sınıf listesinin bir çıktısı alınarak öğrencilerin isimleri tek tek kesilir ve fanusa (kavanoza) atılır. 4. Masalara Çalışma Yaprağı-1'deki çıktılar alınarak asılır. Her masaya ne

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- masası olduğu masa üstünde sabit kalacak şekilde yerleştirilir.
5. Etkinlik haftasından önce uygulama basamakları dikkatle gözden geçirilmelidir. Sınıfın olanakları göz önünde bulundurulmalıdır.
6. Her masaya 2 adet A3 kâğıdı konmalıdır.
7. Her masaya 1 adet tükenmez kalem, 1 adet kurşun kalem ve 1 adet silgi konmalıdır.
8. Resim masasına boya kalemleri konmalıdır.
9. Uygulayıcı etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatifler uygulayıcıya not: kısmında belirtilmiştir.) seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapmalıdır.
10. Uygulayıcıya not: kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.

Süreç (Uygulama Basamakları):

1. Aşağıdaki açıklama ile çalışmaya başlangıç yapılır:
"Sevgili gençler, bugün sizlerle doğayı korumak için attığımız adımları değerlendireceğiz. Biliyorsunuz ki yaşamın devamı doğanın canlılığını sürdürmesine bağlı. Biz de canlılığını koruyabilmesi adına birtakım davranışlarımızda düzenlemeye gideriz. Sizden geçen hafta konumuzla ilgili etrafınızda olup bitenleri incelemenizi ve ulaşabildiğiniz görsel, haber, gazete yazısını sınıfa getirebileceğinizi ifade etmişim. Önce doğadaki değişimi kısaca ele alalım."
2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır. Afişte yazılanlar öğrencilerle paylaşılır.
3. Aşağıdaki açıklama yapılır:
"Dünyadaki değişimleri ve bu değişimleri yavaşlatabilmek için gerekli olan bazı bilgileri sizinle paylaştım. Şimdi gelelim yapacağımız etkinliğe. Kavanozda her birinizin ismi var. İçlerinden rastgele çekeceğim her 5 isim grup olacak. (İsimler çekilir, gruplarda kimlerin yer aldığı öğretmen tarafından bir kâğıda not alınır.) Toplam 5 grubumuz olacak. Sınıfımızda 5 ayrı masa olacak ve her masanın farklı bir görevi olacak. Bütün gruplar bütün masalardaki çalışmalara katkı sağlamış olacak. (Gruplar rastgele masalara yerleştirilir.) 1.afiş tasarlama masası, 2.bilgilendirici köşe yazısı yazma masası, 3.resim masası, 4.şiiir masası, 5.masa ise öneri masasıdır. Dündüğü çaldığımda çalışmalarınıza başlayacaksınız, her grup bir yazman belirlesin ve masada bulunan kâğıtlara 5 dakika boyunca arkadaşlarınızla konuştuğunuz, ortak karara vardığınız cümleleri yazın. Her 5 dakikada dündüğü çalacağım ve düdükle sesiyle masadaki gruplar bir sonraki masaya geçecek. Düdükle sesiyle 1.masadakiler 2.masaya geçecek, 2.masadakiler 3'e, 3.masadakiler 4'e, 4.masadakiler 5'e ve 5.masadakiler de 1.masaya geçecekler. Farklı masaya geçtiğinizde masada önceki gruptan kalan çalışmanın devamını getireceksiniz. Sizler gruplarınızla birlikte her masada görev alacaksınız. Böylece etkinliğin sonunda 5 masada tamamlanan işlerde hepinizin katkısı olacak. Geçen hafta bu konuyla ilgili topladığınız bilgileri grup arkadaşlarınızla paylaşarak hangi masadaysanız o amaca uygun olacak şekilde yeni çalışmalar üretmenizi istiyorum. Şimdi etkinliği dündüğü çalarak başlatıyorum." (Düdükle çalınır ve etkinlik başlar.)
4. Yaklaşık 25 dakika sürecek olan etkinlik (gruplar bütün masalarda görev aldığı anda) bitirme düdüğü ile sonlandırılır.
5. Grupların en son bulunduğu masada ortaya çıkan ürünleri sınıfla paylaşmaları sağlanır.
6. Sınıfta öğrencilerin "DÜNYA İÇİN BİLİNÇLENME" panosu oluşturmaları

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

sağlanır.

7. Öğrencilerin ortaya çıkardığı çalışmaları bu panoya yerleştirmeleri sağlanır.
8. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
  - Sizce doğal yaşamı korumak hayatımızın içinde ne kadar yer alıyor?
  - Doğal yaşamı korumak neden önemlidir?
  - Bugüne kadar doğal yaşamı korumak için bireysel olarak neler yaptınız?
  - Bugünden sonra kendi yaşamınızda nelere dikkat etmeyi düşünüyorsunuz?
9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Doğal yaşamı korumanın önemi ve bu konuda duyarlı davranmanın bizlerin sorumluluğu olduğuna dair bir etkinlik gerçekleştirdik. Doğal yaşamı korumak bireysel olduğu kadar bir dünya vatandaşı olarak da üstlenmemiz gereken sorumluluklardan biridir. Bu nedenle doğal yaşamı korumakla ilgili davranışlarımızı değerlendirmek ve bu konuda ülkemizde ve dünyada yapılan çalışmalara destek vermek hepimizin yaşama ve insanlığa karşı görevidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden doğal yaşamı korumak için çalışan sivil toplum kuruluşlarını, bu kuruluşların faaliyetlerini araştırmaları; aileleri, arkadaşları, öğretmenleri ile görüşerek bu kurumlara nasıl destek verebilecekleri üzerine araştırmalar yapmaları ve bu doğrultuda adımlar atmaları istenebilir.
2. Doğal yaşamı korumak ile ilgili belgeler/TV programlarını araştırıp izlemeleri, bu programlardan öğrendiklerini not alarak "Dünya İçin Bilinçlenme" panosuna asmaları istenir. Yeni öğrendikleri bu bilgileri doğal yaşamı korumak için kullanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir.
    - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
    - Etkinlik öncesinde, A3 boyutunda, poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.
  2. Sınıfta 5 grup oluşturulacağı için sandalyelerin buna uygun olarak dersten önceki teneffüste hazırlanması sağlanmalıdır.
  3. Etkinlik yüz yüze uygulanamayacaksa görseller çalışma sırasında kullanılacak cihaza indirilmeli ve çalışma sırasında eş zamanlı olarak öğrencilere gönderilmelidir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-2 ve 3'ün tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek büyüklükte ve netlikte çıktı alınmasına/yansıtılmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılama yapılabilir.
  2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
  3. Öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe Rümeyya KÜRTÜNLÜ

1. AFİŞ TASARLAMA MASASI

2. BİLGİLENDİRİCİ KÖŞE YAZISI MASASI

3. RESİM MASASI

4. ŞİİR MASASI

5. ÖNERİ MASASI

İklim Değişikliğindeki Oranlar

İklim değişikliği ciddi bir küresel sorundur. İşte herkesin bilmesi gereken bazı aydınlatıcı istatistikler.

Milyonda 416

Bu, Mayıs 2020 itibariyle atmosferimizde bulunan karbondioksit oranının artmasıdır. İnsanlık tarihindeki en yüksek orandır.

2010lar = en sıcak on yıl

NASA'ya göre, kayıtlardaki en sıcak on yılın sonunu işaret ediyor.

Emisyonların% 11'i

Tüm küresel sera gazı salınımının yüzde on biri ormansızlaşmaya neden oldu.

Hepsi doğada yatıyor

Doğa temelli çözümlerin iklim değişikliğiyle mücadelede en etkili olduğu görülüyor, ancak tüm iklim fonlarının yalnızca% 3'ünü alıyorlar.

Harekete geçme zamanı.

Kendinizi eğiterek ve topluluğunuzu çevresel kaygıların ele alınmasına dahil olmaya teşvik ederek harekete geçin.

Bilgi kaynağı
Uluslararası Koruma | www.conservation.org

DOĞAL YAŞAMI KORUMA

KÜÇÜK ADIMLAR BÜYÜK DEĞİŞİMİ GETİRİR.

SUYUMUZU KORUYALIM. KULLANMIYOR MUSUNUZ? KAPATIN.

Diş fırçalarken ya da elimizi yıkarken gereksiz yere suyu açık bırakıyoruz. Bunun yerine arada musluğu kapatabiliriz. Oldenburg Üniversitesi'nin bir araştırmasına göre diş fırçalarken açık bıraktığımız musluk 12 litreye kadar temiz içme suyunun boşa gitmesine sebep oluyor.

ATIKLARINIZI AZALTIN

GERİ DÖNÜŞÜMÜ ALIŞKANLIK HALİNE GETİRİN

Atıklarımızı türüne göre ayırarak geri dönüşüme katkıda bulunabiliriz.

ENERJİYİ İDARELİ KULLANIN VE MAKSİMİZE EDİN ENERJİ TASARRUFLU ALETLER KULLANIN

Buzdolabının kapağını, televizyonu, ışıkları, bilgisayar gibi aletleri kullanmadığınız sürece açık bırakmayarak, enerjiden kolayca tasarruf edebiliriz.

YÜRÜYÜN VE YEŞİL SEYAHAT EDİN

DAHA AZ KİRLİLİK, DAHA ÇOK FAYDA

Yürüebileceğimiz mesafeler için araba kullanmayarak ve tek başına yapacağımız yolculuklar için toplu taşıma aracı kullanarak zehirli gaz salınımını azaltmış oluruz.

DOĞAYI KAYBETMEMEK İÇİN HAREKETE GEÇ

Günlük hayatımızda değişimi sağlarsak çevremizdeki insanların da uygulamaya geçmesi için harekete geçebiliriz. Ama değişimi kendimizde başlatmamız gerek.

POŞETLERDEN UZAK DURUN

Tek kullanımlık plastik poşetleri yerine bez çanta ya da alışveriş filesi kullanabiliriz. Bu şekilde doğada çözilemeyen plastik poşetlerin üretimine katkıda bulunmamış oluruz.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36.Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sene boyunca Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı- 1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. 4. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı- 1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması hâlinde uygulayıcı teşvik eder.) 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? • Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? 6. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazandırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Eğitim öğretim sürecinizde yine rehberlik etkinlikleri yaparak yeni kazanımlar öğreneceksiniz. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, Okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasarlanan etkinlikler Okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyarsanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde .....
.....
.....faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....
.....konuları öğrendim.

3- En çok .....
.....
.....etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4- .....
.....
.....etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

5- Bence .....
.....
.....konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.